

Kohila valla tervise- ja heaoluprofiil

2022

Sisukord

Sissejuhatus	5
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis	6
1.1 Demograafiline olukord	6
1.1.1 Rahvaarv	6
1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus	7
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust	7
1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks	9
1.1.5 Sündimus	9
1.1.6 Suremus	10
1.1.7 Loomulik iive	11
1.1.8 Ülalpeetavate määr	12
1.1.9 Ränne	13
1.1.10 Haridustase	14
1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius	15
1.1.12 Keskhariiduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariiduse ja kutsekeskhariiduse vahel	16
1.1.13 Koolikohustuse täitmine	16
1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte	16
1.2 Rahvastiku tervise seisund	18
1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse	18
1.2.2 Suremus pahaloomulistes kasvajatesses	19
1.2.3 Suremus välispõhjustesse	20
1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus	21
1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus	22
1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga	24
1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad	25
1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele	26
1.2.9 Uppunud	27
1.2.10 Tulekahjud	27
1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte	27
1.3 Haavatavad sihtrühmad	29
1.3.1 Vähenenud tööõimega inimesed	29
1.3.2 Puudega inimesed	30
1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed	31
1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte	32
1.4 Tööturg	34
1.4.1 Registreeritud töötus	34
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu	35
1.4.3 Sooline palgalõhe	36
1.4.4 Majanduslik aktiivsus	37
1.4 Tööturg. Kokkuvõte	37
1.5 Kuritegevus	39
1.5.1 Väärteod KOV'is	39
1.5.2 Pervägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid	39
1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte	40
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused	41
2.1 Turvaline elukeskkond	41
2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus	41
2.1.2 Suplusvee kvaliteet	41
2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö	41
2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused	42
2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid	43
2.1.8 Varavastased süüteod	43
2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine	43
2.1.10 Pervägivalla/lähisuhtevägivalla ennetamine	44
2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte	45
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	47
2.2.1 Ühistranspordi korraldus	47
2.2.2 Koolitranspordi korraldus	48

2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord	49
2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid	50
2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid	50
2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte	52
2.3 Osalusvõimalused	53
2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine	53
2.3.2 Kohalik kultuurielu	53
2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	54
2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is	55
2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele	55
2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte	56
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet	57
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	57
3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus	57
3.1.2 Eriarstiabi kättesaadavus	58
3.1.4 Nõustamisteenuste kättesaadavus	59
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte	63
3.2 Haridusega seotud teenused	65
3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus	65
3.2.2 Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine	65
3.2.3 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine	66
3.2.4 Hariduslikud tugiteenused	66
3.2.5 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine	70
3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte	70
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine	71
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	71
4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused	71
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad	76
4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused	77
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte	78
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	79
4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine	79
4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele	80
4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine	83
4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides	84
4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte	84
4.3 Perede toetamine	85
4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused	85
4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed	85
4.3.3 Vanemluse toetamine	86
4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte	89
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid	90
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	90
5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse	90
5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud	90
5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves	91
5.1.4 Hindamistegevused KOV-is	91
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte	92
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	93
5.2.1 KOV'i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks	93
5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud	93
5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses	94
5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	95
5.2.5 Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon	96
5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)	96
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte	97
Koond hinnang olukorrale	99
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte	99
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte	100

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte	102
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte	103
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte	104
<u>Kasutatud allikad</u>	105

Sissejuhatus

Koostajad

Koostanud Herkki Olo, Kaisa Högren, Väino Maasalu, Triin Voodla, Kaie Nurmsalu, Tessi Ilustrumm, Meeri Ehandi, Sigrid Põld jt.

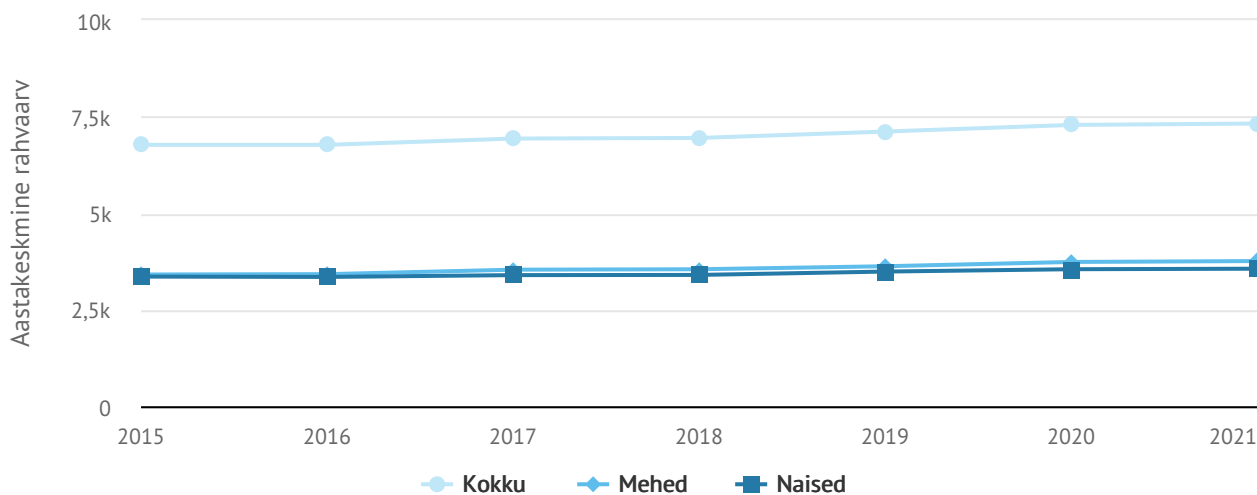
Koostamine

Analüüs on kinnitatud 30.06.2023.

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis

1.1 Demograafiline olukord

1.1.1 Rahvaarv

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	6770	6770	6933	6949	7114	7286	7322
Mehed	3412	3421	3537	3548	3626	3737	3760
Naised	3358	3349	3396	3401	3488	3549	3562

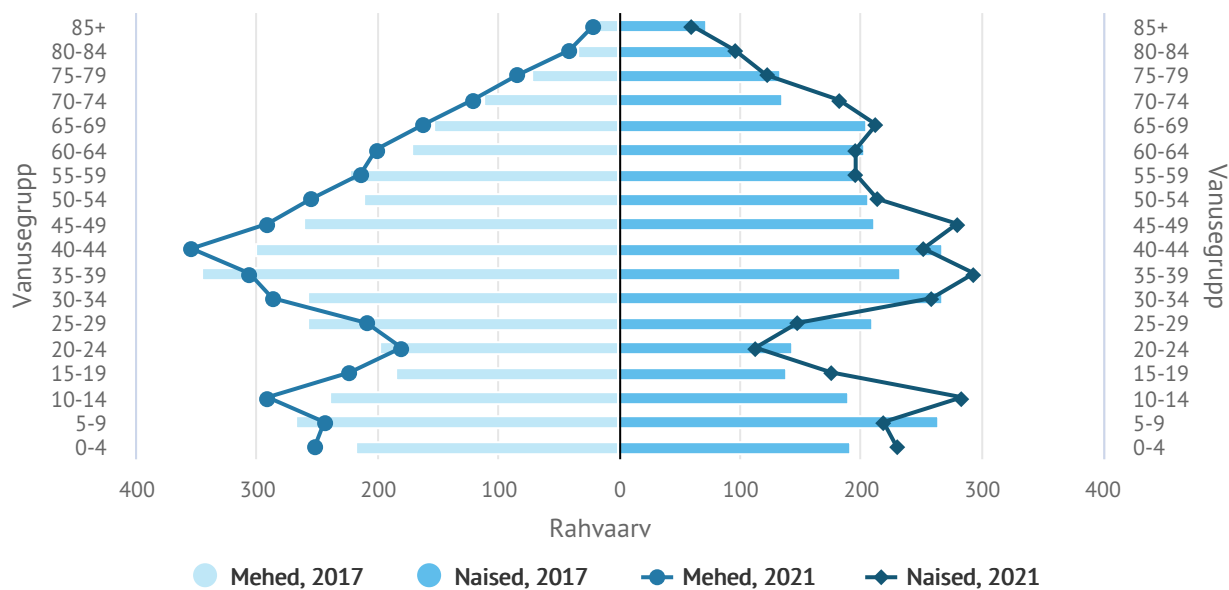
Joonis 1.1.1.a Aastakeskmine rahvaarv

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U](#)

Analüüs

Kohila valla elanike arv on kasvutrendis, seda nii meeste kui naiste osas. Tööealne elanikkond on olnud stabiilne ja aastatel 2019-2020 veidi kasvanud.

1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus

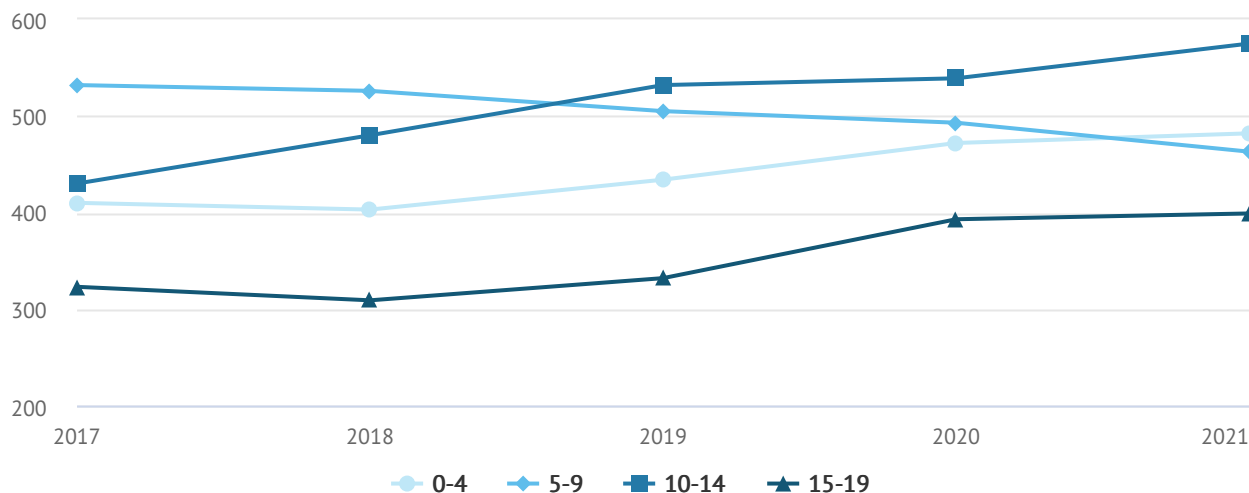
Joonis 1.1.2.a Rahvastikupüramiid

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#)

Analüüs

Kohila valla elanike hulgaks on palju lapsi ja tööealisi. Võrreldes teiste vanuserühmedega on suhteliselt vähe 15-29-aastaseid. Perioodil 2017-2022 on kasvanud vanusevahemikud 0-4, 10-19, 30-34, 40-54, vähenenud on vanuses 5-9 ja 20-29 nimeste arv. Samal perioodil vanuses 35-39-aastaste meeste arv vähenes ja sama vanade naiste arv suurenes. Vanuses 40-44 oli muutus vastupidine. Vallas on Eesti keskmisega võrreldes suurem 0-14-aastaste laste osatähtsus ja väiksem pensioniealsete (eeskätt naiste) osatähtsus.

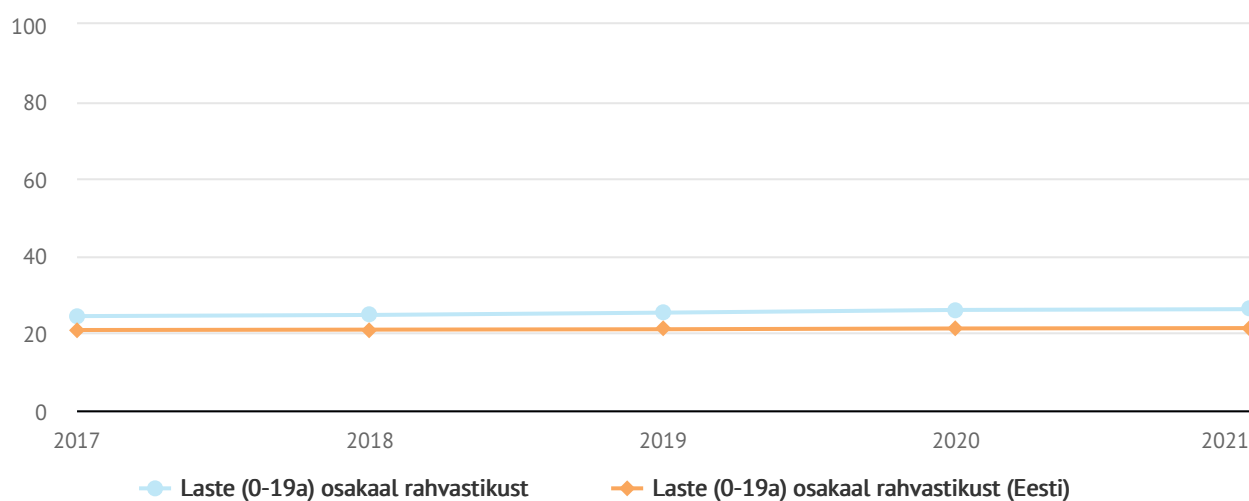
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust

	2017	2018	2019	2020	2021
0-4	410	403	434	472	482
5-9	532	526	505	493	463
10-14	430	480	532	539	575
15-19	323	309	332	393	399

Joonis 1.1.3.a Laste arv. Vanuserühmade 0-4, 5-9, 10-14 ja 15-19 ja aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U](#), Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0240](#)

Joonis 1.1.3.b Laste osakaal rahvastikust. Võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U](#), Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0240](#)

Analüüs

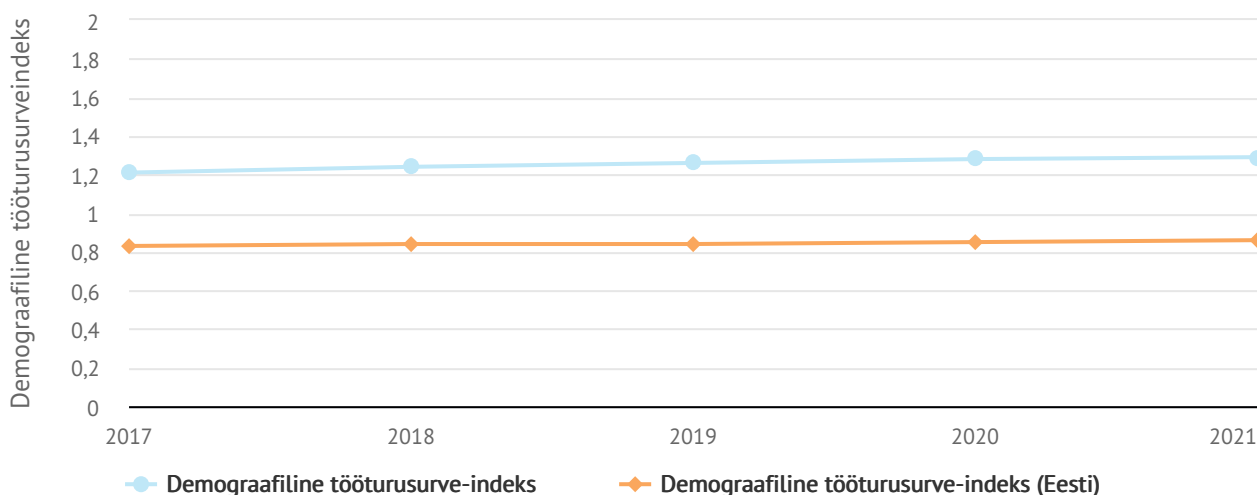
Perioodil 2017-21 on Kohila vallas 0-19-aastaste laste ja noorte arv kasvanud 224 võrra, kuid langus on toimunud vanuserühmas 5-9 (31 võrra). Kõige suurem kasv toimus vanuserühmas 10-14 - kasv 125 võrra, 15-19 kasvas 76 ja 0-4 72 võrra.

Kohila vallas on perioodil 2017-21 kasvanud nii alaealiste (0-17), koolieelikute (0-6) kui noorte (7-26) arv.

Kohila valla 0-19-aastaste osakaal rahvastikust (26,2%) on suurem kui Eestis keskmiselt (21,3%) ja see trend on kasvav.

1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks

	2017	2018	2019	2020	2021
Demograafiline tööturusurveindeks	1,210	1,240	1,260	1,280	1,290
Demograafiline tööturusurveindeks (Eesti)	0,830	0,840	0,840	0,850	0,860

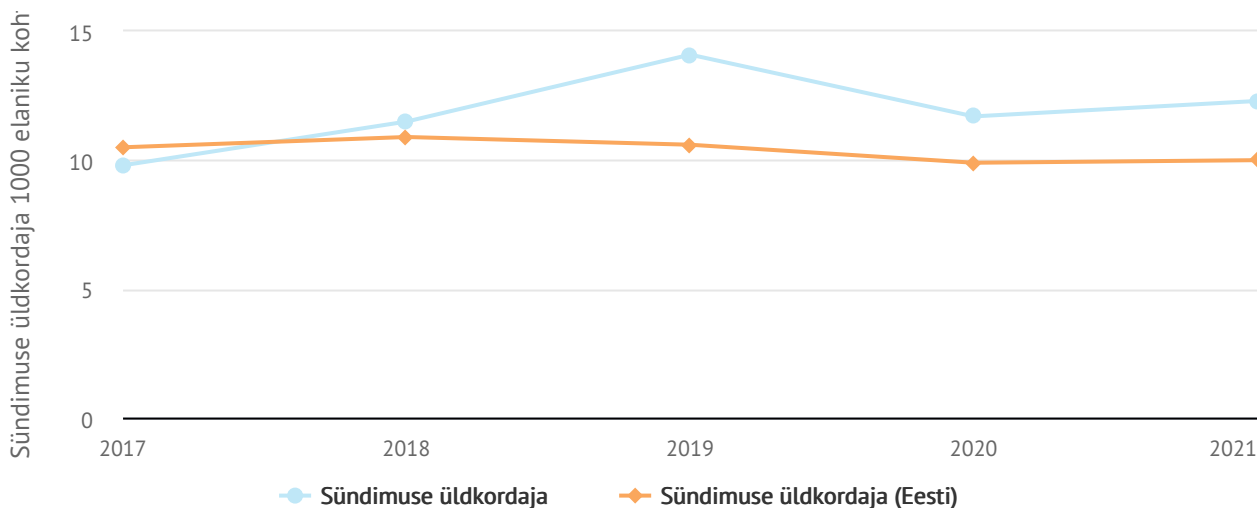
Joonis 1.1.4.a Demograafiline tööturusurveindeks. Tööturule sisenejate suhe tööturult väljujatesse

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV06U](#)

Analüüs

Demograafiline tööturusurveindeks on Kohila vallas viimastel aastatel pidevalt kasvanud ja olnud Eesti keskmisest kõrgem. See näitab Kohila valla elanike ja tööjõu jätkusuutlikkust - järgmisel kümnendil siseneb tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

1.1.5 Sündimus

	2017	2018	2019	2020	2021
Sündimuse üldkordaja	9,8	11,5	14,1	11,7	12,3
Sündimuse üldkordaja (Eesti)	10,5	10,9	10,6	9,9	10,0

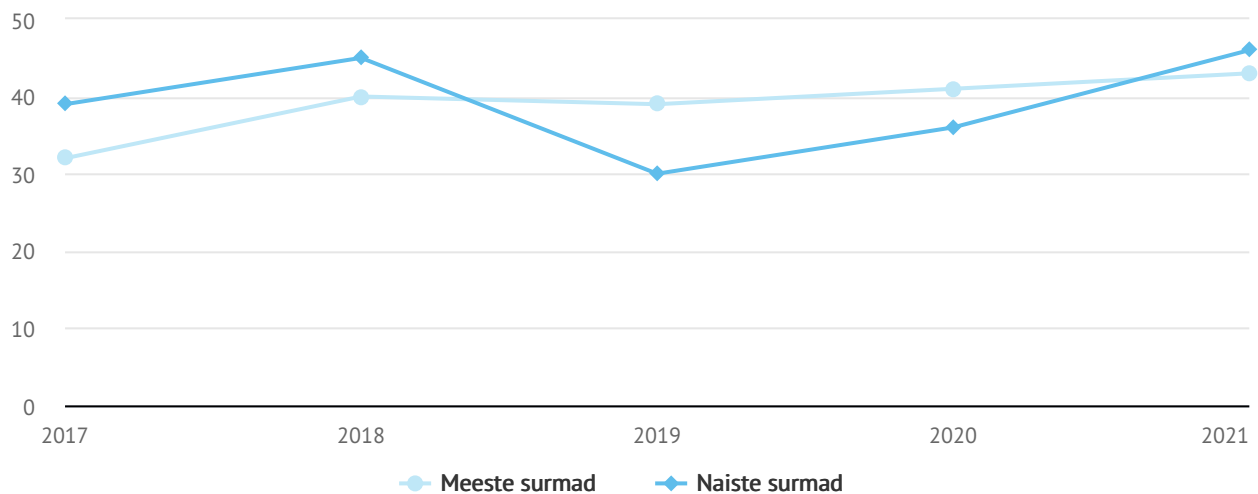
Joonis 1.1.5.a Sündimus. Sündimuse üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV112U](#)

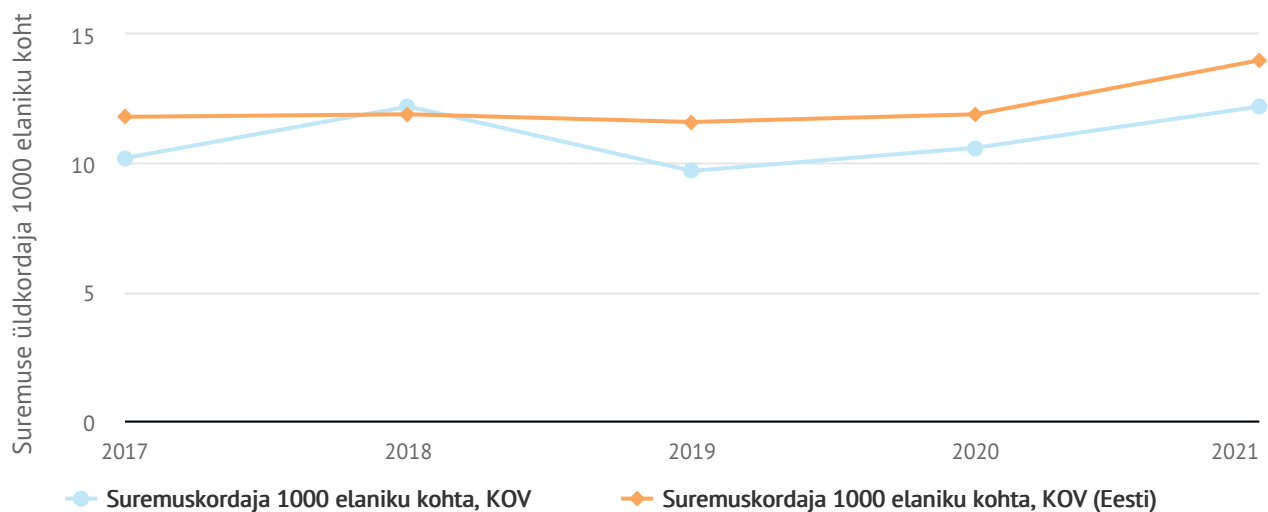
Analüüs

Perioodil 2017-21 on sündide arv Kohila vallas kõikunud vahemikus 68-100. Kokku sündis sel ajal 423 last, sh 217 poissi ja 206 tüdrukut. Valla sündide arv ühes aastas on jäänud valdavalt alla 100, mistõttu ei anna sündimuse üldkordaja trendi mõttes head pilti. Üldistatult võib siiski öelda, et sündimuse üldkordaja on Kohila vallas kõrgem kui Eestis keskmiselt.

1.1.6 Suremus

Joonis 1.1.6.a Surmade arv

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Suremuskordaja 1000 elaniku kohta, KOV	10,2	12,2	9,7	10,6	12,2
Suremuskordaja 1000 elaniku kohta, KOV (Eesti)	11,8	11,9	11,6	11,9	14,0

Joonis 1.1.6.b Suremuse üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

Perioodil 2017-21 suri Kohila vallas 391 inimest, sh 195 meest ja 196 naist. Seega sooline jaotus oli võrdne.

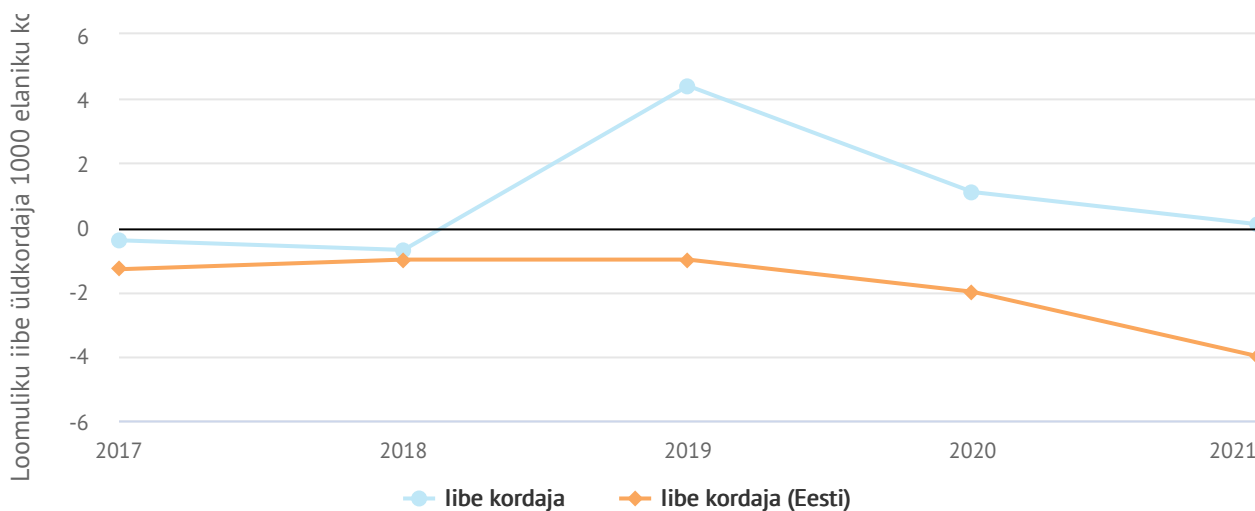
Valla surmade arv ühes aastas on jäänud valdavalt alla 100, mistõttu ei anna suremuse üldkordaja trendi mõttes head pilti.

1.1.7 Loomulik iive

Tabel 1.1.7.1 Loomulik iive

	2017	2018	2019	2020	2021
live	-3	-5	31	8	1

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
libe kordaja	-0,4	-0,7	4,4	1,1	0,1
libe kordaja (Eesti)	-1,3	-1,0	-1,0	-2,0	-4,0

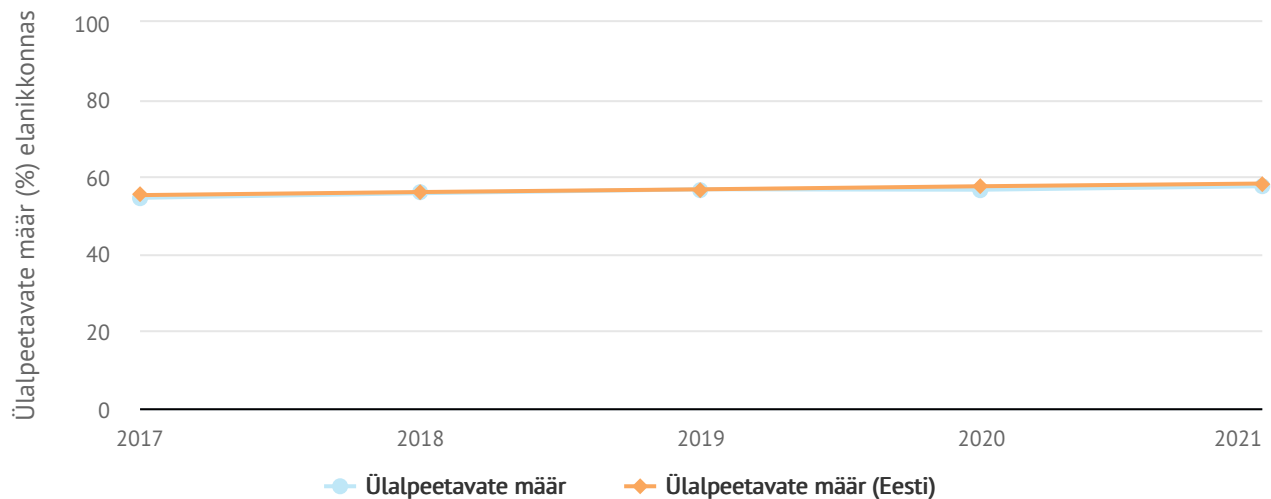
Joonis 1.1.7.a Loomulik iive. Loomuliku iibe üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

live ehk sündide ja surmade vahe on oli aastatel 2017-18 negatiivne, 2019 märgatavas plussis (31) ja 2020-21 positiivne, kuid langustrendis. libe kordaja oli Kohila vallas 2019-21 positiivne. libe kordaja on olnud kogu 5 aasta perioodi jooksul kõrgem kui Eestis keskmiselt, viimane oli kogu perioodi jooksul negatiivne.

1.1.8 Ülalpeetavate määr

	2017	2018	2019	2020	2021
Ülalpeetavate määr	54,5	55,7	56,7	56,6	57,5
Ülalpeetavate määr (Eesti)	55,2	56,0	56,7	57,5	58,2

Joonis 1.1.8.a Ülalpeetavate määr

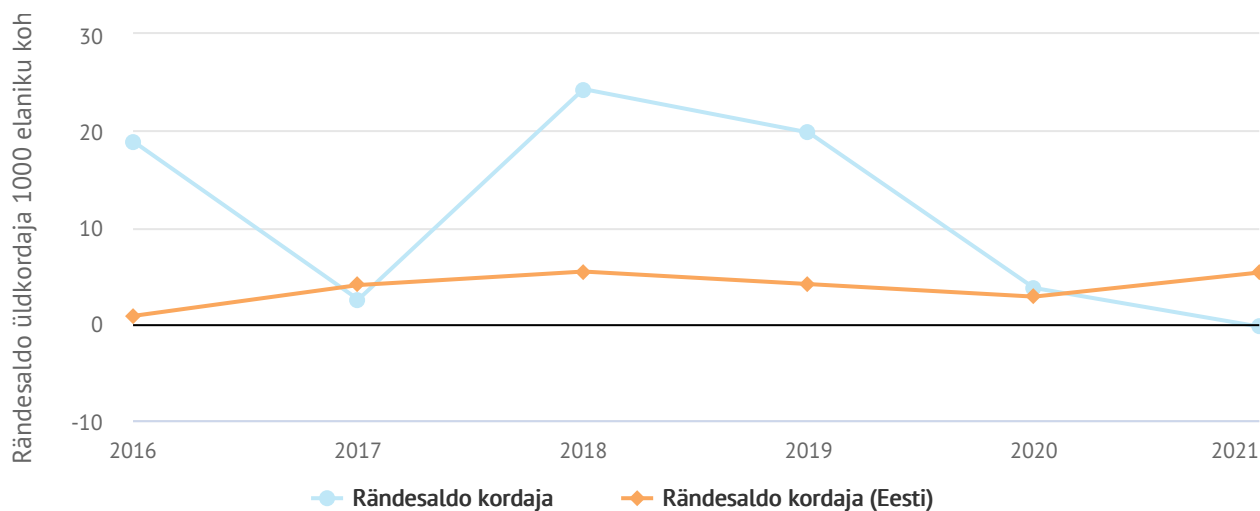
Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV063U](#)

Analüüs

Ülalpeetavate määr on Kohila vallas väiksem kui Raplamaal ja Eestis tervikuna. See on selgitatav eeskätt väiksema pensioniealiste ning suurema laste ja noorte osatähtsusega. Kohila vallas on kogu perioodi jooksul olnud 0-14-aastaseid üle 65-aastastest rohkem, Raplamaal ja Eestis vastupidi.

Kohila vallas oli perioodil 2017-2021 pidevalt väikses kasvus, jõudes 54,5-lt 57,5-ni. 2022 toimus väike langus 56,3-ni. 2007-2022 kasvas Kohila vallas nii 0-14-aastaste kui üle 65-aastaste elanike koguarv. Samal ajal on ülalpeetavate määr kasvanud ka kogu Eestis - 55,5-lt 58,2-ni ja Raplamaal 55,2-lt 60,7-ni. 0-14-aastaste arv kasvas kogu perioodi jooksul ka Raplamaal, kuid Eestis on alates 2021 väikses languses. 65-aastaste ja vanemate osatähtsus on nii Eestis kui Raplamaal kogu perioodil kasvanud, nagu ka Kohila vallas.

1.1.9 Ränne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rändesaldo kordaja	18,9	2,5	24,3	19,8	3,7	-0,3
Rändesaldo kordaja (Eesti)	0,8	4,0	5,4	4,1	2,8	5,3

Joonis 1.1.9.a Rändesaldo üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02](#)

Tabel 1.1.9.1 Elukohta vahetanud inimeste arv

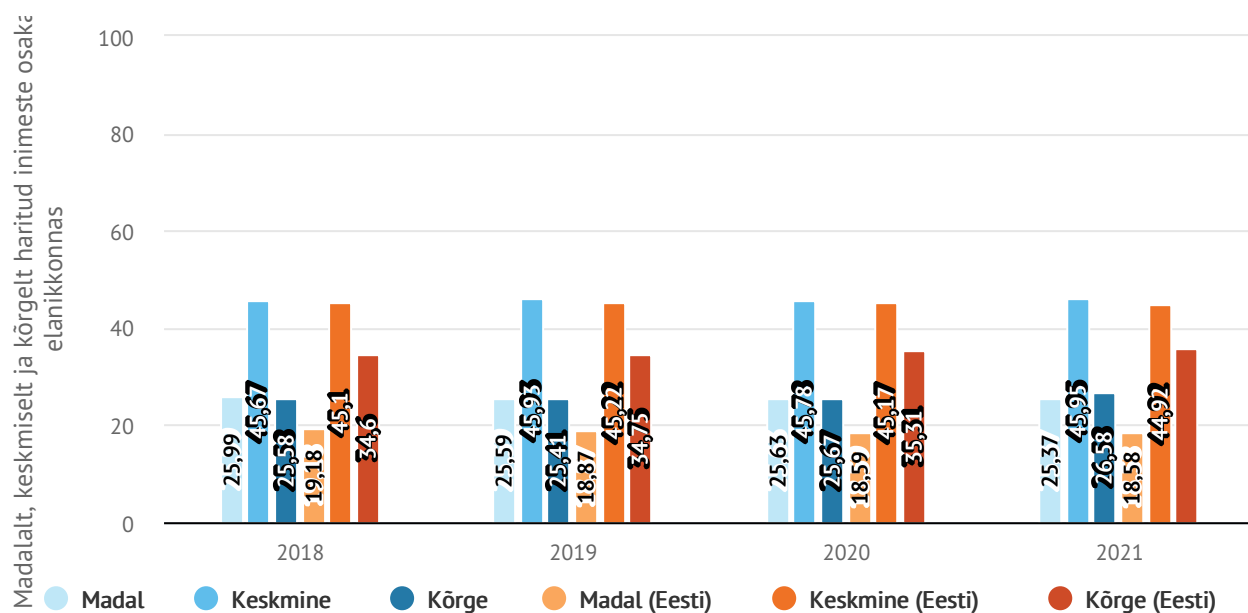
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sisseränne	365	319	413	388	356	312
Väljaränne	237	302	244	247	329	314
Rändesaldo	128	17	169	141	27	-2

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02](#)

Analüüs

Kohila valla rändesaldo kordaja on perioodil 2016-2020 olnud positiivne, vaid 2021 oli see veidi negatiivne. Kolmel aastal ületas sisseränne oluliselt väljarännet.

1.1.10 Haridustase

	2018	2019	2020	2021
Madal	25,99	25,59	25,63	25,37
Keskmine	45,67	45,93	45,78	45,95
Kõrge	25,58	25,41	25,67	26,58
Madal (Eesti)	19,18	18,87	18,59	18,58
Keskmine (Eesti)	45,10	45,22	45,17	44,92
Kõrge (Eesti)	34,60	34,75	35,31	35,92

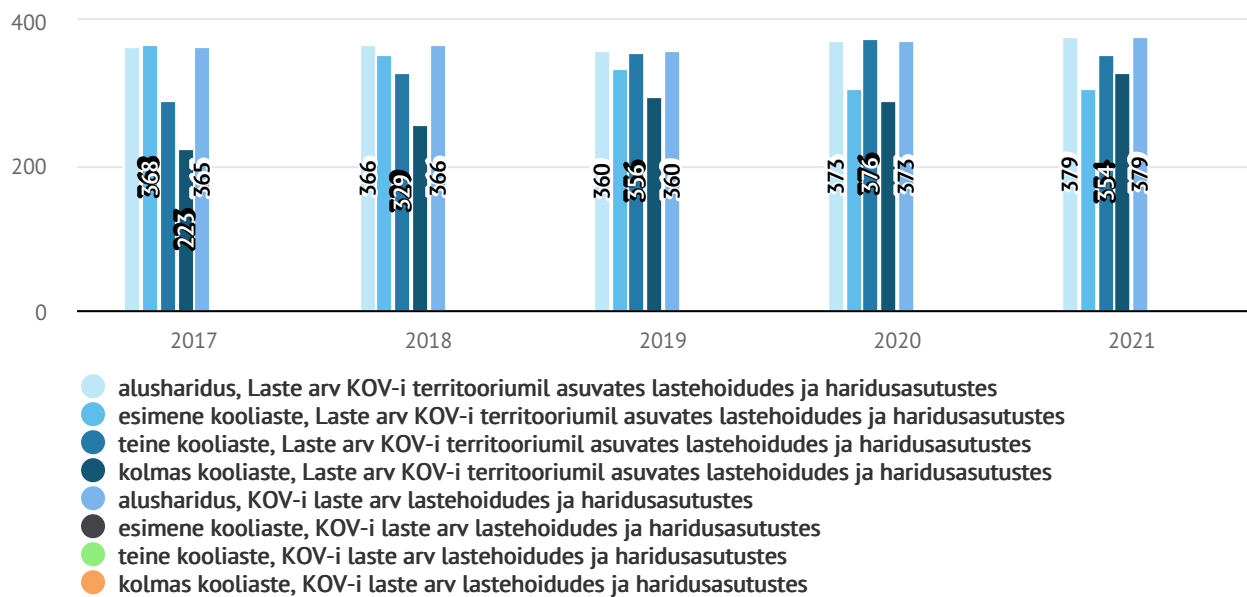
Joonis 1.1.10.a Haridustase. Haridustase elanikkonnas

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U](#)

Analüüs

Selleks, et analüüsida hariduse taseme mõju, oleks väga oluline siia kõrvale võtta haridustasemete jaotus vanuse järgi. Kui madala haridustasemega on ennekõike eakamad inimesed, siis see võib tuleneda juba haridusmaastiku ja õppimisvõimaluste erinevusest ajaloolises vaates. Kui madala haridustasemega inimeste osakaal on suur tööealise elanikkonna hulgas, siis see oleks murettekitav trend. Vaadeldava nelja aasta perioodis ei ole suuri muutusi haridustasemete lõikes toimunud, seis on stabiilne.

1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius

	2017	2018	2019	2020	2021
alusharidus, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	365	366	360	373	379
esimene kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	368	353	333	306	305
teine kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	291	329	356	376	354
kolmas kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	223	257	296	290	329
alusharidus, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes	365	366	360	373	379
esimene kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					
teine kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					
kolmas kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					

Joonis 1.1.11.a Laste arv haridusasutustes ja lastehoius. Haridustasemete (alusharidus (sh lastehoid) esimene, teine ja kolmas kooliaste) ja aastate lõikes

Allikad: [Haridussilm](#); KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

Analüüs

Kohila valla laste arv lastehoius on püsinud sama. Alushariduses on lastearv 2021.aastaks kasvanud. Esimeses ja teises kooliastmes on laste arv 2017 aastaga võrreldes 2021.aastaks kahanenud. Kolmandas kooliastmes on laste arv kasvanud.

- Sisseränne on ületanud väljarännet.
- Valla 0-19 aastaste osakaal on suurem, kui Eestis keskmiselt ning on trend on kasvav.
- Võrreldes teiste vanuserühmadega on 5-9 ja 12-29 aastaste inimeste arv vähenenud.
- Esimeses ja teises kooliastmes on laste arv kahanenud.

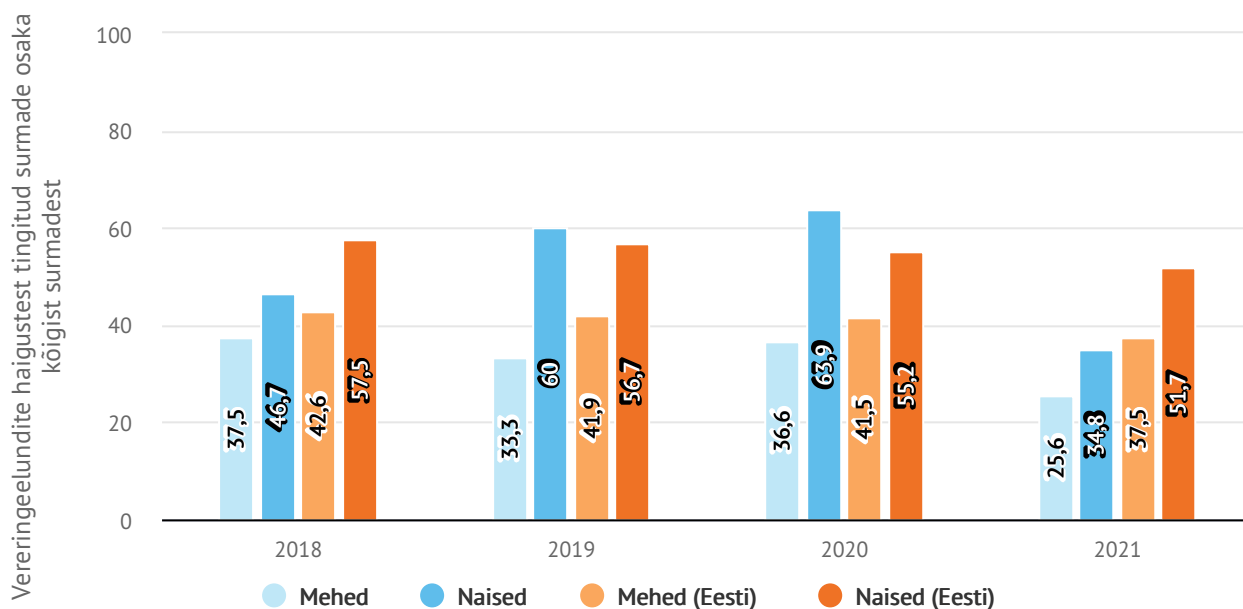
1.2 Rahvastiku tervise seisund

1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustes

Tabel 1.2.1.1 Suremus vereringeelundite haigustes. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade arv - 3 aasta keskmine

	2018	2019	2020	2021
Kokku		45,5	40,9	
Mehed		35,8	31,7	
Naised		55,9	50,9	

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#) Võimalusel analüüsida juurde muutuseid perioodil enne haldusreformi.; [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30](#)

	2018	2019	2020	2021
Mehed	37,5	33,3	36,6	25,6
Naised	46,7	60,0	63,9	34,8
Mehed (Eesti)	42,6	41,9	41,5	37,5
Naised (Eesti)	57,5	56,7	55,2	51,7

Joonis 1.2.1.a Suremus vereringeelundite haigustes. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade osakaal

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#) Võimalusel analüüsida juurde muutuseid perioodil enne haldusreformi.; [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30](#)

Analüüs

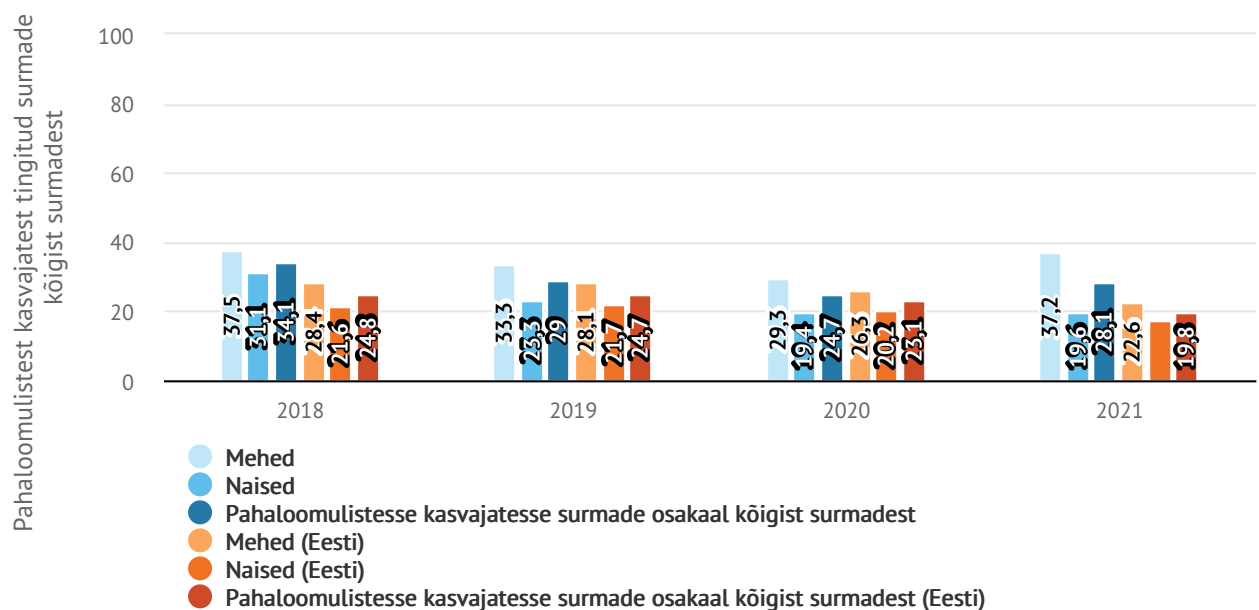
Vereringeelundite haiguste alla kuuluvad südame- ja veresoontehaigused (SVH), millest surma põhjustajatena on olulisemad kõrgvererõhktõbi ning südame isheemiatõved. Need mõlemad haigusrühmad on teatud määral nii ennetatavad kui ka õigeaegse raviga kontrolli all hoitavad.

Suremus vereringeelundite haigustesse on kõige olulisem surma põhjus nii Eestis kui maakonnas. Kohila vallas on meeste SVH suremuse näitaja langenud lausa 25 % peale (2021), meeste näitajad on olnud oluliselt paremad kui Eestis keskmiselt.

Meeste puhul on selline suremus väiksem kui naistel, seda ka seetõttu, et mehed elavad naistest oluliselt vähem ja naistel elu lõpus on surma põhjuseks sagedamini just SVH.

On näha ajajoonel, et kogu Eesti SVH suremuse näitajad nii naistel kui meestel on langustrendis.

1.2.2 Suremus pahaloomulistes kasvajatesse

	2018	2019	2020	2021
Mehed	37,5	33,3	29,3	37,2
Naised	31,1	23,3	19,4	19,6
Pahaloomulistes kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest	34,1	29,0	24,7	28,1
Mehed (Eesti)	28,4	28,1	26,3	22,6
Naised (Eesti)	21,6	21,7	20,2	17,4
Pahaloomulistes kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest (Eesti)	24,8	24,7	23,1	19,8

Joonis 1.2.2.a Suremus pahaloomulistes kasvajatesse. Pahaloomulistest kasvajatest tingitud surmade osakaal

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#) Võimalusel vaadata lisaks andmeid enne haldusreformi , [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30](#)

Analüüs

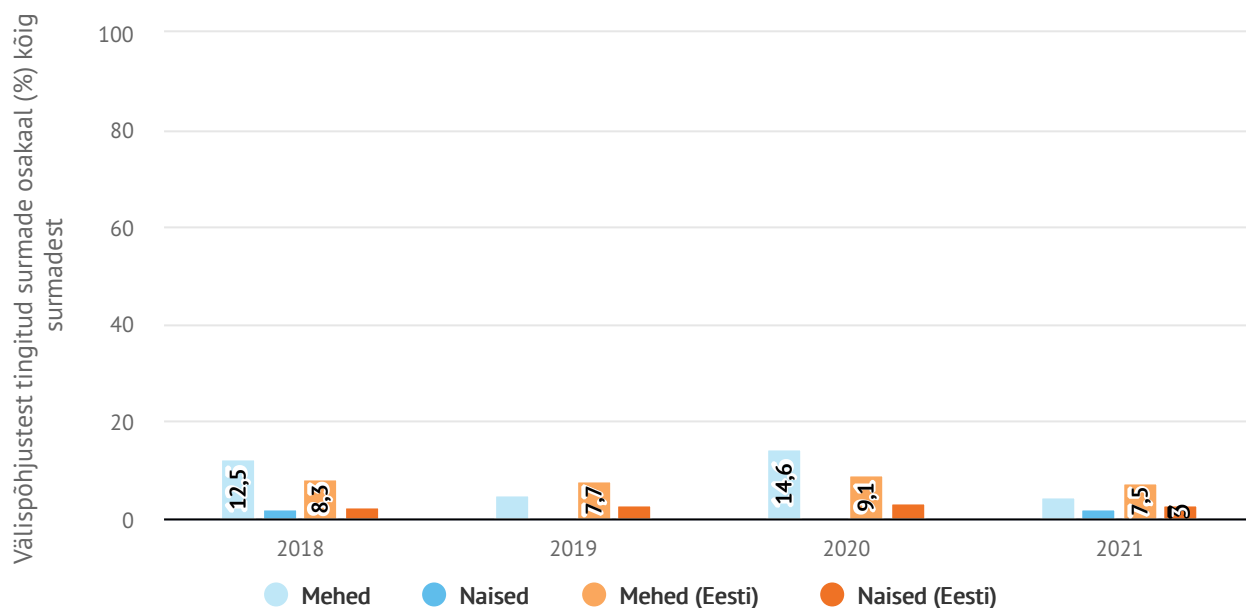
Pahaloomulised kasvaja (millest aastal 2021 moodustasid kõri, hingetoru, bronhi ja kopsu pahaloomulised kasvaja 23%) on surmapõhjustest teisel kohal. Suremus pahaloomulistesse kasvajate tagajärjel Kohila vallas oluliselt kõrgem meeste osas võrreldes Eesti keskmiste näitajatega. Eesti näitajate osas on näha trendi vähksuremuse vähenemisele, mida kahjuks Kohila valla näitajad ei kajasta. Pahaloomulised kasvaja moodustavad suremusest ca 25 %. Meeste näitajad on olnud kõrgemad kui naistel. Eriti drastiline on 2021. aasta näitajad, kus Kohila meeste suremus vähki on 37,2 % ja Eestis 22,6 %.

Pahaloomulistest kasvajatest registreeriti aastal 2019 nii Eestis keskmiselt kui Raplamaal enim seedeelundite kasvaja (20,5% kõigist registreeritud kasvajate juhtudest Raplamaal). Samuti kuulusid levinumate pahaloomuliste kasvajate hulka naha ja meessuguelundite pahaloomulised kasvaja. Eesti keskmisega võrreldes on Raplamaal haigestumus pahaloomulistesse kasvajatesse olnud viimase 10 aasta jooksul Eesti keskmisele väga sarnane.

Kõri, hingetoru, bronhi ja kopsu pahaloomuliste kasvajate näitaja on viimasel viiel aastal olnud Eesti keskmisest kõrgem. Kasvajatest tingitud surmadest on ennetatavad eluviisiga seotud (nt kõri ja kopsu) kasvajatest tingitud surmad. Nii oli Raplamaal 100 000 elaniku kohta see näitaja 81,4 ja Eestis 47,5!

Et kasvajatest tingitud tervisekaotus on Raplamaal teisel kohal südameveresoonkonna haiguste järel, on maakonna terviseolukorra parandamiseks oluline kasvajate varajane avastamine ja õigeaegne ravi. Raplamaa rinnavähi sõeluuringutega hõlmatus on Eesti keskmisele sarnane, kuid siiski võttis sõeluuringust osa vaid 56,2% kutsututest. Emakakaelavähi sõeluuringutega hõlmatus on veel madalam: 40,8%.

1.2.3 Suremus välispõhjustesse

Joonis 1.2.3.a Osakaal - Suremus välispõhjustesse. Välispõhjustest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#) Võimalusel analüüsida juurde statistikat enne haldusreformi; [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30](#) Laste surmad (0–17 a): [Surma põhjuste register](#) (andmepäring)

Analüüs

Õnnetusjuhtumid, mürgistused ja traumad (millest enesetapud moodustasid 32%) on Raplamaal surmapõhjustest kolmandal kohal.

Vigastused on Eestis laste ja noorte täiskasvanute peamine surma põhjus.

Õnnetusjuhtumite, mürgistuste ja traumade tagajärjel surnute arvud on tegelikult pikemas perspektiivis olnud langeva trendiga. Enesetapud on Raplamaal moodustanud läbi aastate 13-39% vigastussurmades. Laste vigastussurmasid paraku esineb Raplamaal, kuid viimastel aastatel mitte Kohila vallas.

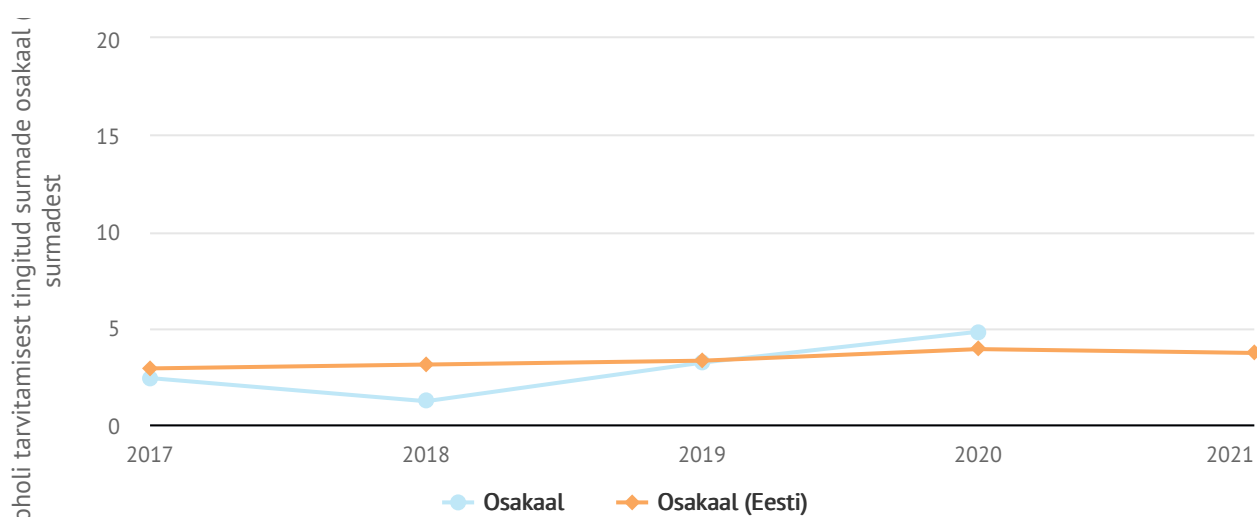
Välispõhjustega surmade osakaal on Raplamaal meeste osas sarnasel tasemel Eesti keskmisega ning naiste osas madalamal tasemele Eesti keskmisest. Kuna juhtumite arv on aastas väike siis iga lisanduv või ära jääv juhtum mõjutab oluliselt % osa kuid pikemas perspektiivis võib öelda, et näitaja püsib ühtlasel tasemel.

1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus

Tabel 1.2.4.1 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Surmade arv maakonnas kokku	420	406	408	392	
Alkoholist põhjustatud surmade arv kokku	10	5	13	19	16
Alkoholist põhjustatud surmade %	2,4	1,2	3,2	4,8	

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Osakaal	2,4	1,2	3,2	4,8	
Osakaal (Eesti)	2,9	3,1	3,3	3,9	3,7

Joonis 1.2.4.b Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus. Alkoholi tarvitamisest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40](#)

Analüüs

Kuna Kohila valla andmeid eraldi ei tooda välja/pole võimalik saada, siis järeldusi Rapla valla osas on keeruline teha. On näha saranast joont, et tegu on eelkõige meeste riskikäitumisega. Maakonna keskmine on sarnane Eesti

keskmisega.

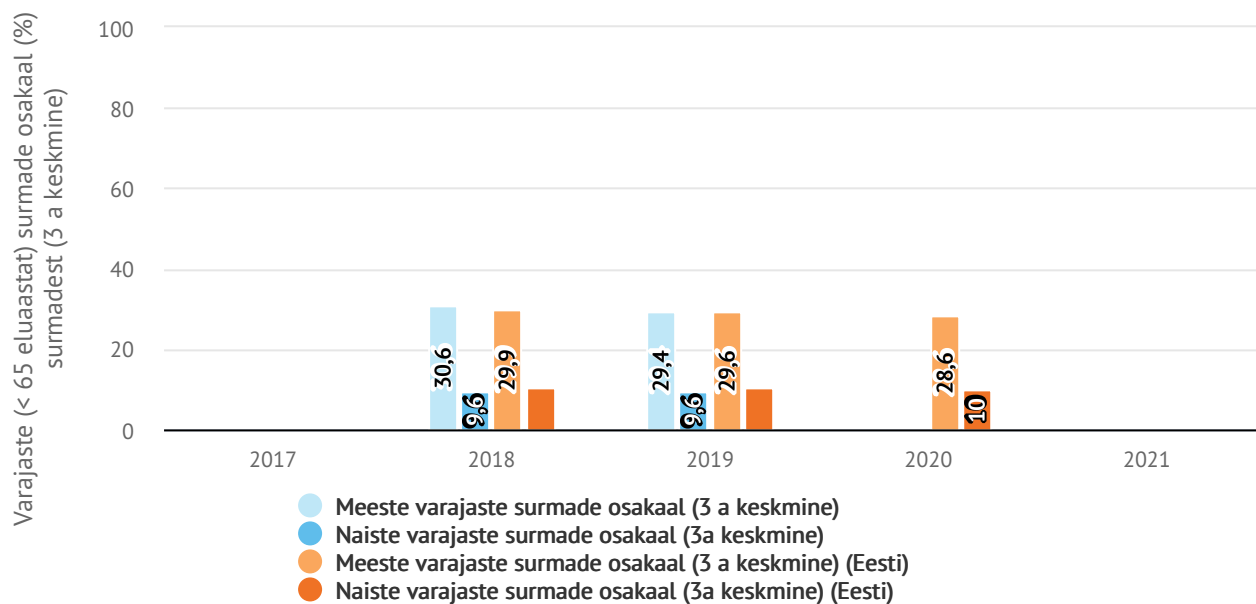
Alkohol põhjustab Eestis väga suurt tervise- ja sotsiaalset kahju ning on seotud paljude vigastussurmade ja mitme haiguse tekkega. Suremus alkoholist tingitud haigustesse on Raplamaal samal tasemel Eesti keskmisega (100 000 elaniku kohta aastal 2021 keskmiselt 48,3 alkoholist tingitud surma, vs Eestis keskmiselt 52,3). Samuti on sarnane alkoholismurmade osakaal kõikidest surmadest - Raplamaal 3,2 % ja Eestis 3,7 %. Viimastel aastatel (sh koroona-aastad) on alkoholist tingitud suremus tõusnud.

1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus

Tabel 1.2.5.1 Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	87	79	83	77	93
Mehed	66	61	63	59	65
Naised	21	18	20	18	28

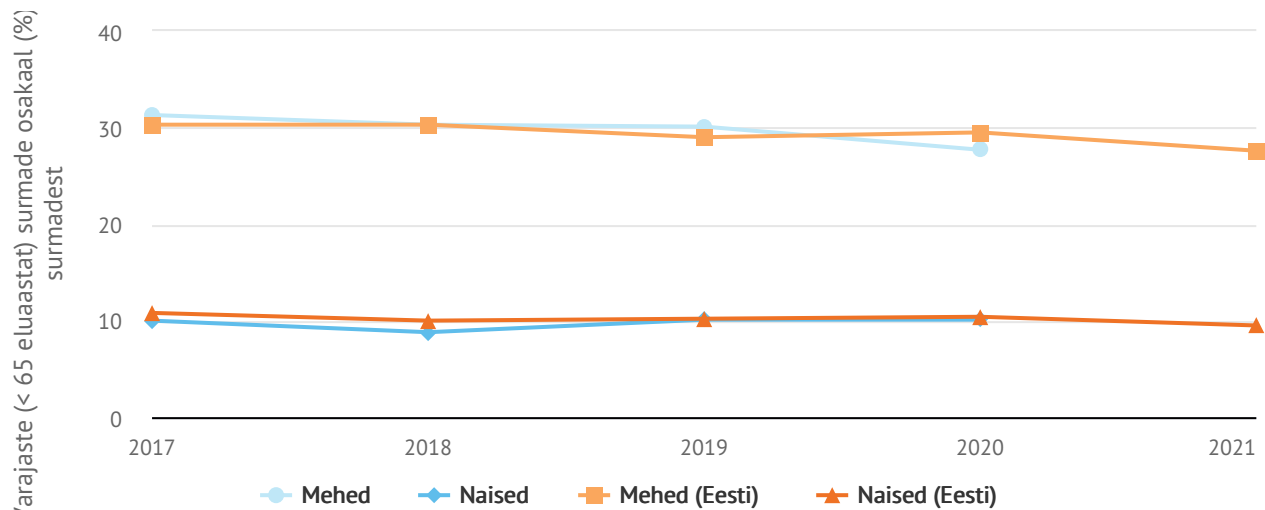
Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Meeste varajaste surmade osakaal (3 a keskmine)		30,6	29,4		
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmine)		9,6	9,6		
Meeste varajaste surmade osakaal (3 a keskmine) (Eesti)		29,9	29,6	28,6	
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmine) (Eesti)		10,3	10,2	10,0	

Joonis 1.2.5.a Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021
Mehed	31,3	30,3	30,1	27,7	
Naised	10,0	8,8	10,1	10,1	
Mehed (Eesti)	30,3	30,3	29,0	29,5	27,6
Naised (Eesti)	10,8	10,0	10,2	10,4	9,5

Joonis 1.2.5.b Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

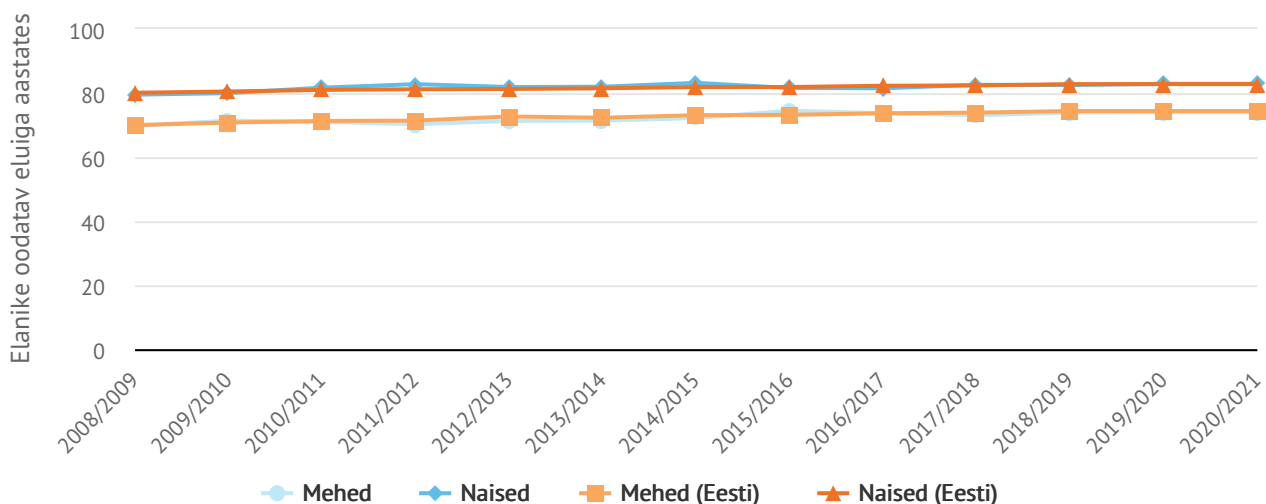
Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U](#)

Analüüs

Enneaegne suremus, st elujõuliste ja produktiivses eas inimeste surmad moodustavad suremusest pea viiendiku. Eriti suur on see meeste hulgas - ca 30 %, naistel on see näitaja ca 10 %. Eesti meestel ning naistel võrreldes Raplamaa meeste ja naistega olulist erinevust ei ole.

Enam kui pool enneaegse (enne 65. eluaastat) suremuse ja haigestumuse tõttu kaotatud eluaastatest Eestis tuleneb riskiteguritest või riskikäitumisest. Meeste hulgas kaotatakse enim eluaastaid alkoholi ja teiste uimastite tarvitamise tõttu, sellele järgnevad tubaka tarvitamine ning kõrge vererõhk. Naistel on peamisteks teguriteks kõrge vererõhk, kõrge kehamassiindeks ning toitumisega seotud mõjurid.

1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mehed	69,8	71,4	71,0	70,3	71,3	71,4	72,2	74,5	73,7	73,1	73,9	74,0	74,0
Naised	79,5	80,0	81,7	82,8	81,9	82,0	83,2	81,6	81,5	82,6	82,5	82,9	82,9
Mehed (Eesti)	70,0	70,8	71,3	71,4	72,7	72,3	73,1	73,2	73,7	73,9	74,4	74,4	74,4
Naised (Eesti)	80,1	80,5	81,0	81,2	81,3	81,5	81,9	81,9	82,3	82,4	82,8	82,8	82,8

Joonis 1.2.6.a Maakonna elanike oodatav eluiga. Elanike oodatav eluiga

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452](#)

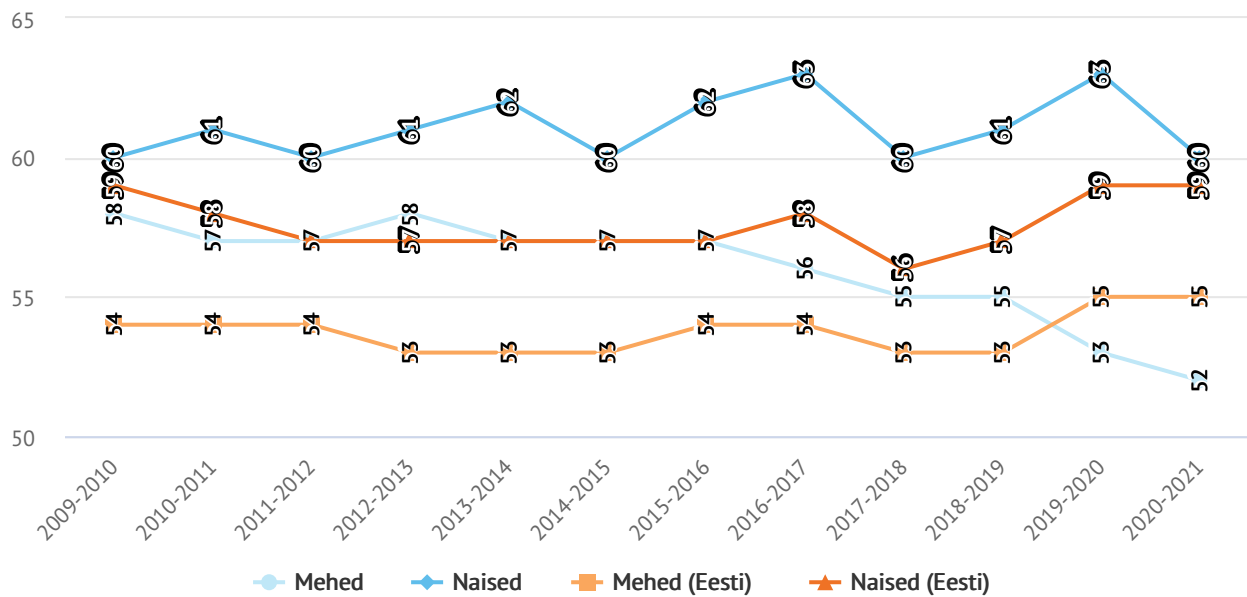
Analüüs

Nii meeste kui naiste keskmine eluiga on sarnane Eesti keskmisele: Raplamaa naised elavad keskmiselt peaaegu sama kaua kui Eesti naised (82,9 eluaastat), Euroopa naistega on vahe 1,5 eluaastat. Raplamaa mehed elavad keskmiselt 74,0 aastat, mis on 0,4 aastat vähem kui Eesti mehed. Vahe Euroopa meestega on 4,6 eluaastat. Riiklike eesmärkide kohaselt oodatakse, et keskmine eluiga kasvab 2030. aastaks meestel 78,0 ja naistel 84,0 eluaastani. Raplamaa meestel on sellest eesmärgist puudu 4 aastat ja naistel 1,1 eluaastat.

Lisaks soole on Eestis üks oluline tervise ebavõrdsuse allikas haridustase: põhiharidusega mehed elavad ligi 10 aastat vähem kui kõrgharidusega mehed ning naistel on see vahe 8 aastat.

1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Mehed	58	57	57	58	57	57	57	56	55	55	53	52
Naised	60	61	60	61	62	60	62	63	60	61	63	60
Mehed (Eesti)	54	54	54	53	53	53	54	54	53	53	55	55
Naised (Eesti)	59	58	57	57	57	57	57	58	56	57	59	59

Joonis 1.2.7.a Maakonna elanike tervena elatav eluiga

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753](#)

Analüüs

Tervena elatud aastad ehk ilma terviseprobleemidest tingitud piiranguteta elatud eluaastate arv on ülevaatlik näitaja, mis kajastab rahvastiku terviseseisundit kõige üldisemalt. Rapla maakonna naised elavad tervena kauem kui Eestis keskmiselt, kuid mehed elavad Eesti keskmisest juba vähem (55 versus 52). 10 aasta lõikes on näha, et naiste tervena elatud aastad on olnud suhteliselt stabiilne näitaja (Raplamaal 60 aastat), kuid meeste näitaja on järjepidevalt ja kokkuvõttes drastiliselt langenud (2010 - 58, 2021 - 52), kui samas Eestis meeste eluiga on olnud püsiv ja viimasel ajal ka veidi tõusnud.

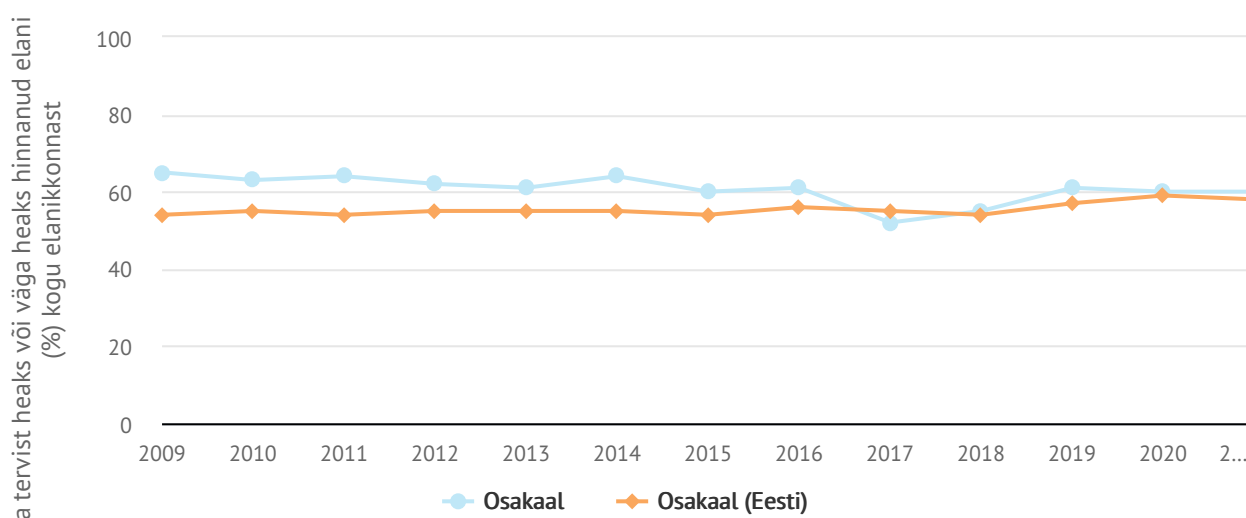
Euroopa keskmisega on vahe sees: Raplamaa mehed elavad tervena Euroopa meestest 10,8 aastat ning naised Euroopa naistest 2,2 aastat vähem. Raplamaa mehed elavad tervena 52 ja naised 60 eluaastat, seega meeste ja naiste tervena elatud aastates on oluline vahe. See näitaja ei ole viimaste aastate jooksul oluliselt paranenud.

Oodatava eluea ja tervena elatud aastate vahe näitab seda, kui palju aega elatakse erinevate tervisest tulenevate piirangutega. Raplamaal on see meestel 20,5 aastat ning naistel 19,5 aastat (Euroopas keskmiselt vastavalt 14,3 ja 18,9 aastat). Rahvastiku Tervise Arengukava eesmärkide kohaselt kasvab keskmine tervena elada jäänud aastate

arv aastaks 2030 meestel 62,0 ja naistel 63,0 eluaastani. Raplamaa meestel on sellest puudu ca kümnekond tervena elatud aastat.

Väga suur hariduslik lõhe on tervena elatud aastates: 15 aastat põhi- ja kõrgharidusega meeste vahel ning ligi 14 aastat põhi- ja kõrgharidusega naiste vahel. Rahvastiku Tervise Arengukava järgi peaks ebavõrdsus tervises (sugude, piirkondade ja haridustasemetel) vähenema vähemalt selliselt, et 2030. aastaks ei ole eluiga üheski maakonnas Eesti keskmisest lühem kui kaks aastat ning põhiharidusega inimeste keskmine oodatav eluiga ei jää kõrgharidusega inimeste keskmisest oodatavast elueast maha rohkem kui kaheksa eluaastat. Näiteks aastal 2022 oli Raplamaal 8059 üle 15-aastast elanikku, kelle haridustase oli põhiharidus või madalam, neist 4500 meest ja 3559 naist.

1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osakaal	65	63	64	62	61	64	60	61	52	55	61	60	60
Osakaal (Eesti)	54	55	54	55	55	55	54	56	55	54	57	59	58

Joonis 1.2.8.a Maakonna elanike hinnang oma tervisele

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TH88](#)

Analüüs

Raplamaal hindas 61,1% täiskasvanud elanikkonnast aastal 2021 oma tervist heaks või väga heaks. See näitaja on väga sarnane Eesti keskmisele (58,3%) ning läbi aastate on see näitaja olnud Eesti keskmisele väga lähedal, kuigi stabiilselt veidi parem.

47,2% Raplamaa täiskasvanutest ütles, et neil on mõni pikaajaline haigus või terviseprobleem – see näitaja on olnud viimased 10 aastat Eesti keskmisele väga sarnane ning püsinud praktiliselt samal tasemel (kasv alla 5 protsendipunkti).

Väga oluline lõhe tervislikus seisundis on madalama ja kõrgema sissetulekuga inimeste vahel: suhtelise vaesuse piirist ülevalpool olijatest 64,4% hindab oma tervist heaks või väga heaks, samal ajal kui suhtelise vaesuse piirist allpool olijatest annab oma tervisele hea või väga hea hinnangu vaid 36,6% elanikest. See lõhe on viimase 10 aasta jooksul suurenenud. Suhtelise vaesuse määr on Raplamaal viimased 10 aastat olnud Eesti keskmisega samal

tasemel, 2020. aastal 20,9%.

1.2.9 Uppunud

Tabel 1.2.9.1 Uppunud. Uppunute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021
Uppunud	0	0	0	0

Allikad: Päästeameti statistikat, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel UP03

Analüüs

Vallas ametlikke ujumiskohti ei ole. Samas käiakse ujumas mitmetes erinevates veekogudes. Olemas on infostendid ja päästerõngad. Vajalik oleks korraldada infopäevi veeohutusalaseks ennetustöök.

1.2.10 Tulekahjud

Analüüs

Koostöös Päästeametiga käiakse kodukülastustel, osaletakse projektis "Kodud tuleohutuks". Selle raames on remonditud mitmete leibkondade küttekoldeid ja elektrisüsteeme. Varasemalt on korraldatud kohalikke ohutuspäevi erinevates alevi- ja külakeskustes.

1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Rahvastiku tervis on üldiselt hea ning Eesti üleüldise tervisliku olukorraga samal tasemel.

TUGEVUSED

- Oodatav eluiga on paranevas trendis.
- Uppunute arv on püsinud läbi aastate 0.
- Tulekahjude arv on vähenevas trendis.

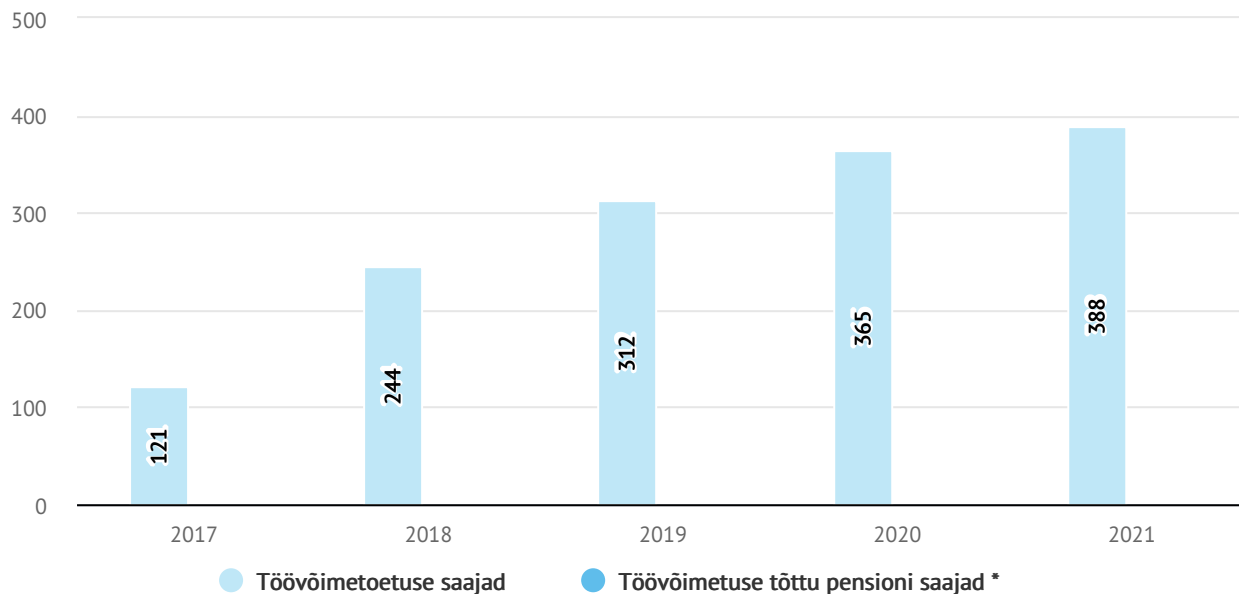
NÕRKUSED

- Maakonna elanike hinnang oma tervisele on halvenevas trendis.
- Alkoholist tulenevate surmade arv on kasvavas trendis.
- Tervena elatud aastad on halvenas trendis.

1.3 Haavatavad sihtrühmad

1.3.1 Vähenenud töövõimega inimesed

Joonis 1.3.1.a Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetuse tõttu pensioni saajad

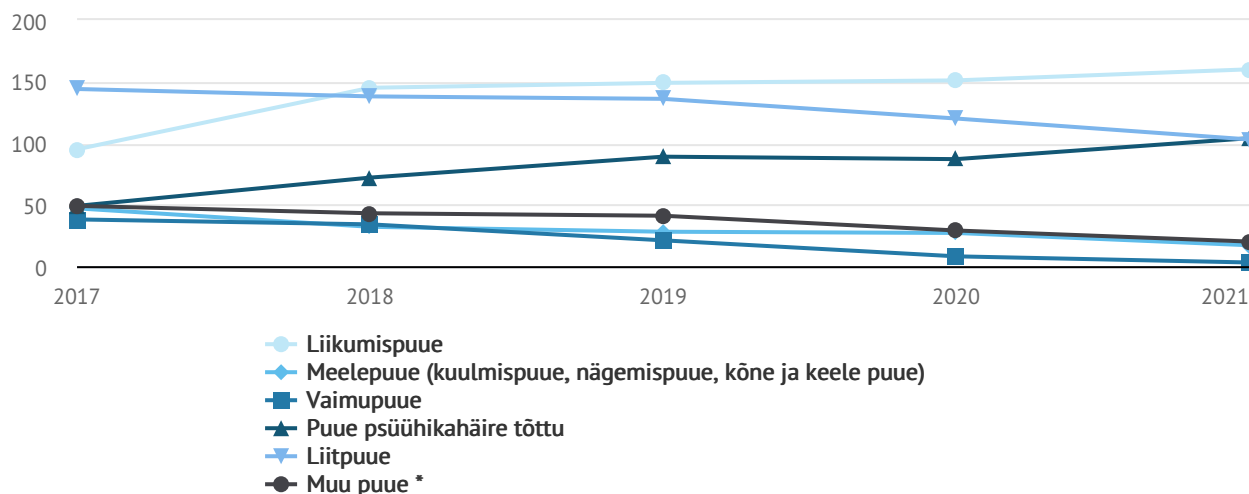
Allikad: Töötukassa andmed; <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine>, <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovõimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

Analüüs

Tabeli järgi on vähenenud töövõimega inimeste osakaal suurenenud. Sellel võib olla erinevaid põhjuseid. Töötukassa, sotsiaalkindlustusameti ja KOV järjest parema koostööna nähakse inimest kui tervikut. Töövõimed on hinnatud vastavalt inimese suutlikkusele ning osalise töövõimega inimesed on aktiveeritud. Osalise töövõimega inimesed on hõivatud selliste tegevustega, mis on neile jõukohased.

1.3.2 Puudega inimesed

Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

	2017	2018	2019	2020	2021
Liikumispuue	95	145	149	151	160
Meelepuue (kuulmispuue, nägemispuue, kõne ja keele puue)	47	32	28	27	17
Vaimupuue	38	34	21	8	3
Puue psüühikahäire tõttu	49	72	89	87	104
Liitpuue	144	138	136	120	103
Muu puue *	49	43	41	29	20

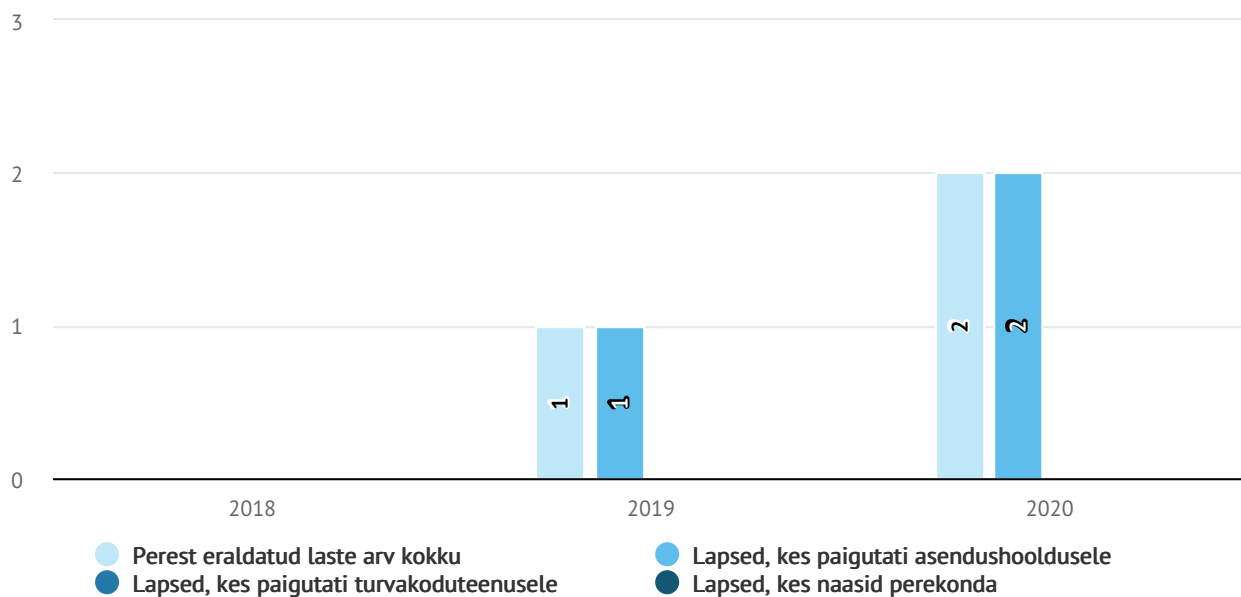
Joonis 1.3.2.a Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

Analüüs

Andmetest nähtub, et kui üldiselt on puudega inimeste arv langenud, siis see on suurenenud liikumispuude ja psüühikahäire osas. Liikumispuudega inimesi on juurde tekkinud eakate vanuserühmas, psüühikahäirega inimesi kõigis vanuserühmades. See tähendab, et eriti eakate osas on vajalik tähelepanu pöörata koduteenuse ja sotsiaaltranspordi kättesaadavusele. Samuti on suurt tähelepanu vaja pöörata vaimse tervise valdkonnale ja selles valdkonnas teenuste arendamisele eriti kohapeal. Oluline on, et jätkuks nt ISTE projekt, KOV kasutaks võimalikult maksimaalselt ära riigi poolt pakutavaid vaimse tervise toetuse meetmeid, kohapeal oleks olemas rehabilitatsiooniteenused kõigile sihtrühmadele. Samuti on KOV-l oluline planeerida oma eelarves vahendid puudega inimeste rohkemaks toetamiseks.

1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

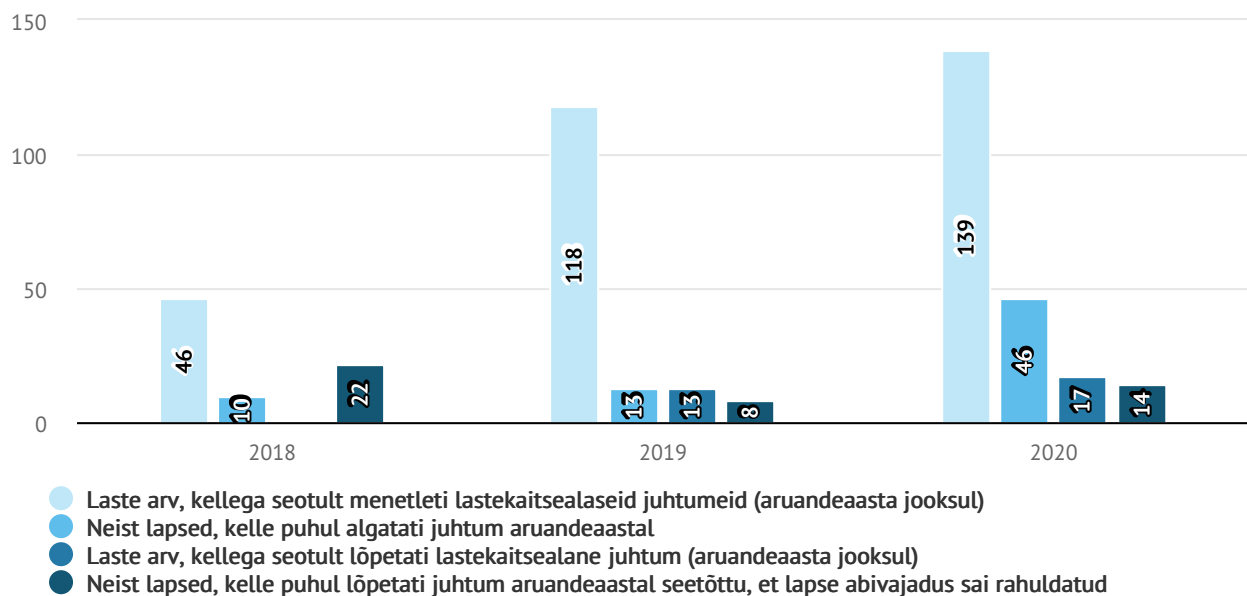
Joonis 1.3.3.a Lapsed, kes eraldati perest (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas KOV

Joonis 1.3.3.b Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamine (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas KOV

Joonis 1.3.3.c Lastekaitsealased juhtumid

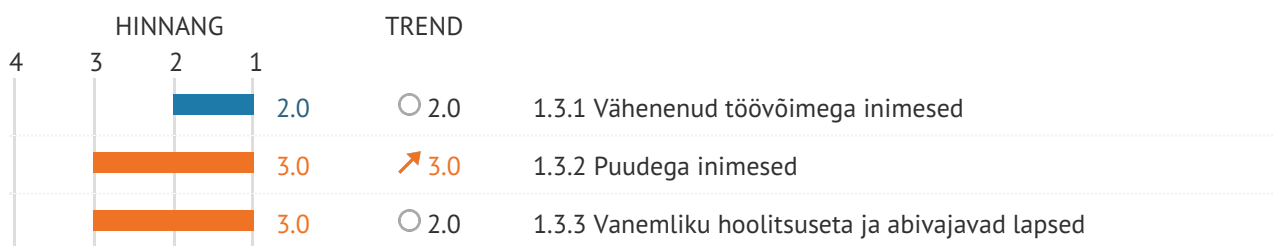
Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Analüüs

Aruandeaasta jooksul menetleti KOV-is 67 juhtumit, millest uued juhtumid olid 11. Lõpetati 1 juhtum, mis saigi lõpetatud, sest abivajadus sai rahuldatud. Vajadus lapse eraldamiseks perest on väga paljudest erinevatest teguritest. 2023. aasta seisuga on Kohila vallas kokku 15 last, kes on KOV-i eestkostel. 2022. aasta lõpus pidi KOV eraldama ühe lapse, aga laps naasis perre tagasi isa juurde, ema osas veel esialgne õiguskaitse kehtib. KOV on bioloogiliste vanematega alati kontaktis ka peale laste eraldust ning pakume kliendi enda valmisoleku põhjal erinevaid tugiteenuseid - näiteks sotsiaalkorterit, toimetulekutoetust, psühholoogilist tuge, söltuvusgruppe, võimalusel ISTE programmi kuulumist, tugisikut jne. Laste soovil ja vanemate valmisolekul lapsed kohtuvad oma bioloogiliste vanematega regulaarselt ning saavad nendega kontaktis olla ka telefoni teel. Teismelised suhtlevad vanematega ka sotsiaalmeedia kaudu. Vanemate toetamist raskendab see, kui nad kolivad Kohila vallast ära, siis ei saa me neile pakkuda siin meile käesolevaid teenuseid. Võimaluse piires teeme koostööd KOV-idega, kuhu nad kolivad. Toetamist raskendab ka see kui vanemad ise ei soovi abi ja/või koostööd teha.

Milliseid laiemaid probleeme oskate välja tuua, mis enim tingivad vajaduse lapse eraldamiseks? Millistes valdkondades teie hinnangul tuleks pöörata tähelepanu ennetustegevustele, et neid olukordi üha enam teie KOV-is ennetada?

1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Vähenenud töövõimega inimeste osakaal on suurenenud.

Andmetest nähtub, et kui üldiselt on puudega inimeste arv langenud, siis see on suurenenud liikumispuude ja psüühikahäire osas. Liikumispuudega inimesi on juurde tekkinud eakate vanuserühmas, psüühikahäirega inimesi kõigis vanuserühmades. See tähendab, et eriti eakate osas on vajalik tähelepanu pöörata koduteenuse ja sotsiaaltranspordi kättesaadavusele. Samuti on suurt tähelepanu vaja pöörata vaimse tervise valdkonnale ja selles valdkonnas teenuste arendamisele eriti kohapeal. Oluline on, et jätkuks nt ISTE projekt, KOV kasutaks võimalikult maksimaalselt ära riigi poolt pakutavaid vaimse tervise toetuse meetmeid, kohapeal oleks olemas rehabilitatsiooniteenused kõigile sihtrühmadele. Samuti on KOV-l oluline planeerida oma eelarves vahendid puudega inimeste rohkemaks toetamiseks.

Aruandeaasta jooksul menetleti KOV-is 67 juhtumit, millest uued juhtumid olid 11. Lõpetati 1 juhtum, mis saigi lõpetatud, sest abivajadus sai rahuldatud. Vajadus lapse eraldamiseks perest oleneb väga paljudest erinevatest teguritest. 2023. aasta seisuga on Kohila vallas kokku 15 last, kes on KOV-i eestkostel.

TUGEVUSED

- Vallas on olemas erinevad tugiteenused, mis tagavad võimaluse pakkuda abivajajatele mitmekülgsemat abi

NÕRKUSED

- Vähenenud töövõimega inimeste osakaal on suurenenud
- Liikumispuudega ja psüühikahäiretega inimeste arv on suurenenud

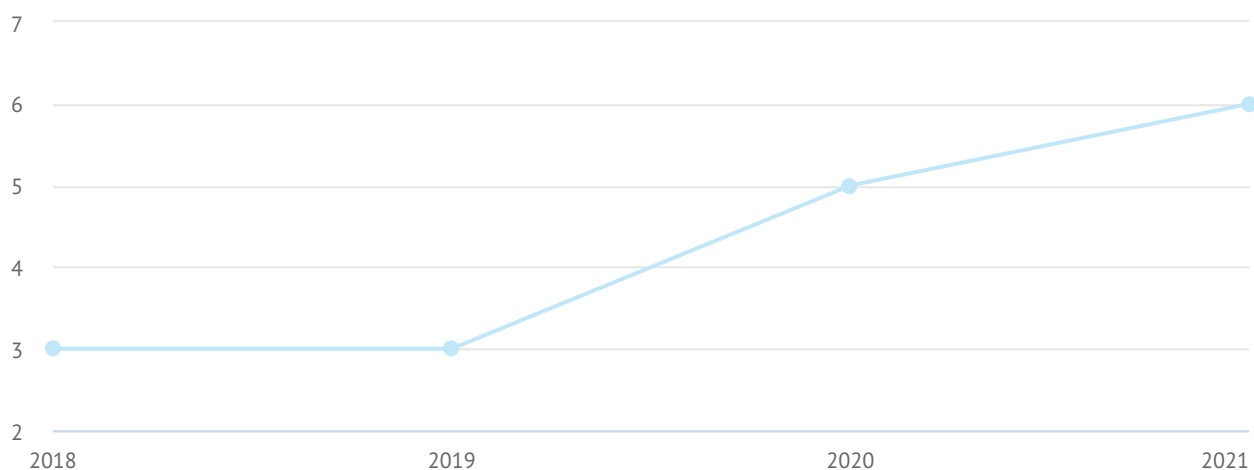
1.4 Tööturg

1.4.1 Registreeritud töötus

Tabel 1.4.1.1 Registreeritud töötus. Registreeritud töötute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021
Töötute arv	139	155	243	264

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064](#)
[Töötukassa andmed](#)

	2018	2019	2020	2021
Töötuse määr (%)	3	3	5	6

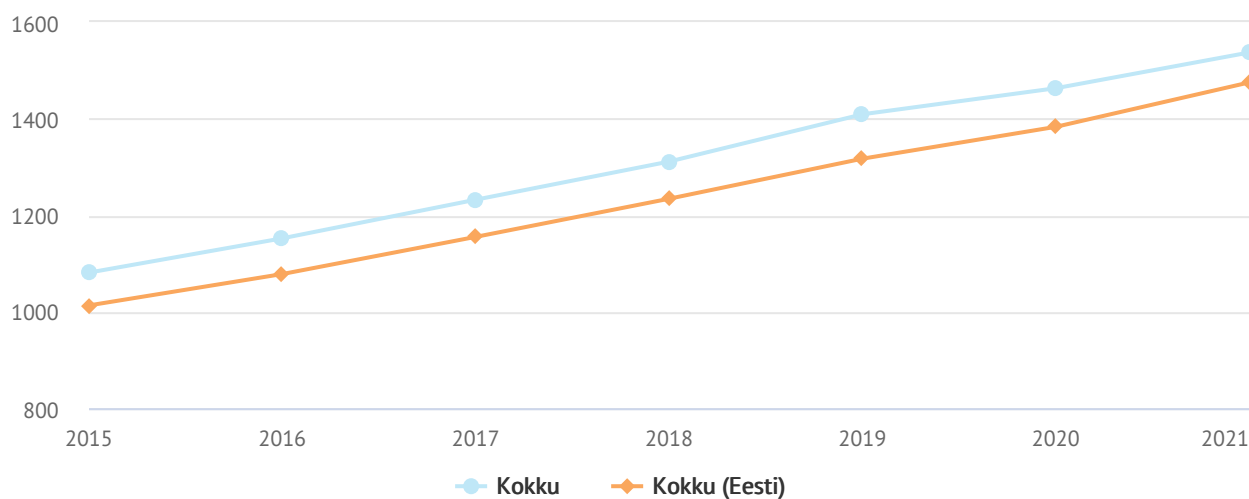
Joonis 1.4.1.a Registreeritud töötus. Registreeritud töötuse määr aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064](#)
[Töötukassa andmed](#)

Analüüs

Töötuse määr kasvas 2018-2021 3%-lt 6%-le. Töötute koguarv 139-lt 264-le. 2023. mai seisuga on vallas 220 registreeritud töötut.

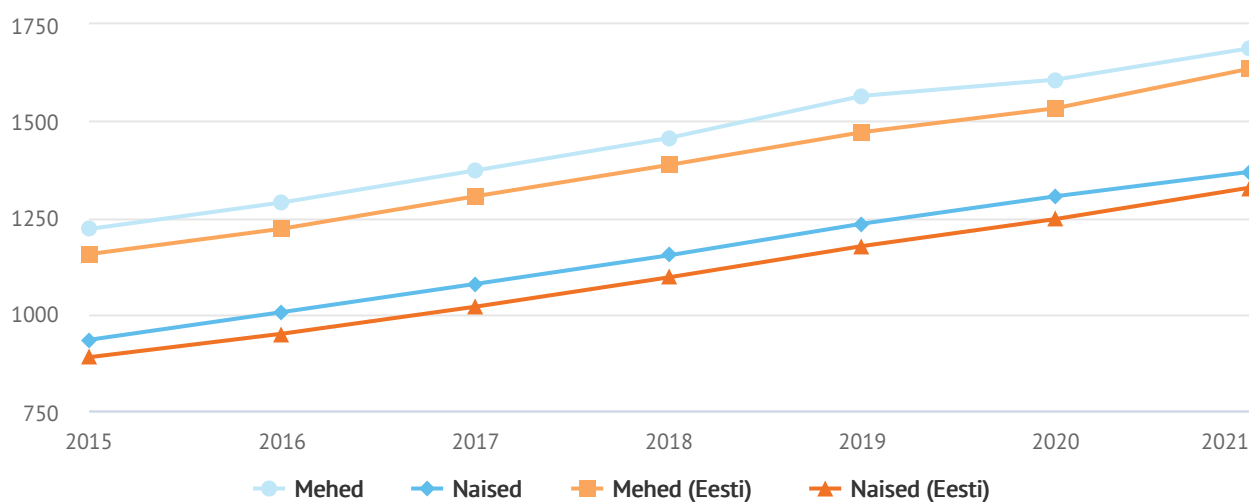
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	1081	1152	1232	1311	1409	1463	1537
Kokku (Eesti)	1013	1078	1155	1234	1317	1383	1475

Joonis 1.4.2.a Palgatöötajate keskmine brutotulu (eurodes). Palgatöötajate keskmine brutotulu "kokku" aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004](#)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mehed	1220	1289	1372	1456	1565	1607	1688
Naised	933	1005	1078	1152	1234	1305	1368
Mehed (Eesti)	1155	1221	1305	1386	1471	1533	1635
Naised (Eesti)	888	949	1019	1095	1176	1246	1327

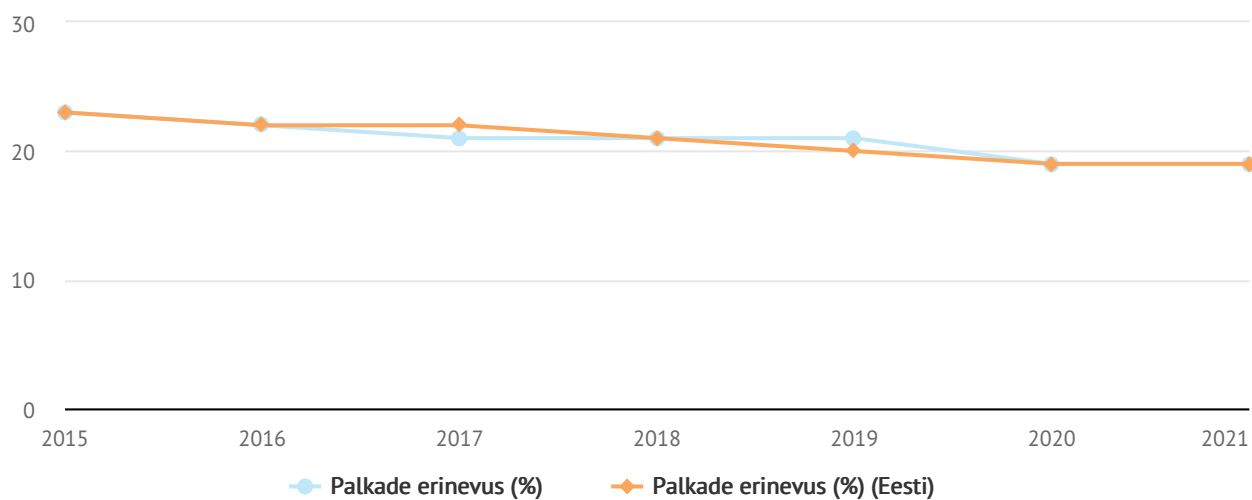
Joonis 1.4.2.b Palgatöötajate keskmine brutotulu võrreldes Eesti keskmisega. Palgatöötajate keskmine brutotulu mehed/naised aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Palgatöötajate keskmine brutotulu on perioodil 2015-2021 pidevalt kasvanud (1081-lt 1537-le) ja olnud pidevalt Eesti keskmisest kõrgem. Sarnaselt Eestiga on Kohila vallas meeste keskmine brutotulu naiste omast kõrgem. 2015. aastal teenisid Kohila valla mehed naistest rohkem keskmiselt 287 eurot rohkem, 2018. aastal 304 eurot rohkem, 2021. aastal 230 eurot rohkem. Seega palgavahe on vähenenud.

1.4.3 Sooline palgalõhe

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Palkade erinevus (%)	23	22	21	21	21	19	19
Palkade erinevus (%) (Eesti)	23	22	22	21	20	19	19

Joonis 1.4.3.a Sooline palgalõhe. Meeste ja naiste kuukesmise brutotulu erinevuse protsent aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Sooline palgalõhe (palkade erinevuse %) on perioodil 2015-2021 olnud samas suurusjärgus Eesti keskmisega ja see on pidevalt vähenenud. Kohila vallas on soolise palgalõhe eurodes sel perioodil veidi kasvanud, kuid naiste palga % meeste palgast kasvanud 77%-lt 81%-ni.

1.4.4 Majanduslik aktiivsus

Tabel 1.4.4.1 Majanduslik aktiivsus. Aastate ja ettevõtte suuruse (mikro, väike, kesk, suur) lõikes

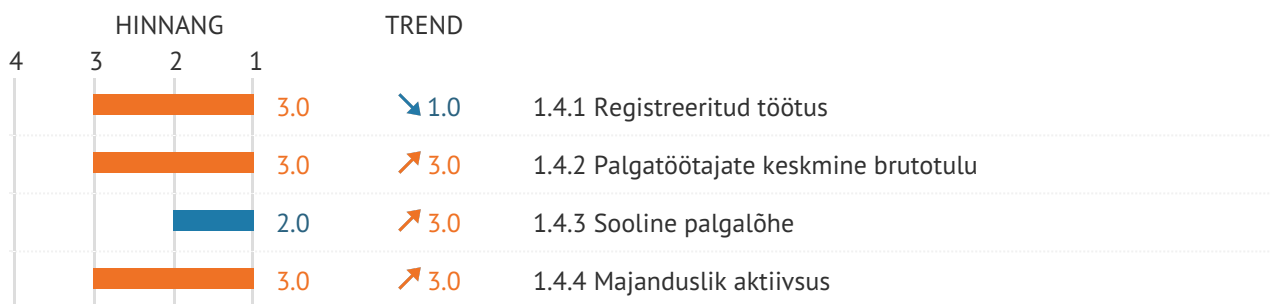
	2017	2018	2019	2020	2021
Mikroettevõtte (0-9 töötajat)	514	562	546	588	627
Väikeettevõtte (10-49 töötajat)	20	21	23	25	22
Keskettevõtte (50-249 töötajat)	3	4	5	4	4
Suuretevõtte (üle 250 töötaja)	1	1	0	0	0

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel ER032](#)

Analüüs

Perioodil 2017-2021 kasvas Kohila vallas ettevõtete koguarv 115 võrra, 0-9 töötajaga ettevõtjate arv 113, 10-49 töötajaga 2, 50-249 töötajaga 1 võrra. Samas üle 250 töötajaga ettevõtteid enam ei ole, kuna Kohila Vineeri töötajate arv on vähenenud. Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta kasvas sel perioodil 11 võrra. Seega ettevõtlusaktiivsus on suurenenud.

1.4 Tööturg. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Registreeritud töötuse olukord on viimaste aastate perioodil olnud Eesti keskmisega võrreldes pigem hea, kuid suureneb. Palgatöötajate keskmine brutotulu on kasvutrendis ja üle Eesti keskmise. Soolise palgalõhe % kahaneb ja on sarnane Eesti keskmisega, kuid vahe eurodes on suurenenud. Majanduslik aktiivsus on hea, ettevõtteid on viimastel aastatel juurde tulnud, kuid enam ei ole ühtegi suuretevõtet.

TUGEVUSED

- Registreeritud töötuse olukord on viimaste aastate perioodil olnud Eesti keskmisega võrreldes pigem hea.
- Palgatöötajate keskmine brutotulu on kasvutrendis ja üle Eesti keskmise.

NÕRKUSED

- Registreeritud töötuse olukord on viimaste aastate perioodil suurenenud.
- Soolise palgalõhe % kahaneb ja on sarnane Eesti keskmisega, kuid vahe eurodes on suurenenud.

- Majanduslik aktiivsus on hea, ettevõtteid on viimastel aastatel juurde tulnud.
- Suurima ettevõtte töötajate arv on vähenenud.

1.5 Kuritegevus

1.5.1 Väärteod KOV'is

Tabel 1.5.1.1 Väärteod KOV's

	2017	2018	2019	2020	2021
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	6	3	4	2	2
Alkoholiseaduse rikkumised	18	10	14	48	11
Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärteod (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	23	21	34	48	12
Joobes juhtimised (Iliklusseadus § 224)	16	23	14	36	28

	2017	2018	2019	2020	2021
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	6	3	4	2	2
Alkoholiseaduse rikkumised	18	10	14	48	11
Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärteod (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	23	21	34	48	12
Joobes juhtimised (Iliklusseadus § 224)	16	23	14	36	28

Allikad: PPA

Analüüs

Väärteode arv on tõusnud 2020 asatal, kuid seejärel 2021 hüppeliselt vähenenud, seda eriti alkoholiseaduse ja alaealiste uimastite tarvitamisega seotud valdkondades. Olukord on paranenud.

1.5.2 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid

Tabel 1.5.2.1 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid. Registreeritud KarS § 121 lg 2 p 2 kuritegude arvud

	2017	2018	2019	2020	2021
Lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid		30	27	29	18

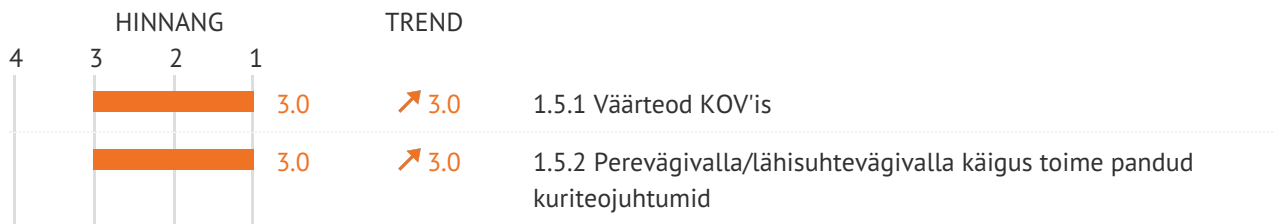
Allikad: Politsei- ja piirivalveamet (andmepäring)

Analüüs

Lähisuhtevägivalda kuritegude arv on vähenenud. KOV ja koostöövõrgustike võimekus on paranenud ja seega avastatakse pered, kus võib esineda lähisuhtevägivalda, varem. Julgetkase rohkem sekkuda ja neist teemadest rääkida inimestega ning ka võimalused abi anda on paremad (nt teraapia võimalused). Seega on võimalik, et suudetakse sekkuda varem ja olukorrad lähisuhetes ei jõua sinna maale, et pannakse toime kuritegu.

Ka edaspidi on oluline jätkuv teavitustöö lähisuhtevägivallast kõigi sihtrühmade osas (lapsed, puudega inimesed, eakad), et inimesed oskaks varakult märgata ning abi otsimist peetaks normaalsuseks.

1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kuritegevuse valdkonnaga on omavalitusel hästi ning väärtegude arv on kahanevas trendis. Antud valdkonnas toimuvad pidevad ennetustöötegevused, et inimeste teadlikkust tõsta just eriti varajase sekkumise ja märkamise osas.

TUGEVUSED

- Väärtegude arv on 2021.aastal hüppeliselt vähenenud.
- Alkoholiseaduse ja alaealiste uimastitega seotud valdkonnad on paranevas trendis.
- Lähisuhtevägivald kuritegude arv on vähenenud.

NÕRKUSED

- Joobes juhtimised on küll kahanevas trendis, kuid 2017. aastal oli siiski joobes juhtimiste arv väiksem, kui 2021. aastal (see on vastavalt 2017 - 16 juhtumit ning 2021 - 28 juhtumit).
- 2020. aastal oli väärtegude arv väga suures tõusu trendis, kuid 2021. aastal siiski hüppeliselt langes.
- Omavalitsusel puudub kindel ennetuskava, et ennetustööd veelgi tõhusamalt teha.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused

2.1 Turvaline elukeskkond

2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus

Analüüs

Elanike arvust lähtuvalt on vee-ettevõttel andmeid väga raske käsitleda. Üks maakraan on võrdne ühe kliendiga ja iga kinnistu kohta rajatakse/on rajatud üks maakraan. Kohila Majal on veebruar 2023 seisuga oma vörgupiirkonnades kokku 1598 klienti, nende seas kortermajad, ettevõtted, lasteasutused jne.

Kõik Kohila Maja veekliendid saavad nõuetele vastava puhta joogivee. Joogivett analüüsitakse regulaarselt nii veetöötusjaamast väljuvast veest kui ka lõpptarbija juures. Analüüsiaktid on olemas Kohila Maja kodulehel (Kohila ja Aespa veehaarded) <https://kohilamaja.ee/vee-kvaliteet/> ning Terivseameti kodulehel https://vtiav.sm.ee/index.php/?active_tab_id=JV.

Eripäradest ja kitsaskohtadest võib välja tuua Sutlema ja Salutaguse külad ning Prillimäe ja Hageri aleviku, kus puurkaevpumlates ei ole statsionaarseid generaatoreid ning elektrikatkestuste puhul peavad kliendid arvestama veeteenuse taastamise viibega, kuniks tuuakse kohale ja ühendatakse generaator.

Samuti on Salutaguse küla veevärgis madalam surve võrreldes teiste veevärkidega ja see on tingitud klientide kinnistustisest torustike seisukorrast – surve tõstmisel hakkavad veetorud lekkima.

Väljaspool Kohila Maja ühisveevärgi- ja kanalisatsioonipiirkonda ei ole põhjavee ja reoveelahenduste kohta igal pool head ülevaadet, kuid üldine seisukord on hinnanguliselt pigem hea. Hajaasustuse programmist on igal aastal selles valdkonnas elanikele vajalik abi.

2.1.2 Suplusvee kvaliteet

Analüüs

Kohila vallas ametlikku supluskohta ei ole. Enamasi on suveperioodil võetud teatud veeproovid mitteametlikust supluskohast Keila jões. Plaanis on proove võtta sealt ja teisest mitteametlikust supluskohast Alesti karjäärist.

2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö

Veeohutuse alane ennetustöö

Hinnangud

Veekogude ohutus

Ametlikud ujumiskohad puuduvad

Toetavad tegevused

Supluskohtades on ohutusalasel infostendid ning päästesrõngad.

Üksikute avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarset veekogude (sh nende ümbruse) heakorda ja

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarselt veekogude (sh nende ümbruse) heakord ja hooldus. Toetavad

hooldus. Toetavad tegevused on ühekordsed.

tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

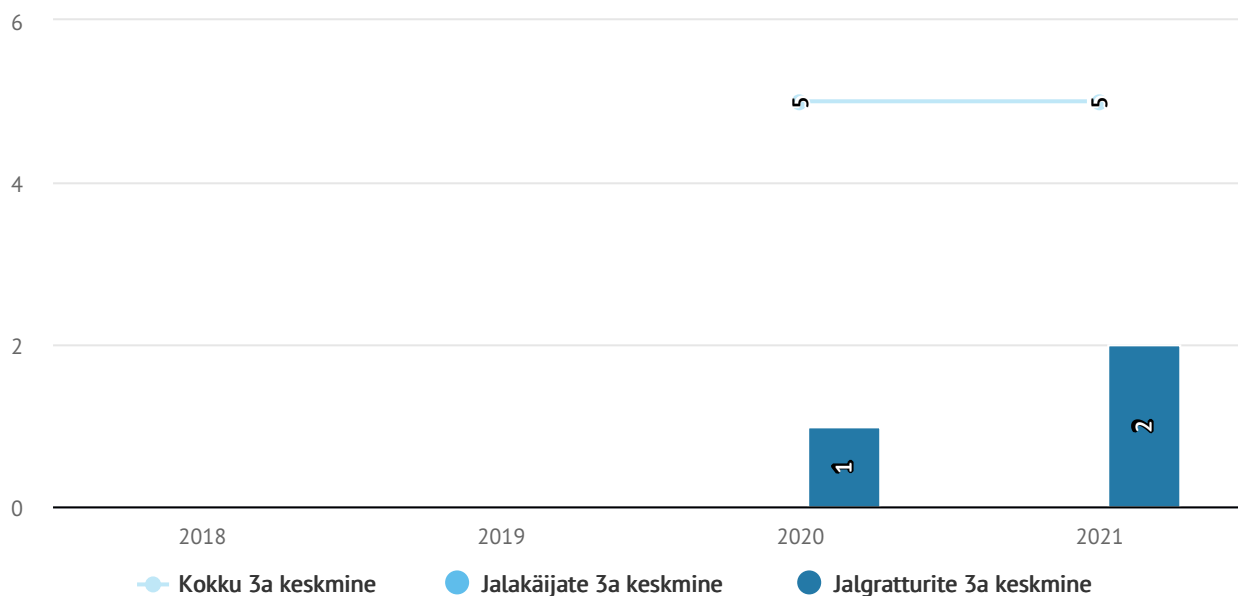
Vallas ametlikud ujumiskohad puuduvad, kuid supluskohtades on ohutusalsed infostendid ning päästerõngad olemas.

2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused

Tabel 2.1.4.1 Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Juhtumite arv aastate, jalakäijate ja jalgratturite lõikes

	2018	2019	2020	2021
Jalakäijatega	0	0	0	0
Jalgratturitega	0	2	1	3

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01](#) [Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart](#)

	2018	2019	2020	2021
Kokku 3a keskmine			5	5
Jalakäijate 3a keskmine			0	0
Jalgratturite 3a keskmine			1	2

Joonis 2.1.4.a Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Inimkannatanutega liiklusõnnetuste koguarv (joondiaagramm), jalgratturitega õnnetuste arv (tulpl) ja jalakäijatega õnnetuste arv (tulpl) kolme aasta keskmiste lõikes

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01](#) [Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart](#)

Analüüs

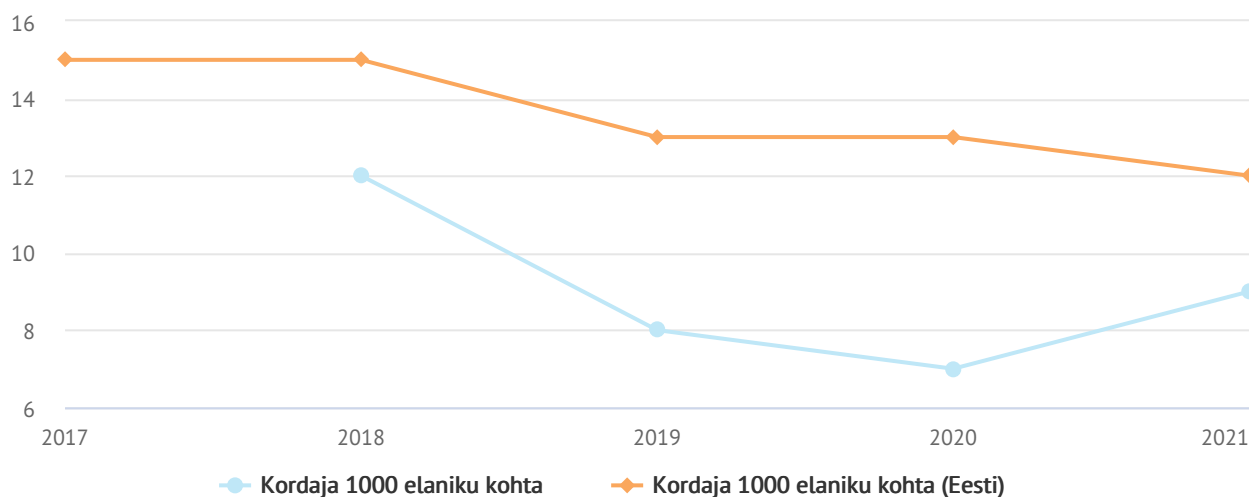
Perioodil 2018-2021 on inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv olnud stabiilne - 4-5, keskmiselt 5 aastas. Jalakäijatega ei ole juhtunud ühtegi inimkannatustega õnnetust. Jalgratturitega õnnetuste arv ei ole suur (keskmiselt 2 aastas), kuid see on perioodi jooksul veidi suurenenud. See suurenemine võib olla juhuslik või on suurenenud ka jalgrattakasutajate koguarv. Viimastel aastatel kergliiklusteede pikkus suurenenud.

2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid

Analüüs

Tabatud joobes sõidukijuhtide arv on perioodil 2017-2021 kõikunud märgatavalt, olnud vahemikus 21-52. Enamus aastatel on kordaja 100 000 elaniku kohta olnud parem kui Raplamaal keskmiselt, kuid vaid kahel aastal parem Eesti keskmisest.

2.1.8 Varavastased süüteod

	2017	2018	2019	2020	2021
Kordaja 1000 elaniku kohta	12	8	7	9	
Kordaja 1000 elaniku kohta (Eesti)	15	15	13	13	12

Joonis 2.1.8.a Varavastased süüteod. Süütegude kordaja ("kokku") aastate lõikes

Allikad: PPA avaandmed, Süütegude iseloom ja toimepanijate iseloomustus kohalik konstaabel

Analüüs

Varavastased süüteod on 2019 ja 2020 aastal märkimisväärselt vähenenud ning 2021 veidi siiski uuesti arvukus tõusnud, kuid mitte rohkem kui 2018 aastal kokku.

2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Kirjeldada, kas ja kuidas viiakse KOV-is ellu järgmisi tegevusi:

Hinnang

Turvaline avalik ruum

Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine.

Teenused

Rehabilitatsiooniteenus nii nagu kõik teised teenused on tagatud ka alaealistele, kes vanglast vabanevad. Kohilas on võimalik antud teenust pakkuda kohapeal, seda teenusepakkuja MTÜ Kohila Turvakeskuse poolt (<https://katikodu.ee/rehabilitatsiooniteenus/>). Kinnises lasteasutuse teenuselt koju naasnud lastele ja peredele ei ole eraldi programme, kuid saame pakkuda pereteraapiat ja psühholoogiteenust. Vajaduse põhisel saame pakuda nooretele konfliktivahendust, perelahendusringi või MFDT (mitmedimensioonilise pereteraapia) teenust Sotsiaalkindlustusameti vahendusel ja koostöös.

Toetavad ennetustegevused

Toimuvad toetavad ennetustegevused, kuid puudub kindel ja konkreetne ennetuskava.

Avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ei ole järjepidev. Toetavate teenuste tagamine ei ole läbi mõeldud ega korraldatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine. Läbi on mõeldud toetavate teenuste korraldus ja vajadusel tagatakse teenus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine. Läbi on mõeldud toetavate teenuste korraldus ja vajadusel tagatakse teenus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

2.1.10 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda ennetamine**Palun kirjelda järgmisi aspekte****Hinnangud****Ennetavad teenused**

KOVi puudub igapäevane võimekus peresisest lähisuhtevägivalda ennetada, kuid koostöös võrgustikuliimmetega on võimalik sekkuda võimalikult varakult ohumärkide tekkimise korral. Esmasandi koostöök onsellisel juhul politsei, Naiste tugikeskus, SKA ohvriabi osakond.

Tugi abivajajatele

Saame abibajadusekorral pakkuda teraapiat nii vägivallatejale kui kannatanule ja võimalusel ka lähedstele pereliikmetele. Võimalusel saame pakkuda turvalisuse tagamiseks sotsiaaleluruumi või leida muu lahendus, et vägivalda ahel saaks katkestatud, kui osapool seda soovib ja vajab.

Toetavad tegevused

KOVi spetsialistide poolne nõustamine, toiduabi võimaldamine, võimalusel tugiisikuteenuse pakkumine, toetavate teenuste pakkumine: ISTE projekt ja Sotsiaalne rehabilitatsiooni teenus, info jagamine erinevatest võimalustest (riigi õigusabi, võlanõustamine, lastele ja noortele erinevad võimalused).

Ennetavaid teenuseid ei ole

Ennetavad teenuseid on

piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

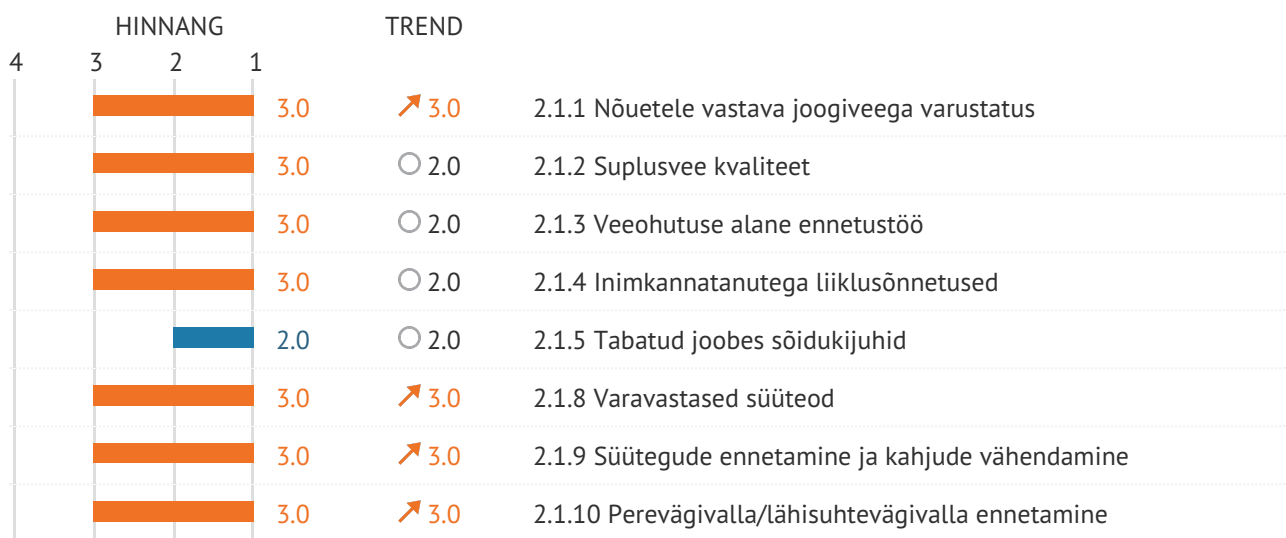
○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Võrgustikutöö erinevate asutuste vahel on aastate jooksul paranenud ja muutunud stabiilsemaks. Korraldatakse regulaarseid võrgustikukohtumisi, kuhu on kaasatud erinevate probleemkohtadega tegelevad spetsialistid. Abivajaduse profiili vaatleme alati laiemalt mitte konkreetse juhtumi põhised. Ennetustegevusena on teavitustöö ja inimestega usaldusliku kontakti loomine.

2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Eripäradest ja kitsaskohtadest võib välja tuua Sutlema ja Salutaguse külad ning Prillimäe ja Hageri aleviku, kus suurkaevpumplates ei ole statsionaarseid generaatoreid ning elektrikatkestuste puhul peavad kliendid arvestama veeteenuse taastamise viibega, kuniks tuuakse kohale ja ühendatakse generaator.

Samuti vajab tähelepanu ja tegelemist ennetustöö regulaarne tegevus ning konkreetse ennetuskava loomine koostöös võrgustikuliikmetega.

TUGEVUSED

- Nõuetele vastava joogiveega varustatus on paranevas trendis.
- Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel sekkumine.
- Supluskohtades on ohutusalsed infostendid ja päästerõngad olemas.

NÕRKUSED

- Eripäradest ja kitsaskohtadest võib välja tuua Sutlema ja Salutaguse külad ning Prillimäe ja Hageri aleviku, kus suurkaevpumplates ei ole statsionaarseid generaatoreid ning elektrikatkestuste puhul peavad kliendid arvestama veeteenuse taastamise viibega, kuniks tuuakse kohale ja ühendatakse generaator.
- Puudub konkreetne ja kindel ennetuskava ennetustööde regulaarseks teostamiseks.
- Perevägivalda/lähisuhtevägivalda ennetustööd ei ole

võimalik valla tasandil suurel määral teostada.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

2.2.1 Ühistranspordi korraldus

Ühistranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kohila vallaliine saavad tasuta kasutada ka täiskasvanud sõitjad, kuid liinide kellaegade eripära tõttu on täiskasvanud suhteliselt vähe. Valla koostööpartneri Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse poolt tehakse regulaarselt statistikat peatuste kasutamise kohta sõitjate poolt. Rapla maakonnaliinidel Kohila valla piires oli 2022. aastal 20 578 ja Kohila valla liinidel 72 518 sisenenud registreeritud sõitjat. Vajaduset täpset suurust ei ole teada, kuid tõenäoliselt oleks täiedavate sobivate aegade ja marsruutide korral täiendav vajadus eeskätt tööl ja huviringides käijate poolt.

Rahastusmudel

Elroni rongide ja Rapla maakonnaliinide rahastus toimub riigieelarvest. Riigi ebapiisav rahastus ei võimalda Raplamaa liinivõrgu arenguid. Kohila vallaliine rahastatakse valla eelarvest, see on aasta-aastalt kasvanud nii kasvanud kulude, kvaliteedi ja turvalisuse parandamise kui kasvava elanikkonna vajaduste tõttu. Kohila vallaliinide rahaline maht oli 2019. aastal ca 179 000, 2022. aastal ca 356 000, Perioodi 2019-2022 keskmine oli ca 256 000 eurot. 2023. aasta prognoos on 466 000 eurot. Suurema osa täiskasvanud sõitjate vajadustega ning ka huviringides käijate suuremate vajadustega arvestamiseks lisarahastuse leidmine valla eelarvest oleks väga keeruline. Küsimusele "Vallasisene ühistranspordikorraldus arvestab minu vajadustega" ei osanud 36% vastata, 10-palli süsteemis hinnati 14% poolt enim 5 vääriliseks, 9% hinasid 1, 8% 8, ülejäänud hindid jagunesid suhteliselt ühtlaselt.

Inimkeskus

Elroni rongide ja Rapla maakonnaliinide graafikud on arvestatud eeskätt täiskasvanud sõitjate järgi, vallaliinide graafikud eeskätt Kohila koolides õppivate Kohila valla ja Rapla valla Järlepa piirkonna õpilaste järgi. Kohila ja Raplamaa liinide bussid arvestavad varasematest bussidest rohkem erivajadustega sõitjatega. Varjualune on ja valgustus on vähem kui pooltes peatustes, kuid plaanis on igal järgneval aastal valgustust ja paviiljone lisada. Hiljutine vallaelanike küsituse tulemused näitasid, et hinnangut vallasisese transpordi arengule viimaste aastate jooksul ei osanud anda 164 vastajat, 18 pidasid oluliselt paranenuks, 72 mõnevõrra paranenuks, 77 hinnangul on jäänud samaks, 28 arvates mõnevõrra halvenenud ja 25 hinnangul oluliselt halvenenud. Küsimusele "Igapäevaseks liiklemiseks kasutan peamiselt... (kuni 2 valikut)", vastas 89% autot, 46% jalgsi, 20% kergliiklusvahendit ja 17% ühistransporti.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse.

Väga halb
  Pigem halb
  Pigem hea
  Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on

arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Kohila plussiks on busside ja Elroni rongide võrdlemisi tihedat liiklust Tallinna ja Rapla/Viljandi suunal, mis tagab siit paljudele pealinna piirkonnas tööl käijatele ühistranspordi kasutamise võimalused. Siiski vajab rongipark täiendamist ja teatud peatuste möödaskõiguste võimalused väljaehitamist, et rongid ei oleks nii täitunud, graafikud oleksid tihedamad ja liiklus oleks kiirem. Riigipoolne maakonnaliinide rahastus on kasvava elanikkonnaga Kohila valla jaoks liiga kesine, et tagada kasvava elanikkonnaga Kohila valla vajaduste rahuldamine. Kohila vald suudab pakkuda eelarvest eeskätt õpilaste kooli liikumise vajadustest lähtuvat ühistransporti. Keeruline on pakkuda valla piires kõigile sobivaid huviringides ja tööl käimiseks sobivaid ühistranspordigraafikuid. Viimastel aastatel on ka oluliselt kasvanud ühistransporditeenuse kulud. Eeltoodust lähtuvalt ei näita küsitlused suurt rahulolu ühistranspordikorraldusega.

2.2.2 Koolitranspordi korraldus

Koolitranspordi kasutavate õpilaste arv

Koolitranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kohila vallas ei ole õpilasliine, vaid Kohila valla avalike liinide korraldus on planeeritud õpilaste vajaduste järgi. Neid liine saavad tasuta kasutada ka täiskasvanud sõitjad, kuid liinide kellaegade eripära tõttu on täiskasvanud suhteliselt vähe. Kasvava elanikkonna tõttu tekib igal aastal täiendavaid vajadusi, eriti kiirema rahastiku kasvuga Aespa-Vilivere piirkonna osas. Vt ka ühistransport.

Rahastusmudel

Rahastus toimub Kohila valla eelarvest, see on aasta-aastalt kasvanud nii kasvanud kulude, kvaliteedi ja turvalisuse parandamise kui kasvava elanikkonna vajaduste tõttu. Suurema osa täiskasvanud sõitjate vajadustega ning ka huviringides käijate suuremate vajadustega arvestamiseks lisarahastuse leidmine valla eelarvest oleks väga keeruline. Vt ka ühistransport.

Inimkesksus

Liinivõrgul arvestatakse eeskätt õpilaste vajadusi. Vt ka ühistransport.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Koolitranspordi kasutavate õpilaste arvu ajalist trendi ei ole võimalik saada, sest õpilasi vedavatel Kohila

vallaliinidel hakati alles hiljuti kasutama validaatoreid ning eriti õppeaasta alguses on ka üsna palju juhuseid, kus õpilased on unustanud oma kaardi maha ja seetõttu ei valideeri oma sõitu. Kasvavate kulude tingimustes on vajalik leida lisavahendeid kasvava nõudluse rahundamiseks eriti Aespa-Vilivere piirkonnas. Aespa ajalooliselt kujunenud kitsastele tänavatele ei mahu sõitma ja ümber pöörama panna suuremaid busse, seetõttu tuleb paljuski lahendada seal transport väiksemate busside baasil. Kogu Eestis on probleemiks ka bussijuhtide puudus. Probleemiks on ka üksikud suurematest teedest ja marsruutidest kaugel elavad õpilased, kuhu bussiliini vedamine oleks väga aja- ja ressursimahukas.

2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord

Avalike ruumide ligipääsetavuse erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine

Ehitusprojektide ja planeeringute puhul üldjuhul jälgitakse, aga mõistlik oleks rohkem kaasata vastavate sihtrühmade esindajad, et planeerimise, projekteerimise ja ehitamise tulemused oleksid võimalikult hästi kasutatavad. Avaliku ruumi planeerimisel peetakse enamasti meeles erinevate sihtrühmade jaoks mitmekeskesisust, kuid teatud juhtudel saaks paremini.

Turvalisus ja heakord

Vallas on renoveeritudkaasaegne ja automaatjuhtimisega led-tänavavalgustus. Samas on valgustamata tänavaid ja kohti, kus vastavalt võimalustele rajatakse valgustust juurde. Piiratud ressursside juures igale poole hajaasustusse valgustust ei ole võimalik rajada. Vallas on turvakaamerad, kuid neid on vaja uuendada ja täiendada. Valla heakord on üldiselt hea, kuid osasid avalikke alasid ei jõuta piisavalt hooldada. Vallas on enamikus kohtades puhas joogivesi, paljudes kohtades on pingid (eriti kergliiklusteede ääres), mitmel pool on avalikud tualetid (enamasti avalikes asutustes). Siiski on võimalik neid asju veel paremini läbi mõelda.

Inimkesksus

Planeerimise, projekteerimise ja ehitamisega üldiselt püütakse arvestada erinevate sihtrühmade vajadustega. Siiski projekteerijad mõnikord ei paku välja üpiisavalt häid lahendusi. Elanike rahulolu küsitakse küsitlustega, mis ei ole seni olnud regulaarsed. Elanikud annavad ka ise jooksvalt tagasisidet. 2022. aasta lõpust 2023. aasta alguseni läbi viidud vallaelanike ankeetküsitluse tulemused näitasid, et enamiku vastajate arvates on elukeskkond vallas ja nende kodukohas hea. Küsimusele "Avalik ruum on hästi planeeritud" voli suurem osa vastuseid 10-palli skaalal vahemikus 5-10, väiksem osa oli ka rahulolematuid.

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine ei ole regulaarne ega süsteemne. Planeerimisel ei ole läbivalt arvestatud erivajadustega. Turvalisuse ja heakorra tagamisega esineb sageli probleeme.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine on regulaarne ja süsteemne. Läbivalt on arvesse võetud erinevaid vajadusi (nt lapsevanker, ratastool, nägemispuudega inimesed jne), mis arvestavad muuhulgas elanike arvamusega. Turvalisus ja heakord on tagatud.

Analüüs

On mõni näide, kus projekteerimise ja ehitamise käigus ei ole suudetud pakkuda mõistlikku lahendust avaliku hoone heaks ligipääsetavuseks. Vajalik on rohkem eri tasanditel (sh vallavalitsuses ja eri sihtrühmade esindajatega koostöös) jälgida, kas pakutud lahendused on piisavalt head.

2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid

Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

Tabel 2.2.4.1 Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumiste arv					10	14	45	11

Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavate tegurite hindamine

Hinnangud

Tark planeerimine Toimuvad regulaarsed testostlemised

Ravi- ja nõustamisteenused Teenused maakonna tasandil

Toetavad tegevused Sekkutakse, nõustatakse ning kommunikeeritakse

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamise ei tegeleta järjepidevalt. Ei viida ellu testostlemisi. Ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja kättesaadavus ei ole läbi mõeldud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamise tegeletakse läbimõeldult ja järjepidevalt. Viiakse ellu regulaarseid testostlemisi. Läbi on mõeldud ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja tagatud vajadusel kättesaadavus. Toetavad tegevused on järjepidevad ja süsteemsed.

Analüüs

Trend näitab, et olukord on stabiilne (va 2020. aasta, mis seostub covid-19 pandeemiaga).

Alaealiste alkoholi- ja tubakatoodete kättesaadavus on kontrolli all.

2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid

Toitumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine Kohila valla lasteaedades ja koolis pakutakse kohapeal valmistatud toitu. Toit on tervislik ja mitmekülgne ning kooskõlas üldtunnustatud

toitumissoovitustega. See on eriti oluline kuna toitumisharjumused saavad alguse lapsepõlvest ja seega on lapsed harjunud juba varakult tervisliku toiduga. Vallas on kaks suuremat toidukauplust keskuses ning väiksemad poed alevikes. Seega on vajalikud toidukaubad kättesaadavad. Eakatele ja liikumisraskustega inimestele toimeab toidu kätte koduteenuse raames vastav töötaja. Majanduslikes raskustes peredel on võimalik saada toidupanga toiduabi.

Nõustamisteenused

Toitumisenõustaja teenust eraldi KOVis ei pakuta. Esmaseks nõustajaks on esmatasandi tervushoiuteenuse osutaja, ehk pereõde ja perearst.

Toetavad tegevused

Vallal on olemas tervisenõukogu. Hektel on selle tegevus üle vaatamisel. KOV tervisenõukogu üheks ülesandeks võiks olla ka tervisliku toitumusega seotud ennetustöö.

Allasutustes ei tegeleta järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga.

Nõustamisteenuse korraldus ei ole läbi mõeldud ega tagatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Allasutustes tegeletakse järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga.

Nõustamisteenuse korraldus on läbi mõeldud ja vajaduselt tagatakse. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Liikumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine

Statistikaameti andmete kohaselt oli 2020 aastal 51,9% elanikest liikumis- ja sportimisvõimalustega pigem rahul. Üldse polnud rahul 5,4%. 46% olid pigem rahul ka jalgsi ja jalgrattaga liikumise võimalustega, selle osaga polnud üldse rahul 9,3%. Kohilas on olemas spordikompleks, kus toimuvad erinevad treeningud ja tegutsevad spordiklubid. Suurem osa treeningutest on suunatud lastele ja noortele, üksikud täiskasvanutele. Vallas on olemas eraldi spordijuht, kelle ülesandeks on liikumisega ja spordiga seonduvad valdkonnad ja nende arendamine

Turvalisus ja heakord

Turvalisuse ja heakorra parandamine toimub jooksvalt.

Toetavad tegevused

Vajalik on rajada kergteed selliselt, et neid mööda oleks võimalik liikuda kõigi valla suuremate asulate vahel. Olemas võiks olla matkarada.

Avaliku ruumi planeerimisel ei arvestata muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Turvalisus ja heakord liikumist toetaval taristul ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Avaliku ruumi planeerimisel arvestatakse muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Liikumist toetava taristu turvalisus ja heakord on tagatud. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Toitumist ja liikumist puudutav olukord vallas on muutumas paremuse poole. Rajatud on kergteid, nende rajamine

jätkeb. Vallas on olemas eraldi spordijuht, kelle koordineerida on kogu antud valdkond. Plaanis on muuta aktiivsemaks uuesti valla tervisenõukogu tegevus.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
	3.0	○ 2.0	2.2.1 Ühistranspordi korraldus
	3.0	○ 2.0	2.2.2 Koolitranspordi korraldus
	3.0	↗ 3.0	2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord
	3.0	○ 2.0	2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid
	3.0	↗ 3.0	2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid

Kokkuvõte:

Vallas on renoveeritudkaasaegne ja automaatjuhtimisega led-tänavavalgustus. Samas on valgustamata tänavaid ja kohti, kus vastavalt võimalustele rajatakse valgustust juurde. Piiratud ressursside juures igale poole hajaasustusse valgustust ei ole võimalik rajada. Vallas on turvakaamerad, kuid neid on vaja uuendada ja täiendada. Valla heakord on üldiselt hea, kuid osasid avalikke alasid ei jõuta piisavalt hooldada. Vallas on enamikus kohtades puhas joogivesi, paljudes kohtades on pingid (eriti kergliiklusteede ääres), mitmel pool on avalikud tualetid (enamasti avalikes asutustes). Siiski on võimalik neid asju veel paremini läbi mõelda.

Kohila vallal on olemas ka tervisenõukogu, kuid antud nõukogu tegevus on hetkel ülevaatamisel ning ei ole hetkel piisavalt aktiivne.

TUGEVUSED

- Pealinna piirkonnas tööl käijatele on tagatud ühistranspordi kasutamise võimalused.
- Kohila valla avalike liinide korraldus on planeeritud õpilaste vajaduste järgi. Neid liine saavad tasuta kasutada ka täiskasvanud sõitjad.
- Kohila valla lasteaedades ja koolis pakutakse kohapeal valmistatud toitu. Toit on tervislik ja mitmekülgne ning kooskõlas üldtunnustatud toitumissoovitustega. See on eriti oluline kuna toitumisharjumused saavad alguse lapsepõlvest ja seega on lapsed harjunud juba varakult tervisliku toiduga.

NÕRKUSED

- Valla turvakaameraid on vaja täiendada ja uuendada.
- Osasid avalike alasid ei jõuta piisavalt hooldada.
- Tänavavalgustusi ei ole võimalik piiratud ressursside tõttu hajaasutustesse piisavalt rajada.

2.3 Osalusvõimalused

2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine

Kodanikeühenduste arv

Tabel 2.3.1.1 Kodanikeühenduste arv

	2017	2018	2019	2020	2021
KOVis tegutsevate kodanikeühenduste arv					20

Kodanikuaktiivsuse toetamine

Hinnangud

Tark planeerimine

Saadakse kord aastas kokku ja arutatakse läbi järgmise aasta tegevused - nii ühised, kui need, mida iga kogukond eraldi soovib teha või ette võtta.

Toetavad tegevused

Toimuvad infopäevad. Seni on peamiselt neil käsitletud erinevate toetusmeetmete temaatikat - kuidas projekte kirjutada, milisesse toetusmeetmesse jne. Infopäevadel saab selgemaks ka, mida erinevad valla piirkonnad kavandavad ja planeerivad.

Kogukonna ja kodanikeühenduste kaasamine kohaliku elu korraldamisesse ja strateegilisse planeerimisse ei ole järjepidev ega tulemuslik. Toetus ja koostöö on vähene. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ●
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Kogukonda ja kodanikeühendusi kaasatakse järjepidevalt ja tulemuslikult nii kohaliku elu korraldamisesse kui strateegilisse planeerimisse. Tagatud on pidev tugi ja toimub tihe koostöö. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Analüüs

Arvestades seda, et vallakodanike arv pidevalt kasvab ja juurde tuleb uusi inimesi, kellel puudub varasem side ja kontakt Kohila vallaga, on tihti keerukas uusi inimesi kogukonda integreerida. Nii on tekkinud ka olukord, kus ühes kogukonnas on mitu kogukonna ühendust, kes omavahel kas ei suhtle või siis tegutsevad konkureerivalt. Omavalitsus peaks olema valmis erinevaid ühendusi ümarlaua taha kutsumiseks.

Teine probleem, mis vajaks läbi mõtlemist, on piirkonnad, kus üldse puudub kogukonna aktiivsus. Enamasti on need piirkonnad, kus on hajaasustus. Probleemaatiliseks läheb olukord kriisisituatsioonis. Oleme püüdnud igasse valla üksusesse leida kontaktisiku, kes vajadusel omakorda kontakteerub kohaliku kogukonnaga.

2.3.2 Kohalik kultuurielu

Kohaliku kultuurielu erinevad aspektid

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kõik esmane, mida inimene vajab kultuurivaldkonnas, on Kohila vallas olemas. Miinuseks on küll kultuurikeskuse puudumine vallakeskuses, kuid

seda kompenseerivad hetkel üritused, mida korraldatakse vabas õhus, väikses Hageri rahvamajas või tarbitakse kultuuri pealinnas. Pealinna lähedus on Kohila vallale nii pluss kui miinus. Pluss selles mõttes, et kodanikud saavad üsna lihtsalt käia linnas kultuuritarbimas ja kõike ei peagi koha peal pakkuma, kuid samas jälle kui midagi koha peal korraldada, siis on oht, et pealinn tõmbab publiku ära.

Rahastusmudel

Üle vallalised kultuuriüritused korraldab vald kas otse ehk siis kultuurinõuniku abiga või Hageri rahvamaja kaudu. Rahastaja on vallavalitusus. Kui Kohila vallas toimub mõni maakondlik üritus, on rahastajateks ka teised vallad, Kultuurkapital, Rahvakultuurikeskus jne. Kohila vallas on aga ka väga tublid MTÜ-d kes korraldavad üritusi. Neil kõigil on võimalik taotleda ürituste korraldamiseks vallalt toetust ning reeglina vald annab igale, hästi koostatud projektile ka omapoolse panuse.

Inimkesksus

Kui üritused toimuvad valla keskses, kus elab kõige rohkem inimesi, siis on kohale tulemine kergem. Kui toimub Hageri rahvamajas, siis reeglina organiseeritakse valla poolt ka buss, millega viiakse ja tuuakse inimesed kohale.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Kuigi Kohila valla kultuurieluga võib rahule jääda, sest pidevalt toimub midagi ja kasutusele on võetud kõikvõimalikud ruumid, hooned, paigad, kus midagi korraldada saab, siis arenguruumi on alati.

Esiteks on ikkagi unistustes ja ka arengukavas punkt, millega nähakse valla kesksesse ette kultuurimaja. On see siis vana paberivabriku renoveerimine kultuurivabrikuks või uue hoone rajamine.

Teiseks vajavad kindlasti üle vaatamist olemasolevate hoonete sissepääsud. Hageri rahvamajja on võimalik saada ratastooliga, ka Kohila raamatukokku, kuid Hageri raamatukokku mitte. Samas ei saa kurta, et inimesed ei saaks kätte vajalikku teenust. Väikses kohas tunnevad raamatukogu töötajad oma kliente ning helistavad neile ka koju, et see või see raamat on saabunud, kas panen sulle kõrvale ning kui siis inimene tuleb raamatukogu juurde, ei ole töötajal raske seda raamatut ka õue tuua.

Kõikides bussipeatustes ei ole varjualuseid, aga võib-olla igal pool ei olegi see nii primaarne. Suuremates keskustes on need olemas.

2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Noorsootöö erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine

Noorsootöö olukorda analüüsitakse regulaarselt ning noortele on loodud

võimalused kohaliku elu korraldamisse panustada.

Rahastusmudel

Rahastusmudel on jätkusuutlik ja osalejale taskukohane.

Inimkesksus

Tegevuste pakkumisel on arvestatud erinevate vanusrühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused).

Noorsootöö olukorda ei analüüsita regulaarselt ning ei ole loodud piisavalt võimalusi kohaliku elu korraldamisse panustamiseks. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega taskukohane osalejale. Tegevuste pakkumisel ei ole arvestatud kõigi vanuserühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused)

Noorsootöö olukorda analüüsitakse regulaarselt ning noortele on loodud võimalused kohaliku elu korraldamisse panustada. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja osalejale taskukohane. Tegevuste pakkumisel on arvestatud erinevate vanusrühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused).

Analüüs

Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks on Kohila vallas pigem head. Noorsootöö tegevused on aktiivsed ja regulaarsed. Kohilas on noortele suunatud asutus nii Kohila alevis, Hageris kui ka Prillimäel. Antud asutused teevad tihedat koostööd ning tegeletakse valla noortega laialdaselt. Samuti on olemas Kohila vallas ka noortekogu.

2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is

Analüüs

KOV-i noortele on huvitegevused ja noortekeskused pigem hästi kättesaadavad ning võimalused laialdasemad. Kohila vallas on olemas ka noortekogu, kes noorte eest valla tasandil seisab. Noortekeskuste astusi on vallas kolm: alevis, Hageris ja Prillimäel, mis tähendab, et eripiirkonnas on noortel võimalus noortekeskust külastada ja seal regulaarselt käia.

Noortekeskustes puudub ligipääsetavus erivajadustega noortele. Puuduvad kaldteed ning inva Wc-d.

2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele

Analüüs

Kohila vallas on olemas noortekogu, kes valla tasandil noorte temaatikas saab noorte arvamuse ja vajaduste eest seista.

2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
4.0		↗ 3.0	2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine
4.0		↗ 3.0	2.3.2 Kohalik kultuurielu
3.0		○ 2.0	2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks
3.0		○ 2.0	2.3.4 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is
3.0		○ 2.0	2.3.5 Organiseeritud osalusvõimalused noortele

Kokkuvõte:

Kohila vallas on võimalik kõigil osaleda erinevates huvitegevustes - nii täiskasvanutel, noortel kui ka lastel. Loomulikult ei paku väike vald absoluutselt kõikvõimalikke erinevaid tegevusi, kuid siiski võib öelda, et on võimalik kaasa lüüa nii muusikaõppes, kunstiõppes, keraamikaringides, erinevates sporditegevustes, tantsida rahvatantsu, laulda kooris, õppida soololaulu, osaleda eakate tegevustes jne. Kui inimesel on raske liikuma pääseda, on tal alati võimalik valla poole pöörduda ja koostöös püütakse leida lahendusi.

Vallas on kaks raamatukogu ja nendest täiesti piisab, kuna asuvad kõige tihedamini asustatud piirkondades. Lugejate ja laenutuste rohkus näitab, et raamatukogud on aktiivselt kasutusel.

Arendamist vajab ühistransporditeenus selles mõttes, et liine on vähe ja need on ajastatud koolipäevade järgi. Kui on koolivaheajad, siis jääb busse veelgi vähemaks ja mõnest piirkonnast on ühistranspordiga võimalik liikuma saada vaid paaril päeval nädalas.

Teine valdkond, mis vajaks arendamist, on valla keskusesse kultuurikeskuse rajamine. Idee on valla arengukavas sees, loodame, et saab ka ükskord teoks.

TUGEVUSED

- Aktiivne kogukond ning aktiivsed MTÜd, kes mitmeid üritusi eest veavad ja korraldavad.
- Vallapoolne positiivne suhtumine kultuuritegevustesse ning rahaline toetus.

NÕRKUSED

- Lünkliku graafikuga ühistransport valla erinevate piirkondade vahel.
- Kultuurikeskuse puudumine valla keskus.

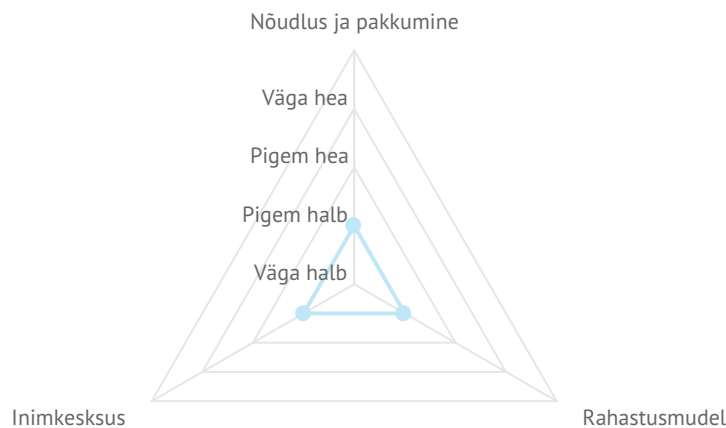

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenus kättesaadavus

Esmatasandi tervishoiuteenus

Joonis 3.1.1.a Esmatasandi tervishoiuteenus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Piirkond on suur ja sellest lähtuvalt puudu on vähemalt üks perearst. Teenust saadakse mujalt, naabervaldadest ja Tallinnast.

Rahastusmudel

Teenust rahastab riik.

Inimkesksus

Perearstiteenusega ei ole rahul kolmandik elanikkonnast - nimistud täis ja valik puudub. Teenust soovitakse saada siiski pigem kohapeal.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ○ ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Tegutsetakse igakülgset selles suunas, et kohapeale tuleks juurde vähemalt üks uus perearst. Selleks on lootust, sest residendid on käinud kohapeal tervisekeskuse ja oludega tutvumas.

3.1.2 Eriarstiabi kättesaadavus

Eriarstiabi teenus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine Kohapeal pakub teenust silmaarst - Cilia OÜ. Muid eriarstiabi teenuseid saavad inimesed peamiselt Rapla, Pärnu ja Tallinna haiglatest.

Rahastusmudel Eesti Haigekassa

Inimkesksus Inimesel ei ole võimalik päris kodulähedalt eriarstiabi teenuseid kätte saada. Samas on hohapeal olemas maakonna ainuke silmaarst. Teistele teenustele on vastavalt heale paiknemisele võimalik minna maakonna keskusesse või pealinna. Vajadusel kasutatakse ka sotsiaaltransporditeenust.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

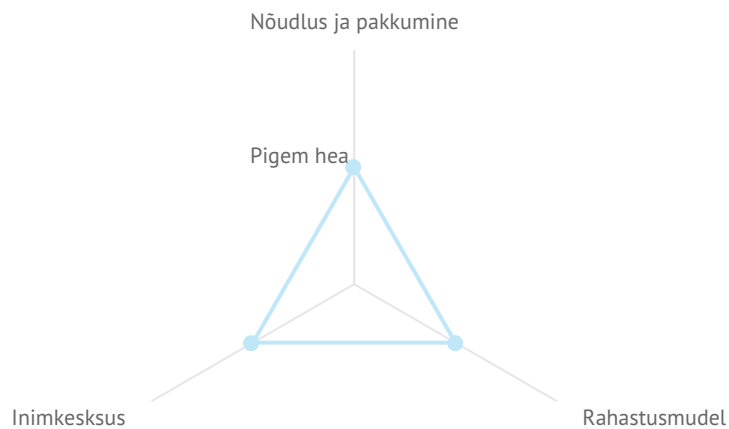
Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Võimalusel pakkuda lisaks silmaarsti teenusele ka muid eriarstiabi teenuseid kohapeal. Sotsiaaltransporditeenuse võimalus ja hea geograafiline asend loob võimalused ilma suurema vaevata eriarstiabi teenuste kättesaadavuse.

3.1.4 Nõustamisteenuste kättesaadavus

Psühholoogiline individuaalnõustamine

Joonis 3.1.4.a Nõustamisteenuste kättesaadavus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

2022-aastal on kasutanud erinevate terapeutide ja psühholoogilise nõustamise teenust 86 inimest. Teenust osutatakse kohapeal, tervisekeskuses, kuid teenust pakuvad mitte-kohalikud spetsialistid. See tagab turvalisuse ja teadmise, et terapeut on täiesti neutraalne isik ja muid seoseid kliendiga kohalikus väikeses kogukonnas ei oma. Pakutakse erinevaid teenuseid - psühhoteraapia, pereteraapia, loovteraapia, psühholoogiline nõustamine. Lisaks pakutakse kohapeal läbi ISTE projekti erinevaid vaimse tervise teenusekomponente psüühilise erivajadusega inimestele. Projektis on 25 kohta

Rahastusmudel

Teenuseid rahastatakse kohaliku omavalitsuse eelarvest ning 2022.a teisel poolel oli võimalus kasutada riigi poolt pakutud vaimse tervise toetust. ISTE projekti vahendid on eraldatud Euroopa Liidu projektist

Inimkesksus

Teenuse on ligipääsetav kõigile, ka erivajadustega inimestele. Teenust on lisaks eesti keelele võimalik saada vajadusel ka vene ja inglise keeles. Otseselt teenuse kohta tagasisidet pole kogutud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on

aspektidega.

arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Psühholoogiline perenõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

2022-aastal on kasutanud erinevate terapeutide ja psühholoogilise nõustamise teenust 86 inimest. Teenust osutatakse kohapeal, tervisekeskuses, kuid teenust pakuvad mitte-kohalikud spetsialistid. See tagab turvalisuse ja teadmise, et terapeut on täiesti neutraalne isik ja muid seoseid kliendiga kohalikus väikeses kogukonnas ei oma. Lisaks pakutakse kohapeal läbi ISTE projekti erinevaid vaimse tervise teenusekomponente psüühilise erivajadusega inimestele. Projektis on 25 kohta ja projektis on osaleja pereliikmetele pakutud võimalus kasutada samuti spetsiaalselt lähedastele mõeldud komponente (pere nõustamine ja koolitus, lähedase psühholoogiline nõustamine ja teraapia)

Rahastusmudel

Teenuseid rahastatakse kohaliku omavalitsuse eelarvest ning 2022.a teisel poolel oli võimalus kasutada riigi poolt pakutud vaimse tervise toetust. ISTE projekti vahendid on eraldatud Euroopa Liidu projektist

Inimkesksus

Teenus on ligipääsetav kõigile, ka erivajadustega inimestele. Teenust on lisaks eesti keelele võimalik saada vajadusel ka vene ja inglise keeles. Otseselt teenuse kohta tagasisidet pole kogutud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega

Sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogiline nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Psühholoogilise nõustamise ja teraapia osas ei ole eristatud sõltuvusprobleemidega isikuid ja peresid eraldi sihtrühmana. Vajaduse ja valmiduse korral saab sõltuvusprobleemiga isik sarnaseid teenuseid kui teised.

Rahastusmudel

.

Inimkesksus

.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel

jätksuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Kriisinõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

KOV-il on olemas valmidus pakkuda kriisinõustamist 72 tunni jooksul peale sündmise toimumist. Inimestele, kes sündmusega seotud, antakse võimalus teenust kasutada.

Rahastusmudel

Teenust rahastatakse KOV eelarvest.

Inimkesksus

Teenusepakkuja leitakse koostööpartnerite hulgast.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Eneseabi grupid (grupinõustamine)

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Grupinõustamist ei pakuta. Kohalikus väikeses kogukonnas on seda kohati keeruline pakkuda, kuna pole alati võimalik tagada anonüümsust ja seeläbi turvalist kogemust osalejale.

Rahastusmudel

.

Inimkesksus

.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Raseduskriisi nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine Kohilas teenust ei pakuta kohapeal

Rahastusmudel .

Inimkesksus .

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Noorte seksuaaltervise alane nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine Kohilas teenust ei pakuta kohapeal

Rahastusmudel .

Inimkesksus .

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pere- ja beebikool

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine Olemas on beebivõimlemise ja mänguringi tunnid, mida korraldavad teenusepakkujad. KOV nende korraldamises ja rahastamises ei osale ega planeeri neid tegevusi.

Rahastusmudel Osalustasu maksavad pered ise.

Inimkeskus

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Muud (juhul kui on)

Kirjeldused ja hinnangud

Teenus

Teenuse kirjeldus:

Ei ole muid teenuseid

Hinnang:

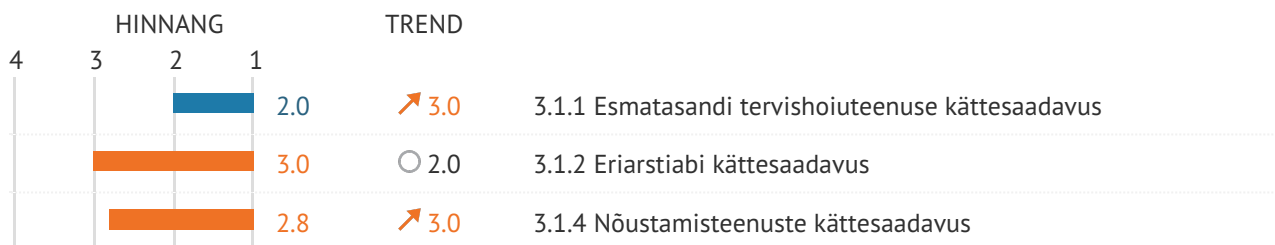
Pigem hea (3)

Analüüs

Psühholoogiline nõustamine, teraapiad ja kriisinõustamine on kättesaadavad kõigile sihtgruppidele. Valida on erinevate spetsialistide ja teraapialiikide vahel. Spetsialistid tulevad kogukonnast väljaspoolt, kuid osutavad teenuseid Kohilas, tervisekeskuses. Eraldi ei ole KOV poolt korraldatud v toetatud pere- ja beebikooli, huvilistele pakuvad treeninguid erapakujad. Samuti ei ole kohapeal raseduskriisi nõustamist ja noorte seksuaal terveise alast nõustamist. Psühholoogilise nõustamise ja teraapia teenuste kulud on suures osas KOV kanda oma eelarvest. See tagab kiireima võimaluse vajaliku spetsialisti juurde pääsemiseks.

Olulised on ISTE projektist pakutavad tegevused, mis on toonud KOV-i nii uusi spetsialiste kui teenusekomponente.

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus on madal seetõttu, et puudu on perearstidest. Nimistud täis ja inimestel puudub valikuvõimalus. See tekitab rahulolematust. Positiivne on silmaarsti olemasolu. Muud eriarstiabi on võimalik saada Raplast või Tallinnast. Hea transpordiuühendus ja sotsiaaltranspordi olemasolu aitavad neid kätte saada. Samuti on võimalik kohapeal saada erinevaid nõustamise- ja teraapiateenuseid.

- Silmaarst kohapeal
- Hea transpordiühendus Tallinna ja Raplaga
- Nõustamis- ja teraapiateenused kohapeal
- Puudus perearstist, pole valikut. Teenust ei ole võimalik kõikidel soovijatel kohapealt saada.

3.2 Haridusega seotud teenused

3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Vallas avati uus lasteasutus, mis tasakaalustas nõudluse ja pakkumise. Kohtade arv suurenes 370-lt 470-ni. Siiski on lasteaiakohtadele järjekord. Kohta ootab keskmiselt 70 last.

Rahastusmudel

Keskmiselt maksab lasteaiakoht 470 eurot/kuus.

Inimkesksus

Arvestatud on erivajadusega lastele vajalike teenuste pakkumisega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

x

3.2.2 Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Noortele on tagatud osalemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse omandamine.

Inimkesksus

Erivajadusega noorte haridustee jälgimine toimub juhtumipõhiselt.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

x

3.2.3 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine

Valla või linna rakendatavad meetmed koolikohustuse täitmise tagamiseks

Hinnangud

Tark planeerimine

Abivajavad pered on kaardistatud ja jälgitud.

Toetavad tegevused

Lastekaitse hoiab sidet.

Valdkonna olukorda ja vastavust vajadustega ei analüüsita regulaarselt.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toetavate tegevuste planeerimine ja elluviimine ei ole kooskõlas vajadustega.

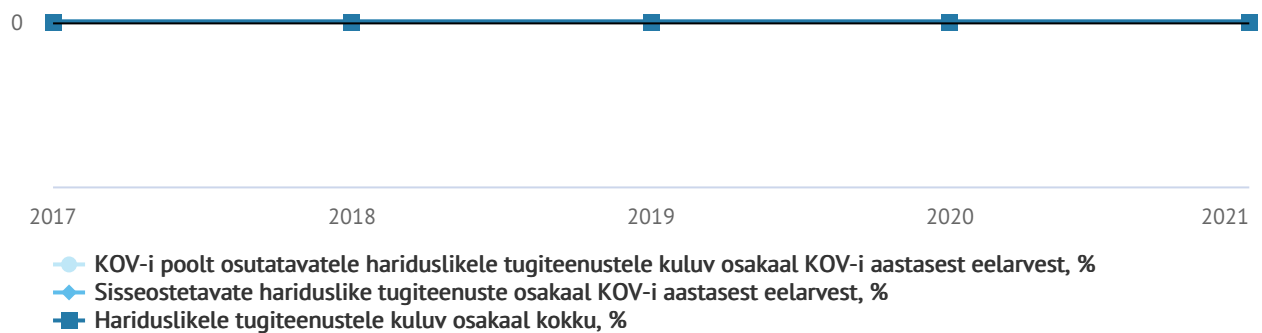
Valdkonna olukorda ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Toetavate tegevuste planeerimine ja elluviimine on kooskõlas vajadustega.

Analüüs

x

3.2.4 Hariduslikud tugiteenused

Teenused

Joonis 3.2.4.a Hariduslike tugiteenuste protsent KOV eelarvest

Kooli tervishoiutöötaja (kooliõde, tervisedendaja vms)

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

x

Rahastusmudel

x

Inimkesksus

xx

Teenuse nõudlust ja

Teenuse nõudlust ja

vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Eripedagoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine x

Rahastusmudel x

Inimekskus x

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Psühholoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine x

Rahastusmudel x

Inimkeskus x

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Logopeed

Hinnangud

<u>Nõudlus ja pakkumine</u>	x
-----------------------------	---

<u>Rahastusmudel</u>	x
----------------------	---

<u>Inimkesksus</u>	x
--------------------	---

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Sotsiaalpedagoog

Hinnangud

<u>Nõudlus ja pakkumine</u>	x
-----------------------------	---

<u>Rahastusmudel</u>	x
----------------------	---

<u>Inimkesksus</u>	x
--------------------	---

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pikapäevarühm

Hinnangud

<u>Nõudlus ja pakkumine</u>	x
-----------------------------	---

<u>rahastusmudel</u>	x
----------------------	---

<u>Inimkesksus</u>	x
--------------------	---

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse.

osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Õpilaskodu

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine x

Rahastusmudel x

Inimkesksus x

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb
  Pigem halb
  Pigem hea
  Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Karjäärinõustamine ja karjääriinfo

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine x

Rahastusmudel x

Inimkesksus x

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb
  Pigem halb
  Pigem hea
  Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

x

3.2.5 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

Hinnangud

Ennetavad tegevused On moodustatud ümarlud kuhu kuuluvad kooli, lastekaitse, noorsotöö, politsei esindajad. Koosolekud toimuvad regulaarselt.

Juhtumi lahendamine x

Toetavad tegevused x

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

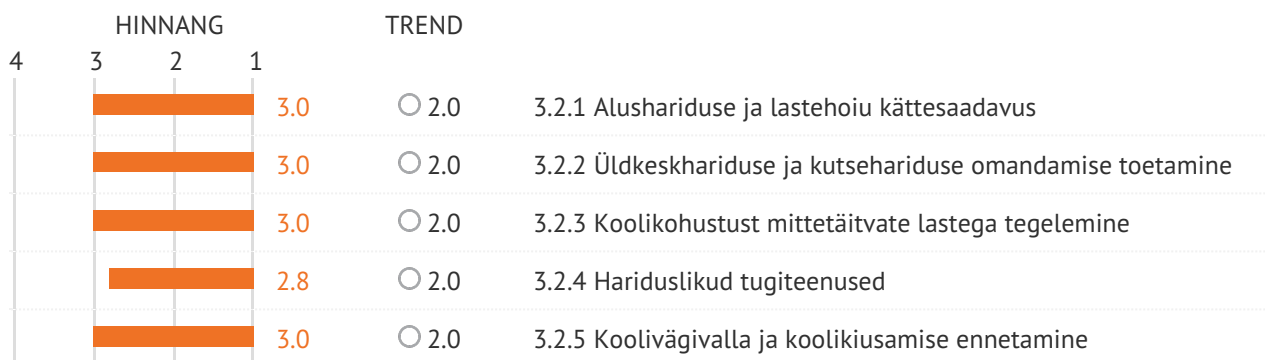
○ Väga halb   ○ Pigem halb   ● Pigem hea   ○ Väga hea

Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

x

3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Vallas avati uus lasteasutus, mis tasakaalustas nõudluse ja pakkumise. Kohtade arv suurenes 370-lt 470-ni. Siiski on lasteasutuste järjekord. Kohta ootab keskmiselt 70 last.

Noortele on tagatud osalemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse omandamises.

TUGEVUSED

- Vallas avati uus lasteasutus, mis tasakaalustas nõudluse ja pakkumise.

NÕRKUSED

- Valla tugiteenuste hulgas on problemaatiline logopeediteenuse ja tugiisiku teenuse kättesaadavus. Vajadus on suurem, kui hetkel pakkuda saab. Antud mure põhjuseks on see, et pole piisavalt spetsialiste võtta, et antud teenust rakendada.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused

KODUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kohalik omavalitsus on andnud teenuse osutamise hanke korras üle MTÜ-le

Rahastusmudel

3 hinnakomponenti. Teenust rahastatakse KOV eelarvest.

Inimkesksus

Teenust osutatakse vastavalt vajadusele, kliendi abivajadus on hinnatud

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VÄLJASPOOL KODU OSUTATAV ÜLDHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Elanikkonna vananemine suurendab pidevalt nõudlust. Piirkonnas tegutseb üks hooldekodu. Koostööpartnereid leitakse naabervaldadest.

Rahastusmudel

Kohalik omavalitsus osaleb üle 20 kliendi hooldekodu kohamaksu tasumisel

Inimkesksus

Juhtumipõhine. Hooldekodu valikul arvestatakse inimese ja tema lähedase soovidega. Nõustatakse ja aidatakse sobiliku hooldekodu leidmisel.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

TÄISEALISE ISIKU HOOLDUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Hooldaja on 2023.a märtsi seisuga määratud 14-le isikule. Hooldajaks määratakse lähedane. Hoolduse määramise aluseks on tegelik hooldusvajadus. On olukordi, kus soovitakse asuda puudega isiku hooldajaks seetõttu, et saada toetust. Sellisel juhul on oluline hindamine ning hooldaja määratakse ainult juhul, kui selleks on sisuline vajadus. Vaid toetuse saamise vajadus ei ole hoolduse seadmise aluseks.

Rahastusmudel

Tegu on KOV rahastatava teenusega. Rahastusmudel ei ole ajas muutunud ning kulud on laias plaanis viimaste aastate jooksul olnud samas suurusjärgus

Inimkesksus

Hooldusvajaduse hindamisel on kaasatud hooldatav, tema lähedased. Oluline on, et hooldus tagaks ka sisuliselt oma eesmärgi, hooldatav vajab sisulist abi ning seda saab tagada läib hoolduse. Oluline on jälgida ka hoolduskoormust, et hooldamine ei jääks ainult kitsalt hooldajast lähedase kanda. Oluline on olla realistlik.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

TUGIISIKUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

tugiisikuteenust sai 2022. aastal kokku 51 inimest. Neist 32 said pere-tugisiku teenust, 18 last kasutasid tugisikuteenust lasteasutuses, kodus või väljaspool kodu liikumisel (nt teenustele) ning üks täisealine kasutas tugisikuteenust kombineerituna eluruumi tagamise teenusega. Teenusele on ooteaeg eelkõige lastel, kuna keeruline on leida sobivaid tugisikuid. Teenust pakub nii kov ise, kui erasektori teenusepakkujate kaudu.

Rahastusmudel

Teenust rahastas suures osas kuni 2022. aasta lõpuni ESF projekt raske ja sügava puudega laste puhul. Alates 2023 on rahastus täies mahus KOV kanda. Teenuse kulud on viimastel aastatel suurenenud ning prognoositav kulu on 2023.a teenusele kokku 100000 eurot. ESF projekti lõppemisega on KOV eelarves keeruline toime tulla sest kulu suureneb hüppeliselt.

Inimkesksus

Teenuse korraldamisel arvestatakse iga kliendi vajadustega.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on

korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

ISIKLIKU ABISTAJA TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust ei ole pakutud

Rahastusmudel

Kui tekib teenuse vajadus, siis rahastatakse seda KOV eelarvest

Inimkeskus

Teenust pakutakse juhtumipõhiselt ning kliendi vajadustest lähtuvalt.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

SOTSIAALTRANSPORT

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Sotsiaaltransporti osutab nii KOV ise kui ostab sisse. Koostööpartneril on olemas võimalused kõikide sihtrühmade transpordiks, s.h ka ratastoolis klientide transpordiks ja liigutamiseks, nt treppidest üles ja alla (olemas on treppironija). Ootejärjekorda pole.

Rahastusmudel

Teenust rahastab KOV, klient tasub omaosaluse. Vajalik oleks läbi mõelda rohkem teenuse sihtrühm ja korraldus, et kulud oleks efektiivsemad.

Inimkeskus

Teenus on inimesekeskne, võimalused on olemas erinevate sihtrühmade transpordiks. Teenust pakutakse laiemale sihtrühmale kui seda kohustab täna seadus.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VÖLANÕUSTAMISTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenus on inimestele tasuta, selle eest tasub täies ulatuses KOV. Teenusele suunatakse erasektoris koostööpartnerite juurde. 2022.a kasutas teenust 2 inimest ning kulud olid 150 eurot. Teenuse osutamisest keeldumist või selle mahu piiramist ei ole olnud vajadust teha. Teenust ei osutata Kohilas kohapeal vaid Tallinnas või Raplas

Rahastusmudel

Teenust rahastab täies ulatuses KOV, teenuse kulud pole siiani suured olnud.

Inimkesksus

Inimene saab valida endale sobiliku teenusepakkuja. Teenusepakkujat ei ole Kohila piirkonnas, vajalik on sõita Tallinnasse või Raplasse.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VARJUPAIGATEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenust ei ole kasutatud, piirkonnas ei ole teenusepakkujat. Lähim teenusepakkuja on Tallinnas.

Rahastusmudel

Vajadusel rahastatakse teenust KOV eelarvest.

Inimkesksus

Teenusepakkuja puudub piirkonnas.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

ELURUUMI TAGAMISE TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Eluruumi tagamise teenust pakutakse sotsiaalmajas. Enamik eluruume on koondatud ühte majja, mõned korterid on teistes majades. Hektel on nõudlus ja pakkumine tasakaalus, ootejärjekorda pole. Samas on probleemiks see, et eluruumid vajavad remonti, samuti puudub sotsiaalmajas pesemisvõimalus.

Rahastusmudel

Teenust rahastatakse KOV eelarvest. Teenuse kasutaja tasub üürihinna (mis on oluliselt väiksem kui turuhind) ja kommunaalkulud.

Inimkeskus

Probleemiks on teenuse osutamise koha olukord (ruumid vajaksid remonti, majas peaks olema olemas pesemisvõimalus). Samuti oleks teenus vajalik integreerida teiste teenustega, nt tugiisikuteenusega, psühholoogilise nõustamise ja teraapiaga, et tagada lisaks lihtsalt eluruumi tagamisele inimesele ka muu abi ja toetus ning jõustamine.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

MILLISEID TEENUSEID KOV LISAKS OSUTAB?

Hinnangud

Teenus 1

Teenuse nimi:

Psühholoogilise nõustamise ja teraapia teenused

Teenuse kirjeldus:

KOV elanikele pakutakse vaimse tervise probleemidega tegelemiseks erinevaid teraapiaid (loovteraapia, kriisinõustamine, leinaõustamine, pereteraapia, psühhoteraapia). Leitud on erinevad terapeudid, kes käivad Kohilas kohapeal, teenust rahastab olenevalt juhtumist kas täielikult või osaliselt KOV. Inimene saab koostöös sotsiaaltöötajaga valida vastavalt oma probleemile ja eelistusele sobiliku terapeudi. Terapeutide vastuvõtt toimub Kohilas, tervisekeskuses, kuid terapeudid ise ei ole kohalikud inimesed vaid tulevad siia mujalt piirkondadest töötama.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenus 2

Teenuse nimi:

Projekti

Teenuse kirjeldus:

Alates 2019 lõpust on KOV liitunud ISTE projektiga, mille käigus pakutakse kohapealt psüühilise erivajadusega inimestele teenusekomponente erinevates eluvaldkondades. ISTE-s on 25 kohta. Komponente pakuvad erinevad erasektori teenusepakkujad Kohilas kohapeal. Projektiga liitumine on toonud piirkonda juurde uusi teenusepakkujaid (nt terapeute).

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenus 3

Teenuse nimi:

.

Teenuse kirjeldus:

.

Hinnang:

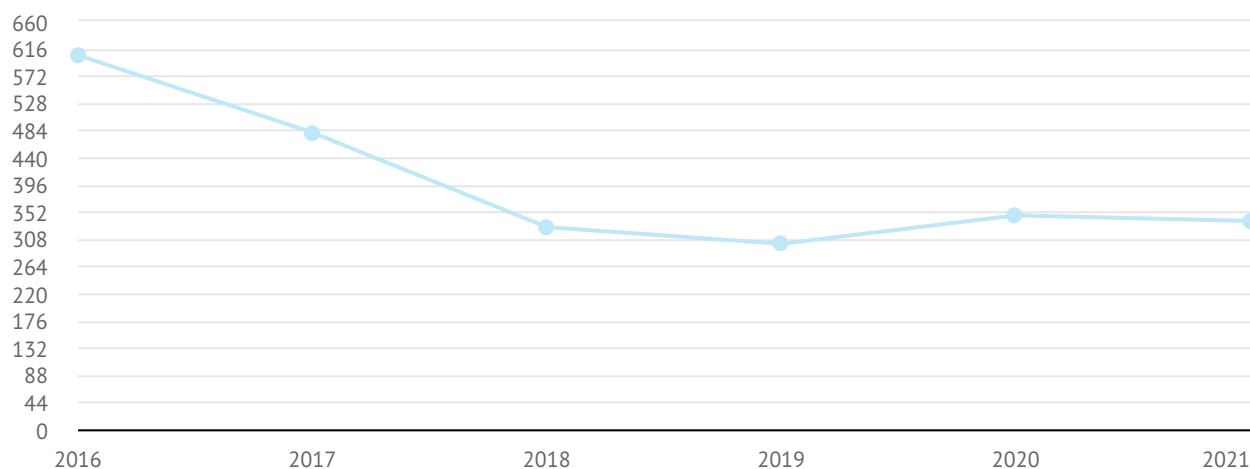
Pigem hea (3)

Analüüs

Arendamist vajaks eluruumi tagamise teenus. Ühelt poolt füüsiliste tingimuste parandamise kaudu, kriitiline oleks ehitada sinna majja pesemisvõimalus, teha remonti korterites. Samas majas võiks olla olemas võimalus pakkuda varjupaigateenust. Vajadus oleks ka teenuste integreerimise järele, et suurendada eluruumi tagamise teenusel olijate iseseisvust, neid jõustada ja suurendada nende toimetuleku võimet. Selleks võiks näiteks integreerida tugiisikuteenust, psühholoogilise nõustamise ja teraapia teenust, koduteenust vastavalt kliendi vajadustele.

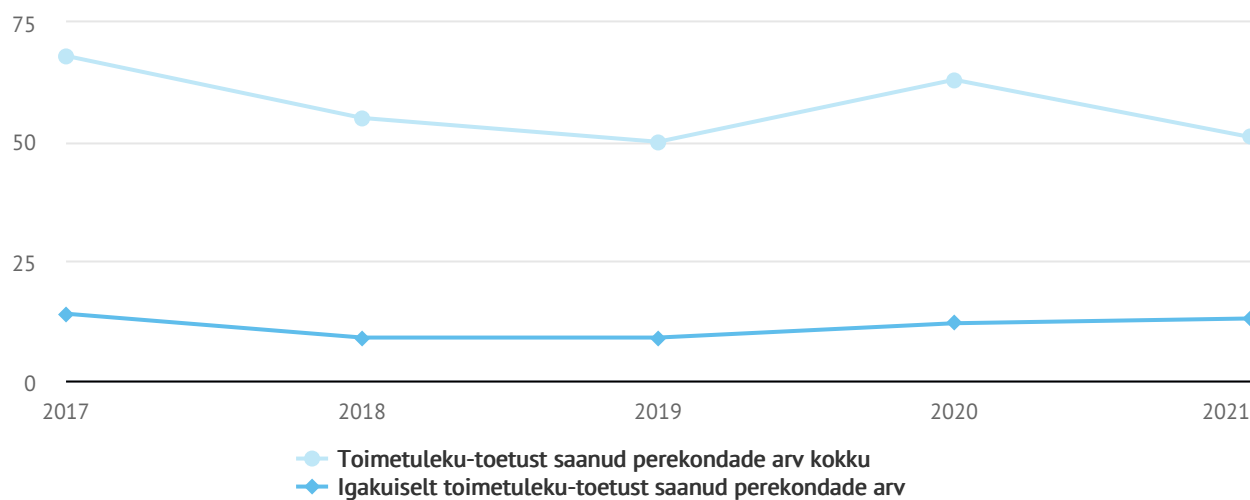
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad

Toimetulekutoetuse saajate hulk

Joonis 4.1.2 .a Toimetulekutoetuse saajate hulk

Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Joonis 4.1.2 .b Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Toimetulekutoetuste maksmise taust

Hinnangud

Ennetavad teenused

Selgitada välja perekonna majanduslik seisund

Tugi abivajajale

Nõustamine, toetuse välja mksmine

Toetavad tegevused

Kohaliku omavalitsuse koostöö Eesti Töötukassaga. Nende juhtumite märkamine ja nendega tegelemine, kus on näha, et toimetulekutoetuse saamine on pikaajaline ja muutunud harjumuspäraseks.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Regulaarsed koostöökohtumised Eesti Töötukassa ja kohaliku omavalitsuse vahel aitavad klienti kaasates toimetulekuprobleeme isikupõhiselt ja efektiivselt lahendada. See aitab vähendada pikaajaliste töötute osakaalu. Juhtumipõhine võrgustikutöö on vajalik.

4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused

KOV eelarvest makstavad toetused

Hinnangud

Tugi abivajajale

KOV eelarvest makstavad toetused jagunevad sissetulekust sõltuvateks ja mittesõltuvateks toetusteks. Universaalsed toetused, mida makstakse kõigile, on: sünnitoetus, lapse koolimineku toetus, saunapileti toetus, matusetoetus, logopeedi teenuse toetus, transporditoetus, erakorraline toetus. Nende toetuste maksmine ei sõltu sissetulekutest. Sissetulekutest sõltuvateks toetusteks on: õpitoetus, lastaia kohatasu ja toiduraha soodustus, ravimi - ja abivahendi toetus, Toetus eluasemega seotud kulude osaliseks katmiseks ja Toetus muudel põhjendatud juhtumitel. Sissetulekust sõltuvat toetust on võimalik maksta, kui leibkonna sissetulek jääb alla kehtestatud kahekordse riikliku toimetulekupiiri. Ravimitoetus, küttepuude kompensatsioon

Toetavad tegevused

Toetust vajavatel inimestel on võimalik lisaks saada kõiki sotsiaalteenuseid. Teenuse kasutamise ettepaneku võib teha sotsiaaltöötaja, kui näeb, et inimesel võiks sellest kasu olla. Samuti toimub nõustamine ja juhtumipõhine võrgustikutöö vajadusel, kus toetuse taotlemisel ja maksmisel on näha, et inimese abivajadus võib olla suurem ja laiem kui vaid konkreetne rahaline toetus.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt.

○ ○ ● ○
 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja

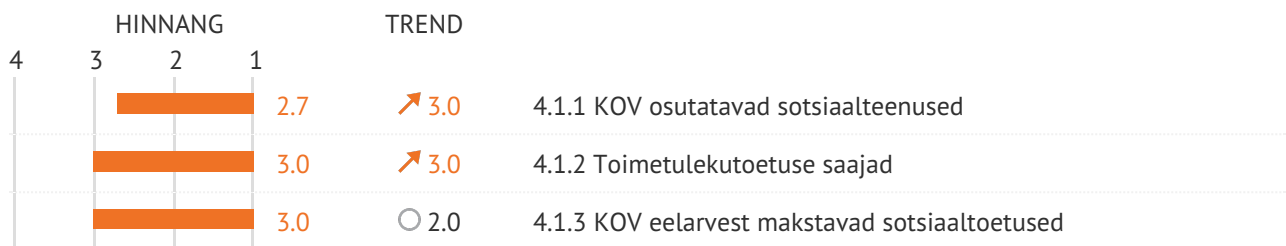
Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Abivajajad saavad vajalikke toetusi oma majandusliku olukorra parandamiseks. Oluline on leida ja tegeleda rohkem juhtumipõhiselt nende olukordadega, kus toetuste taotlemine on regulaarne. Samuti on vajalik rohkem teadvustada seda, millised on toetuse saamise ja maksmise piirid, et ei toimuks toetuste taotlemist ja ootamist harjumusest.

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Sotsiaalteenused- ja toetused on pigem heas olukorras ning osutatavad sotsiaalteenused on pigem paranevas trendis. Samuti toimub pidev koostöö võrgustikuliikmetega.

TUGEVUSED

- KOV-i poolt osutatavad sotsiaalteenused on suurenenud ning pigem paranevas trendis.
- Koostöö võrgustikuliikmetega on regulaarne.
- Abivajajad saavad vajalikke toetusi oma olukorra parandamiseks.

NÕRKUSED

- Eluruumi tagamise teenus vajab arendamist.
- Vaja on tegeleda rohkem juhtumipõhiselt nende olukordadega, kus toetuste taotlemine on pidev ja regulaarne.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine

REGISTREERITUD HÄDAOHUS OLEVATE LASTE JUHTUMITE ARV

ALGATATUD MENETLUSTE ARV

Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine

Hinnangud

Ennetavad teenused

Aastatega on kogukonna teadlikkus laste abivajadusest ja selle märkamisest üha tõusnud ja teavitatakse julgelt. Kaduma hakkab valehäbi, et teiste pereelust teavitamine on justkui kaebamine või liigne sekkumine. Julgetakse abi ja nõu küsida ka siis kui tekib kahtlus, et lapse heaolu peres või sõpruskonnas ei ole justkui parimal viisil tagatud. Otsene kontakt kogukonnas elavate inimestega ja nende lugude kuulamine loob suure eelise, et julgetakse jagada oma märkamisi.

Tugi abivajajale

Lapse abivajadus hinnatakse üldjuhul 10 päeva jooksul info laekumisest. See on aeg mille jooksul KOV peab otsus, kas algatada juhtumikorraldus või jätta see algatamata, sest lapse abivajadus saab rahuldada ühekordse meetmega. Juhul kui laps on hädaohus, siis on tegutsemine kiire ja kohene kaastes vajadusel võrgustikuliikmed. Sel juhul on abivajadus nii akuutne, sest ohus on lapse tervis ja elu. Juhul kui laps on vajalik perest eraldada, siis koostöös SOS Lasteküla või kriisihooldusperega leitakse lapsele parim lahendus ja võimalas tema toetamiseks ja ohu likvideerimiseks. Võrgustikutöö toimib sellisel juhl vaatamata päevast ja kellaaajast väga hästi sest võrgustikuliikmete omavalised kokkulepped võimaldavad sellistes olukordades teha koostööd ka tööpäeva ja -nädala väistel aegadel. Meie oma territooriumil ei ole turvakodu, ega kriisihooldusperet, kuid Tallinna lähedus annab meile vajadusel võimaluse kiirelt abi ja tuge saada. Töövälisel ajal ja nädalavahetustel lastekaitse spetsialistid ei tööta ja võimalus on lapse abivajadusest teavitada 112 või lasteabitelefoni 116111, kes teeb vajalikud toimingud ja teavitab lastekaitsetöötajat.

Toetavad tegevused

Abivajava lapse ja tema pere toetamiseks on peamised teenused ning tegevused nõustamine, võrgustikutöö, vajalikele teenustele suunamine (perelepitus, pereteraapia, logopeediteenus, psühholoogiteenus, tegevusteraapia, töö saviväljal). Vanematele on vallas 2x aastas vanemlusprogramm "Imelised aastad", mis aitab neil parendada vanemlikke oskusi. Koolituse jägi on nõudlus väga suur, kuid kahjuks ei ole vallas ja maakonnas piisavalt antud valdkonnas koolitajaid, et pakkuda koolitust rohkematele guppidele igaastaselt.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Viimase paari aasta jooksul, mis on COVID-pandeemia järgme aeg on väga selgelt tulnud välja, et meie piirkonnas on noori, kes on suitsiidsed, identiteedi probleemidega ja vajaks tugigruppe, et oma vaimse tervisega toime tulla.

Tulenevalt Tallinna lähedusest on meil lastele võimalik siiski üksikteenusena tagada väga head võimalused, et nad saaksid võimalikult hästi oma elu elada ja nende abivajadus oleks tagatud.

Koostöös vanemate, KOVi ja Rajaleidjaga on leitud enamasti parim haridusasutus, mis toetab lapse vajadusi.

Teenuseosutajatega, kes lastega töötavad on koostöö olnud normaalne ja pigem hea, sest vajadusel teenuseosutaja või laspevanem ise tagasisidestab oma märkamised või vajaduse teenuse mahtu suurendada või kaasata teisi spetsaliste, et laps ja pere saaks võimalikult hästi toetatud ja tulenevalt nede vajadustele, mis võivad ajas muutuda.

4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele

TURVAKODUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine KOVil on pikaajaliselt puudunud vajadus antud teenust pakkuda.

Rahastusmudel Vajaduse tekkimisel rahastab KOV.

Inimkesksus KOV ei paku antud teenust oma territooriumil.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

TUGIISIKUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine Vajadus antud teenuse järgi on kasvamas igaastaliselt ja seda nii isiku põhiselt kui ka perekondadele pakutava teenusena.

Rahastusmudel KOV rahastab antud teenust.

Inimkesksus Antud teenuse puhul lähtutakse igast inimesest kes abi vajab personaalselt ja ühtset mudelit ei ole võimalik pakuda, sest inimeste vajadused on erinevad ja teenuse kasutamise käigus võivad need samuti muutuda.

Teenuse nõudlust ja

○ ○ ● ○

Teenuse nõudlust ja

vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

PUUDEGA LASTE TUGITEENUSED/ LAPSEHOIUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenuseid pakutakse vastavalt vajadustele. Võimalik on pakkuda lapsehoiuteenust, tugiisikuteenust, sotsiaaltransporti, pakutud on ka muid raske ja sügava puudega last ja tema peret toetavaid teenuseid (nt teraapia, abivahendid, meditsiinitarvikud)

Rahastusmudel

Teenust on rahastatud KOV-ile riigi poolt eraldatud vahenditest. Jääki pole viimastel aastatel jäänud

Inimkesksus

Teenust on võimalik pakkuda eesti ja vene keeles.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

ASENDUSHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Valla eestkostel olevad lapsed on kõik asendushooldusteenusel ning seda taotlust kohtule last eraldada ei tehta kergekäeliselt, enne tehakse perega sisutihedat tööd. See on väga äärmuslik meede.

Rahastusmudel

KOV rahastab riigi poolt saadavatest vahenditest ning lisaks oma eelarvest samuti.

Inimkesksus

Asendushooldusele suunamine ja valik kas laps suunatakse asenduskodusse või hooldusperesse tehakse lapse põhiselt.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel

jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

JÄRELHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

KOVil ei ole lähiaastatel kogemust ühegi eestkostetavaga, kes oleks järelhooldusteenusele jäänud.

Rahastusmudel

KOV rahastab riigi poolt pakutavatest vahenditest.

Inimkesksus

Lähtume alati noorest.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

SOTSIAALSE REHABILITATSIOONI TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus on suur, sest abivajadused on mitmekülgsed ning teenuste maksumus on kallis. KOVil on väga hea kogemus SRT taotlemisega, sest Sotsiaalkindlustusamet pakub seda võimalust, et lapse mitmekülgne areng oleks võimalikult hästi toetatud ka lapsevanemate majanduslikust olukorrast sõltumatult. KOVil on kohalikul tasandil võimalus pakkuda teenust peredele, sest meil on koostööpartneriks hea teenusepakkuja, mis tagab selle, et pered ei pea kaugele sõitma.

Rahastusmudel

Riik rahastab.

inimkesksus

Lähtume alati abivajajast.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet.

inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

PSÜÜHIKA JA KÄITUMISHÄIRETEGA LASTELE SUUNATUD TEENUSED

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Psüühika- ja käitumishäirega lapsed on abivajavad lapsed ning neid ei eristata kuidagi teistest abivajavatest lastest. Lapsed ja nende saavad peale abivajaduse hindamist nende toimetulekut toetavaid teenuseid kas KOV-lt või suunatakse riigi pakutavatele teenustele. Olulisel kohal on võrgustikutöö

Rahastusmudel

KOV teenuseid rahastatakse KOV eelarvest.

Inimkesksus

Teenuste pakkumisel lähtutakse konkreetse lapse ja tema pere abivajadusest.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Teenuste pakkumine lastele ja peredele on stabiilne, üldiselt on vajalikud teenused olemas. Lähtutakse iga abivajava lapse ja pere puhul konkreetsest abivajadusest. Vajadusel abistatakse peret riigi poolt pakutavate teenusteni jõudmisel (nt SRT, abivahendid=

4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Lapsed erivajadustega õpilaste koolides

Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

x

Rahastusmudel

x

Inimkesksus

x

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel

jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

x

4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides

Analüüs

Õpilaste andmed infosüsteemis ARNO. Pered esitavad taotluse kulude katmiseks, mis suures osas saab rahuldatud. Lastekaitse ja sotsiaaltöötajad hoiavad sidet.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte

HINNANG		TREND		
4	3	2	1	
	3.0			4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine
	2.9			4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele
	3.0			4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine
	3.0			4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides

Kokkuvõte:

Sotsiaalteenuste korraldus on vallas üldiselt hea.

Vaja on tugiisikuteenuse kättesaadavust parandada.

TUGEVIUSED

- Teenuseosutajatega, kes lastega töötavad on koostöö olnud normaalne ja pigem hea, sest vajadusel teenuseosutaja või laspevanem ise tagasisidestab oma märkamised või vajaduse teenuse mahtu suurendada või kaasata teisi spetsialiste, et laps ja pere saaks võimalikult hästi toetatud ja tulenevalt nede vajadustele, mis võivad ajas muutuda.
- Teenuste pakkumine lastele ja peredele on stabiilne, üldiselt on vajalikud teenused olemas.
- Lähtutakse iga abivajava lapse ja pere puhul konkreetsest abivajadusest. Vajadusel abistatakse peret riigi poolt pakutavate teenusteni jõudmisel.

NÕRKUSED

- Viimase paari aasta jooksul, mis on COVID-pandeemia järgme aeg on väga selgelt tulnud välja, et meie piirkonnas on noori, kes on suitsiidsed, identiteedi probleemidega ja vajaks tugiguppe, et oma vaimse tervisega toime tulla. Ehk siis pandeemia järgselt on nende arv suurenenud.
- Vajadus tugiisikuteenuse järgi on kasvamas igaastaliselt ja seda nii isiku põhiselt kui ka perekondadele pakutava teenusena. Tugiisikute saadavus ei ole suur, mistõttu paljud seda teenust vajavad pered jäävad antud teenusest ilma inimressursi puuduse tõttu.

4.3 Perede toetamine

4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused

Lastega leibkondade elamistingimused

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Väga sageli ei määra leibkonna elamistingimused lapse abivajadust, ega näita nende perede puhul igapäevast reaalselt hakkama saamist. Sageli on lastega perede elutingimused paremad, kui nendel leibkondadel, kus lapsi ei ole. Täiskavanu ei pööra oma vajadustele nii suurt tähelepanu, kui lapse omadele. Parandamist vajavad sotsiaalmaja elamistingimused, et oleks olemas ka valik kortereid, kus on võimalik asuda elama lastega perel (olemas peaks olema korteris sees pesemisvõimalused, WC). Võimaluste ja vahendite olemasolul saab peredele anda Eesti Punase Risti poolt antavad esmaseid hügeenitarbeid. Vallas kehtiv sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord annab samuti peredele võimalusi tuge saada.

Tark planeerimine

Koostöös Päästeameti ja polisteiga kaardistatakse ja püütakse leida lahendusi, kuidas abivajajate elukohad muuta tuleohutuks ja võimaldada neil taotleda toetust küttekollete korda tegemiseks. Sotsiaalse heaolu tegevuskavast tulenevalt on võimalus projektipõhiselt taotleda puuetega inimestel kodude kohandamist.

Toetavad tegevused

Abivajajateni jõutakse kohalikul tasandil läbi valdkondade ülese koostöö ja võrgustikutööga.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine.

Analüüs

Sotsiaalmajas on vajalik parandada elamistingimusi selliselt, et seal saaks elada ka lastega pered (pesemisvõimalused toas, wc oma toas). Vajadus on kohapeal sellise nõ kriisikorteri järele, kuhu saaks majutada mingiks ajaks kiirelt nt lähisuhtevägivalla juhtumi raames lastega pere. Sellise valmidusega võiks olla alevi piires olemas 2-toaline korter.

4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed

Toidupuuduses olevad lapsed

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Toidupuuduses olevate laste kohta laekub info kogukonnast, lasteasutusest ja perearstilt või teistelt valla koostööpartneritelt. Toiduabi saab pakkuda neile peredele Toidupanga abil. Majanduslikult keerulises olukorras leibkondade lastele on võimalik hüvitada kooli toiduraha ning lasteaia toiduraha. Üldise meetmena on koolitoit tasuta 1-4 klassi lastele.

Tark planeerimine

Et selgitada välja võimalikke toidupuuduses olevaid lapsi, jälgitakse toimetulekutoetust ja ühekordset toetust taotlemaid leibkondi, lasteaia soodustuse taotlejaid. Abivajajad suunatakse toidupanka. Majanduslikes raskustes perede info edastatakse toidupangale.

Toetavad tegevused

Toidupank, tasuta koolitoit algklassidele ja vajaduspõhine toiduraha soodustus põhikooli ja gümnaasiumi taseme õpilastele, vajaduspõhine toiduraha soodustus lasteaialastele.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine.

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine.

Analüüs

Üldine ülevaade riskis olevatest lastest on olemas ja samuti on olemas ja toimiv abisüsteem.

4.3.3 Vanemluse toetamine

Teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi

Joonis 4.3.3.a Teenuste kättesaadavus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenuse järele pole vajadust viimastel aastatel olnud.

Rahastusmudel

Kui peaks tekkima vajadus, siis saaks tegeleda juhtumipõhiselt, toetada vanemaks saavat noort läbi KOV kohustuslike ja lisateenuste (nt tugiisikuteenus, psühholoogiline nõustamine, pereteraapia jm teraapiad). Neid teenuseid rahastaks KOV oma eelarvest.

Inimkesksus

Teenuste ja toe pakkumisel lähenetakse juhtumipõhiselt ja konkreetse noore olukorrast ja vajadustest lähtudes.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse.

kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Lapse/ja või pere tugiisikud

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Antud teenus on kajastatud ja analüüsitud punktis 4.1.1.

Rahastusmudel

Antud teenus on kajastatud ja analüüsitud punktis 4.1.1.

Inimkesksus

Antud teenus on kajastatud ja analüüsitud punktis 4.1.1.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pereteraapia

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Antud teenus on kajastatud ja analüüsitud punktis 3.1.4.

Rahastusmudel

Antud teenus on kajastatud ja analüüsitud punktis 3.1.4.

Inimkesksus

Antud teenus on kajastatud ja analüüsitud punktis 3.1.4.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Vanemlusprogrammid

Hinnangud

Pakutavad programmid

Regulaarselt pakutakse 2-8-aastaste laste vanematele vanemlusprogrammi "Imelised aastad". Programmi pakutakse alates 2022 kahel korral aastas. Vanemad, kes on programmis osalenud, on tundnud huvi "Imeliste aastate" jätkuprogammi vastu, kuid seda pole siiani veel Kohila vallas pakutud. Lisaks korraldavad vanematele koolitusi lasteasutused ise.

Nõudlus ja pakkumine

Programmis saab osaleda kokku 7 peret ning senine kogemus on näidanud, et programm on alati täidetud. Nõudlus programmi järele on suurem kui pakkumine. Seda näitab suur vanemate huvi ning see, et osa huvilisi jääb ootejärjekorda järgmist programmi algust ootama.

Rahastusmudel

"Imeliste aastate" rahastust on siiani toetanud Tervise arengu instituut osaliselt ning KOV on seda maksimaalselt ära kasutanud. Ülejäänud osa programmi maksumusest on arvestatud KOV enda eelarvesse. 2022.a põhjal läks ühe programmi läbiviimine maksma umbes 10 000 ja sellest 4000 hüvitas TAI.

Inimkeskus

"imelised aastad" on võimalik korraldada ka vene keelsena, kuid siiani on Kohilas seda pakutud vaid eestikeelsena. Programmi on korraldatud erinevate valla lasteaedade ruumides.

Toetavad tegevused

Koolitusi spetsialistidele korraldavad allasutused ise, kuid soov ja plaan oleks neid korradada ja pakkuda rohkem ka valla poolt. Infot "imeliste aastate" kohta on vanematele jagatud lasteaedade kaudu ja kuulutades sotsiaalmeedias.

Vanemate vajadusi, nõudlust pakutavate programmide vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudelid ei ole jätkusuutlik ega arvesta pere maksevõimet. Programmide pakkumisel ei arvestata piisavalt inimkeskse lähenemisega. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Vanemate vajadusi, nõudlust ning pakutavate programmide vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudelid on jätkusuutlik ja arvestab pere maksevõimet. Programmide pakkumisel arvestatakse inimkeskse lähenemisega. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Oluline on planeerida ka edaspidi KOV eelarvesse vahendeid nii teraapiate ja nõustamisteenuste jaoks kui ka vanemlusprogrammide toimumiseks. Vajalik oleks tuua Kohila valda kohapeale ka "Imeliste aastate" jätkukoolitus. Ennetusena on oluline pakkuda inimestega tegelevatele valla töötajatele (koolide, lasteaedade, noortkeskuse töötajad) erinevaid koolitusi ka keerulistel teemadel (nt psüühikahäired, LGBT temaatika, lähisuhtevägivald, enesevigastamise ja suitsiidi teemad vms).

4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
	3.0	○ 2.0	4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused
	3.0	○ 2.0	4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed
	3.0	○ 2.0	4.3.3 Vanemluse toetamine

Kokkuvõte:

Vallas on olemas toimiv abisüsteem laste ja pere heaolusse panustamiseks.

TUGEVUSED

- Üldine ülevaade riskis olevatest lastest on olemas ja samuti on olemas ja toimiv abisüsteem.
- Regulaarselt pakutakse 2-8-aastaste laste vanematele vanemlusprogrammi "Imelised aastad". Programmi pakutakse alates 2022 kahel korral aastas.

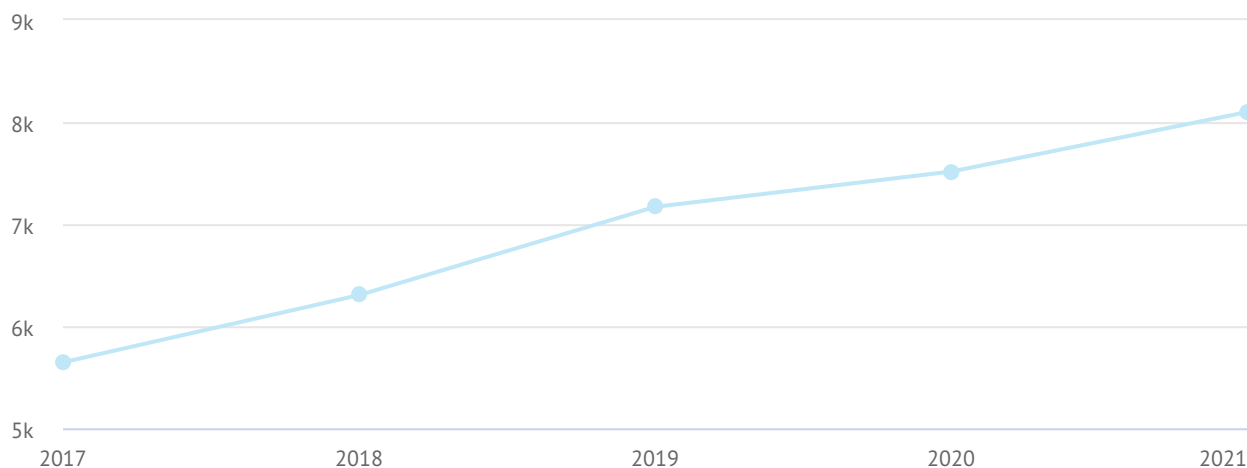
NÕRKUSED

- Sotsiaalmajas on vajalik parandada elamistingimusi selliselt, et seal saaks elada ka lastega pered (pesemisvõimalused toas, wc oma toas). Vajadus on kohapeal sellise nõ kriisikorteri järele, kuhu saaks majutada mingiks ajaks kiirelt nt lähisuhtevägivalla juhtumi raames lastega pere.
- Oluline on planeerida ka edaspidi KOV eelarvesse vahendeid nii teraapiate ja nõustamisteenuste jaoks kui ka vanemlusprogrammide toimumiseks. Vajalik oleks tuua Kohila valda kohapeale ka "Imeliste aastate" jätkukoolitus. Ennetusena on oluline pakkuda inimestega tegelevatele valla töötajatele (koolide, lasteaedade, noortkeskuse töötajad) erinevaid koolitusi ka keerulistel teemadel (nt psüühikahäired, LGBT temaatika, lähisuhtevägivald, enesevigastamise ja suitsiidi teemad vms).

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine

5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Joonis 5.1.1.a Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RR300](#)

Analüüs

Füüsilise isiku tulumaksu laekumine on aasta-aastalt kasvanud.

5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

Tabel 5.1.2.1 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

	2017	2018	2019	2020	2021
Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud kokku	8953700,00	10134989,05	11669541,57	13024840,00	13367600,00
Eelarve tulud inimese kohta	1291,46	1458,48	1640,36	1787,65	1825,68

Allikad: [Eesti Statistika andmebaas, tabel RR300](#)

Analüüs

Kohila valla eelarvetulud kokku ja inimese kohta on perioodil 2017-2021 pidevalt kasvanud. Toetusfond kasvas perioodil 2017-2020, kuid langes 2021. Tasandusfondi laekumine on kõikum, 2017. aastal seda ei olnud, kasv toimus 2018-2020, 2021 oli väike langus.

5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

Tabel 5.1.3.1 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

	2017	2018	2019	2020	2021
Sotsiaalkaitsekulud kokku (tuh eurodes)	566	715	854	959	1343
Sotsiaalkaitsekulude osakaal KOV eelarves (%)	6	7	7	7	10
Sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta	82	103	120	132	183

Allikad: KOV; Eesti Statistika andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud; Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet; <https://riigiraha.fin.ee/>,

Analüüs

Sotsiaalkaitse kulud on viimaste aastate lõikes suurenenud. Nii üldiselt, KOV eelarve osakaalu mõttes kui elaniku kohta. Selle põhjuseks võib olla elanike arvu suurenemine, laste arvu suurenemine, rahvastiku vananemine. Samas ka see, et märgatakse abivajajat, tema vajadustele pööratakse rohkem tähelepanu ja neid hakatakse varem täitma. Samuti on tõusnud hinnad. Seega kulude suurenemine ei ole iseenesest halb näitaja, kuna inimestesse ja nende heaolusse on panustatud ja eelarve on seda ka võimaldanud.

5.1.4 Hindamistegevused KOV-is

Palun kirjelda hindamist KOV tööprotsessis läbi järgmiste aspektide:

Hinnangud

Organisatsiooni enesehindamine

Valla arengustrateegias on mõõdikud koos sihttasemetega. Viidi läbi elanikkonna heaoluküsitlus. Majandusaasta aruandes tehakse ülevaade eelnenud aasta tegevustest. Teiste KOVdega ja üldiste teenustasemetega võrdlemiseks kasutatakse Minuomavalitsuse andmeid/näitajaid.

Mõju ja tulemuste hindamine

Sama.

Toetavad tegevused

Sama.

Hindamistegevused ei ole integreeritud igapäevatoösse. Planeerimisel ja otsustamisel ei tugine alati andmetel.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Hindamistegevused on organisatsioonis tähtsustatud ja integreeritud igapäevatoösse. Planeerimisel ja otsustamisel lähtutakse paikkonna andmetest.

Analüüs

Hindamisega tegeletakse mitmel tasandil, kuid põhjalikumaks analüüsiks ja järelduste tegemiseks oleks vaja rohkem ajaressurssi.

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte

HINNANG		TREND				
4	3	2	1			
				4.0	↗ 3.0	5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse
				3.0	↗ 3.0	5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud
				3.0	↗ 3.0	5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves
				3.0	○ 2.0	5.1.4 Hindamistegevused KOV-is

Kokkuvõte:

Füüsilise isiku tulumaksu laekumine on aasta-aastalt kasvanud. Kohila valla eelarvetulud kokku ja inimese kohta on perioodil 2017-2021 pidevalt kasvanud. Sotsiaalkaitse kulud on viimaste aastate lõikes suurenenud. Nii üldiselt, KOV eelarve osakaalu mõttes kui elaniku kohta.

TUGEVUSED

- Füüsilise isiku tulumaksu laekumine on aasta-aastalt kasvanud.
- Kohila valla eelarvetulud kokku ja inimese kohta on perioodil 2017-2021 pidevalt kasvanud.
- Sotsiaalkaitse kulud on viimaste aastate lõikes suurenenud. Nii üldiselt, KOV eelarve osakaalu mõttes kui elaniku kohta.

NÕRKUSED

- Toetusfond kasvas perioodil 2017-2020, kuid langes 2021.
- Tasandusfondi laekumine on kõikuv, 2017. aastal seda ei olnud, kasv toimus 2018-2020, 2021 oli väike langus.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks

5.2.1 KOV'i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks

Kirjeldada järgmisi aspekte valdkonnaülese koostöö korraldamisel:

Hinnangud

Tark planeerimine

Ennetava võrgustikuna on olemas tervisenõukogu. Selle ülesanne on koordineerida terviseedenduslikku tegevust vallas. 2022.a aasta teisest poolest on moodustatud hariduse ja sotsiaaltöö koostöövõrgustik, milles osalevad regulaarselt haridusvaldkonna, noorsootöö, politsei- sotsiaal- ja lastekaitsevaldkonna esindajad. Antud võrgustiku eesmärgiks on lisaks konkreetsete juhtumitega tegelemisele planeerida laiemalt koostööd ja ennetust nimetatud valdkonnas.

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel ei vasta osapoolte ootustele ja vajadustele.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Valdkondadeülese ennetuse planeerimine ei toimu selge süsteemi alusel. Juhid ei ole piisavalt protsessidesse kaasatud.

Analüüs

Tervisenõukogu on olnud olemas rohkem kui kümme aastat. Uueks regulaarselt koos käivaks võrgustikuks on 2022.a aasta teisest poolest oomoodustatud hariduse ja sotsiaaltöö koostöövõrgustik, mille üheks ülesandeks on ka märgata ja ennetada antud valdkondade probleeme. Viimati nimetatud võrgustiku töö on hästi käivitunud.

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel vastab osapoolte ootustele ja vajadustele.

Valdkondadeülese ennetuse planeerimine toimub selge süsteemi alusel. Juhid on protsessidesse aktiivselt kaasatud.

5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud

Kirjeldada ja anda hinnang olukorrale KOV-is:

Hinnangud

Toimivad lahendused

Võrgustikutöö on olulisel kohal sotsiaaltöös kõigi sihtgruppidega. Võrgustik moodustatakse vastavalt juhtumi olemusele ja vajadustele, näiteks puudega lapse juhtumisse on kaasatud sotsiaali, hariduse valdkonna esindajad, rehabilitatsiooniteenuse esindaja, teenusepakkuja, kes lapse ja perega tegelevad, vaimse tervise teenuse osutaja. Tihe on võrgustikutöö juhtumitega, kus on seotud Töötukassa. Koostööd oleks vajalik rohkem parandada esmatasandi tervisekeskusega.

Tark planeerimine

Juhtumipõhiste võrgustike loomine on kujunenud tavaks ning sellega probleeme pole üldiselt. Keerulisem on olnud tervishoiuvaldkonna esindaja sisulisem kaasamine.

Koostöö

Koostöö on toimiv ja muutub paremaks ajas.

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel ei vasta osapoolte ootustele ja vajadustele. Valdkondadeülese ennetuse

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Vajaminevad juhtumitöö võrgustikud on loodud ja toimivad eesmärgipäraselt. Loodud on selge süsteem juhtumipõhiste

planeerimine ei toimu selge süsteemi alusel. Juhid ei ole piisavalt protsessidesse kaasatud. Koostöö teiste KOVide ja riigiasutustega ei ole olnud piisav.

koostöövõrgustike loomiseks. Koostöö teiste KOVide ja riigiasutustega on hea.

Analüüs

Võrgustikutööst on juhtumite raames saanud tavapärase töömeetod. Otseseid probleeme pole peale selle, et vahel on keeruline olnud kaasata esmatasandi tervisekeskuse esindajaid sisuliseks koostööks.

5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses

Rahvatervise korraldus KOVis

Hinnangud

Ametikoht

Spordijuht

Töörühm

tervisenõukogu, vabatahtlike meeskond liikumisürituste korraldamiseks

Tark planeerimine

Liikumisaktiivsuse tõstmiseks toimuvad kava alusel avalikud liikumisüritused, mis kaasavad erinevaid vanusegrupe ning on arvesse võetud erineva liikumisaktiivsusega inimesi. Vallavalitsus toetab spordiklubide tegevust noorte spordiõppe korraldamiseks ning avalike ürituste läbiviimist. Spordi- ja liikumisharrastuse teematikat käsitletakse valla arengukavas.

Puudub ametikoht valdkonna arendamiseks. Puudub toimiv töörühm. KOV arengukava ei pööra tähelepanu rahvatervise teemadele.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Loodud ametikoht ja selle maht on vastavuses tegelike vajadustega. Toimib töörühm, mille korraldus on vastavuses osapoolte ootuste ja vajadustega. Valdonna eest vastutajad on kaasatud KOV arengukava koostamise protsessi ja arengukava keskendub muuhulgas ka rahvatervise teemadele.

Analüüs

Rahvatervise valdkonna üks arenguvõimalusi meie omavalitsuses on liikumisaktiivsuse arendamine. On vajalik läbi viia liikumisharrastustega tegelemise uuring, mis annaks informatsiooni valdkonna kitsaskohtadest ning aitas järgneva etapina planeerida paremini valdkonna arendamist. Kohila valla üks kitsaskohtasi on seotud spordi- ja liikumisvaldkonna infrastruktuuriga, täpsemalt füüsilise ruumi puudusest tulenevad takistused.

5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon

Lastekaitseametnike arv

Tabel 5.2.4.1 Lastekaitseametnike arv

	2017	2018	2019	2020
Lastekaitseametnike arv	1	1	1	1
Laste arv lastekaitseametniku kohta	1649,0	1731,0	1819,0	1874,0

Olukorra kirjeldus

Hinnangud

Ametikoht

2023 a on KOVis 2 täiskohaga lastekaitse spetsialisti. Kelle töö on jaotatud selliselt, et üks spetsialist tegeleb perede ja lastega vanuses kuni 11a ja eestkostel olevate lastega ning teine spetsialist tegeleb lastega vanuses 12-18.a

Kvalifikatsioon

Lastekaitse spetsialistidel on kõrgharidused ning lisaks sotsiaaltöökutse, mis on hetkel omandatud ühel 2022a ning teine taotleb seda 2023 a sügisel. Lisaks osalevad mõlemad aasta jooksul täiendkoolitustel.

Ennetustöö

Koordineerime vanemlusprogramme ning korraldame kogukonnale ja lastega töötavatele spetsialistidele koolitusi.

Spetsialistide arv ei rahulda tegeliku vajadust.

Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmise ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav. Spetsialistidel ei ole ressursse, et panustada ennetustöösse.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele. Spetsialistid panustavad süsteemselt ennetustöösse.

Analüüs

Lastekaitsetöötajate töökoormus ja kohtade arv on arvestades vallas elavate laste arvu piisav. Hästi töötab tööjaotuse mudel ning vajadusel kaasatakse erinevate juhtumite puhul teine lastekaitseametnik. Osakonnas töötab kokku 4 ametniku. Lisaks lastekaitse spetsialistidele on sotsiaaltöös spetsialist ja sotsiaaltöö nõunik.

5.2.5 Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon

Õpetajate arv

Tabel 5.2.5.1 Õpetajate arv

	2017	2018	2019	2020	2021
Õpetajate arv alushariduses	0	0	0	0	0
Alusharidust omandavate laste arv ühe õpetaja kohta	0	0	0	0	0
Õpetajate arv põhihariduses					
Põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta					
Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest (%)					

Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

x

Kvalifikatsioon

x

Olemasolevate spetsialistide arv ei vasta vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ei toetata.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Toetatakse järjepidevalt spetsialistide kvalifikatsiooni, tuginedes vajadusele.

Analüüs

x

5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)

Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine

Tabel 5.2.6.1 Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine

	2017	2018	2019
Noorsootöötajate arv	0	0	0
Laste arv noorsootöötaja kohta			
Noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate arv			
Noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate osakaal			

Olukorra kirjeldus

Hinnangud

Ametikoht x

Kvalifikatsioon x

Spetsialistide arv ei rahulda tegeliku vajadust.

Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmise ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav.

○ ○ ● ○
 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele.

Analüüs

x

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Olukord on läinud paremaks ja paranevas trendis.

TUGEVUSED

- Uueks regulaarselt koos käivaks võrgustikuks on 2022.a aasta teisest poolest oomoodustatud hariduse ja sotsiaaltöö koostöövõrgustik, mille üheks ülesandeks on ka märgata ja ennetada antud valdkondade probleeme. Viimati nimetatud võrgustiku töö on hästi käivitunud.
- Võrgustikutööst on juhtumite raames saanud tavapärase töömeetod.
- Lastekaitsetöötajate töökoormus ja kohtade arv on arvestades vallas elavate laste arvu piisav. Hästi töötab

NÕRKUSED

- Tervisenõukogu on olemas, kuid ei ole regulaarne ja piisavalt hästi toimiv.
- Vahel on keeruline olnud kaasata esmatasandi tervisekeskuse esindajaid sisuliseks koostööks.

tööjaotuse mudel ning vajadusel kaasatakse erinevate juhtumite puhul teine lastekaitseametnik. Osakonnas töötab kokku 4 ametniku. Lisaks lastekatsespetsialistidele on sotsiaaltööspsialist ja sotsiaaltöö nõunik.

Koondhinnang olukorrale

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	3.0 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.5 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	2.7 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.8 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
1.5 Kuritegevus	3.0 Pigem hea	↗ 3.0 Paranemas
Keskmine:	2.8 Pigem hea	○ 2.4 Stabiilne

Kokkuvõte:

1.1 Demograafiline olukord

Demograafilisi näitajaid arvesse võttes on valla olukord hea.

1.2 Rahvastiku tervise seisund

Rahvastiku tervis on üldiselt hea ning Eesti üleüldise tervisliku olukorraga samal tasemel.

1.4 Tööturg

Registreeritud töötuse olukord on viimaste aastate perioodil olnud Eesti keskmisega võrreldes pigem hea, kuid suurenes. Palgatöötajate keskmine brutotulu on kasvutrendis ja üle Eesti keskmise. Soolise palgalõhe % kahaneb ja on sarnane Eesti keskmisega, kuid vahe eurodes on suurenenud. Majanduslik aktiivsus on hea, ettevõtteid on viimastel aastatel juurde tulnud, kuid enam ei ole ühtegi suurettevõtet.

1.5 Kuritegevus

Kuritegevuse valdkonnaga on omavalitusel hästi ning väärtegude arv on kahanevas trendis. Antud valdkonnas toimuvad pidevad ennetustöötegevused, et inimeste teadlikkust tõsta just eriti varajase sekkumise ja märkamise osas.

TUGEVUSED

- Valla elanike arv on kasvutrendis ning väljaränne väiksem kui sisseränne.
- Oodatav eluiga on paranevas trendis ning valla elanikkond on pigem nooremageeline.
- Väärtegude arv on kahanevas trendis.

NÕRKUSED

- Sündide arv on langenud.
- Tervena elatud aastad on kahanevas trendis.
- Puudub kindel ja konkreetne ennetuskava antud valdkondade parandamiseks.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
2.1 Turvaline elukeskkond	2.9 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	3.0 Pigem hea	○ 2.4 Stabiilne
2.3 Osalusvõimalused	3.4 Pigem hea	○ 2.4 Stabiilne
Keskmine:	3.1 Pigem hea	○ 2.4 Stabiilne

Kokkuvõte:

2.1 Turvaline elukeskkond

Eripäradest ja kitsaskohtadest võib välja tuua Sutlema ja Salutaguse külad ning Prillimäe ja Hageri aleviku, kus suurkaevpumplates ei ole statsionaarseid generaatoreid ning elektrikatkestuste puhul peavad kliendid arvestama veeteenuse taastamise viibega, kuniks tuuakse kohale ja ühendatakse generaator.

Samuti vajab tähelepanu ja tegelemist ennetustöö regulaarne tegevus ning konkreetse ennetuskava loomine koostöös võrgustikuliikmetega.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

Vallas on renoveeritudkaasaegne ja automaatjuhtimisega led-tänavavalgustus. Samas on valgustamata tänavaid ja kohti, kus vastavalt võimalustele rajatakse valgustust juurde. Piiratud ressursside juures igale poole hajaasustusse valgustust ei ole võimalik rajada. Vallas on turvakaamerad, kuid neid on vaja uuendada ja täiendada. Valla heakord on üldiselt hea, kuid osasid avalikke alasid ei jõuta piisavalt hooldada. Vallas on enamikus kohtades puhas joogivesi, paljudes kohtades on pingid (eriti kergliiklusteede ääres), mitmel pool on avalikud tualetid (enamasti avalikes asutustes). Siiski on võimalik neid asju veel paremini läbi mõelda.

Kohila vallal on olemas ka tervisenõukogu, kuid antud nõukogu tegevus on hetkel ülevaatamisel ning ei ole hetkel piisavalt aktiivne.

2.3 Osalusvõimalused

Kohila vallas on võimalik kõigil osaleda erinevates huvitegevustes - nii täiskasvanutel, noortel kui ka lastel. Loomulikult ei paku väike vald absoluutselt kõikvõimalikke erinevaid tegevusi, kuid siiski võib öelda, et on võimalik kaasa lüüa nii muusikaõppes, kunstioppes, keraamikaringides, erinevates sporditegevustes, tantsida rahvatantsu, laulda kooris, õppida soololaulu, osaleda eakate tegevustes jne. Kui inimesel on raske liikuma pääseda, on tal alati võimalik valla poole pöörduda ja koostöös püütakse leida lahendusi.

Vallas on kaks raamatukogu ja nendest täiesti piisab, kuna asuvad kõige tihedamini asustatud piirkondades. Lugejate ja laenutuste rohkus näitab, et raamatukogud on aktiivselt kasutusel.

Arendamist vajab ühistransporditeenus selles mõttes, et liine on vähe ja need on ajastatud koolipäevade järgi. Kui on koolivaheajad, siis jääb busse veelgi vähemaks ja mõnest piirkonnast on ühistranspordiga võimalik liikuma saada vaid paaril päeval nädalas.

Teine valdkond, mis vajaks arendamist, on valla keskusesse kultuurikeskuse rajamine. Idee on valla arengukavas sees, loodame, et saab ka ükskord teoks.

TUGEVIKUSED

- Aktiivne kogukond ning aktiivsed MTÜd, kes mitmeid üritusi eest veavad ja korraldavad.

NÕRKUSED

- Lünkliku graafikuga ühistransport valla erinevate piirkondade vahel.

- Kohila valla lasteaedades ja koolis pakutakse kohapeal valmistatud toitu. Toit on tervislik ja mitmekülgne ning kooskõlas üldtunnustatud toitumissoovitustega. See on eriti oluline kuna toitumisharjumused saavad alguse lapsepõlvest ja seega on lapsed harjunud juba varakult tervisliku toiduga.
- Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel sekkumine.
- Kultuurikeskuse puudumine valla keskses.
- Puudub konkreetne ja kindel ennetuskava ennetustööde tegevuste reguleerimiseks.

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	2.6 Pigem hea	↗ 2.7 Paranemas
3.2 Haridusega seotud teenused	3.0 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
Keskmine:	2.8 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus on madal seetõttu, et puudu on perearstidest. Nimistud täis ja inimestel puudub valikuvõimalus. See tekitab rahulolematust. Positiivne on silmaarsti olemasolu. Muud eriarstiabi on võimalik saada Raplast või Tallinnast. Hea transpordiühendus ja sotsiaaltranspordi olemasolu aitavad neid kätte saada. Samuti on võimalik kohapeal saada erinevaid nõustamise- ja teraapiateenuseid.

TUGEVUSED

- Silmaarst kohapeal
- Hea transpordiühendus Tallinna ja Raplaga, kust võimalik teenuseid saada
- Nõustamis- ja teraapiavõimalused kohapeal.

NÕRKUSED

- Puudub perearst, pole võimalik kõikidel soovijatel kohapeal teenust saada.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	2.9 Pigem hea	↗ 2.7 Paranemas
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	3.0 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
4.3 Perede toetamine	3.0 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
Keskmine:	3.0 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

Sotsiaalteenused- ja toetused on pigem heas olukorras ning osutavad sotsiaalteenused on pigem paranevas trendis. Samuti toimub pidev koostöö võrgustikuliikmetega.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

Sotsiaalteenuste korraldus on vallas üldiselt hea.

Vaja on tugisikuteenuse kättesaadavust parandada.

4.3 Perede toetamine

Vallas on olemas toimiv abisüsteem laste ja pere heaolusse panustamiseks.

TUGEVUSED

- Vallas on olemas toimiv abisüsteem laste ja pere heaolusse panustamiseks.
- Sotsiaalteenused- ja toetused on pigem heas olukorras ning osutavad sotsiaalteenused on pigem paranevas trendis. Samuti toimub pidev koostöö võrgustikuliikmetega.
- Lähtutakse iga abivajava lapse ja pere puhul konkreetsest abivajadusest. Vajadusel abistatakse peret riigi poolt pakutavate teenusteni jõudmisel.

NÕRKUSED

- Vaja on tugisikuteenuse kättesaadavust parandada.
- Sotsiaalajas on vajalik parandada elamistingimusi selliselt, et seal saaks elada ka lastega pered (pesemisvõimalused toas, wc oma toas). Vajadus on kohapeal sellise nõ kriisikorteri järele, kuhu saaks majutada mingiks ajaks kiirelt nt lähisuhtevägivalda juhtumi raames lastega pere.
- Oluline on planeerida ka edaspidi KOV eelarvesse vahendeid nii teraapiate ja nõustamisteenuste jaoks kui ka vanemlusprogrammide toimumiseks. Vajalik oleks tuua Kohila valda kohapeale ka "Imeliste aastate" jätkukoolitus. Ennetusena on oluline pakkuda inimestega tegelevatele valla töötajatele (koolide, lasteaedade, noortkeskuse töötajad) erinevaid koolitusi ka keerulistel teemadel (nt psüühikahäired, LGBT temaatika, lähisuhtevägivald, enesevigastamise ja suitsiidi teemad vms).

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	3.3 Pigem hea	↗ 2.8 Paranemas
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	3.2 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
Keskmine:	3.2 Pigem hea	↗ 2.6 Paranemas

Kokkuvõte:

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks

Olukord on läinud paremaks ja paranevas trendis.

TUGEVUSED

- Füüsilise isiku tulumaksu laekumine on aasta-aastalt kasvanud. Kohila valla eelarvetulud kokku ja inimese kohta on perioodil 2017-2021 pidevalt kasvanud. Sotsiaalkaitse kulud on viimaste aastate lõikes suurenenud. Nii üldiselt, KOV eelarve osakaalu mõttes kui elaniku kohta.
- Lastekaitsetöötajate töökoormus ja kohtade arv on arvestades vallas elavate laste arvu piisav. Hästi töötab tööjaotuse mudel ning vajadusel kaasatakse erinevate juhtumite puhul teine lastekaitseametnik. Osakonnas töötab kokku 4 ametniku. Lisaks lastekatsespetsialistidele on sotsiaaltööspetsialist ja sotsiaaltöö nõunik.
- Uueks regulaarselt koos käivaks võrgustikuks on 2022.a aasta teisest poolest oomoodustatud hariduse ja sotsiaaltöö koostöövõrgustik, mille üheks ülesandeks on ka märgata ja ennetada antud valdkondade probleeme. Viimati nimetatud võrgustiku töö on hästi käivitunud.

NÕRKUSED

- Tervisenõukogu on olemas, kuid ei ole järjepidev ja täielikult toimiv.
- Toetusfond kasvas perioodil 2017-2020, kuid langes 2021. Tasandusfondi laekumine on kõikuv, 2017. aastal seda ei olnud, kasv toimus 2018-2020, 2021 oli väike langus.

Kasutatud allikad

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U, Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0240

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV06U

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV112U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV063U

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U

Haridussilm; KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

KOV, EHIS

Eesti Hariduse infosüsteem; KOV

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29 Võimalusel analüüsida juurde muutuseid

perioodil enne haldusreformi; Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29 Võimalusel vaadata lisaks andmeid enne

haldusreformi, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29 Võimalusel analüüsida juurde statistikat enne

haldusreformi; Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30 Laste surmad (0–17 a): Surma

põhjuste register (andmepäring)

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TH88

Päästeameti statistikat, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel UP03

Päästeameti statistika

Tervisestatistika andmebaasis andmetabel TUL04: Hoonetulekahjude tekkepõhjused haldusüksuse järgi,

haldusjaotus seisuga 01.01.2018.

Töötukassa andmed; [https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-](https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoime-hindamine)

[naitajad/toovoime-hindamine](https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus), [https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-](https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus)

[naitajad/toovoimetoetus](https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus), Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetusel olevate pensioni saajad (vana süsteem)

SoM (S-veeb); STAR andmebaas KOV

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064

Töötukassa andmed

Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004

Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel ER032

PPA

Politsei- ja piirivalveamet (andmepäring)

Terviseamet

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01 Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart

Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel PO02

PPA avaandmed, Süütegude iseloom ja toimepanijate iseloomustus kohalik konstaabel

HaridusSILM, KOV

KOV

KOV

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RR300

Eesti Statistika andmebaas, tabel RR300

KOV; Eesti Statistika andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse

väljaminekud; Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet; <https://riigiraha.fin.ee/>,